

The image shows the front cover of a book. The cover is bound in a dark blue, textured cloth. The spine is on the left. The main part of the cover is decorated with marbled paper. The marbling pattern consists of large, irregular, light yellowish-green shapes, each containing a small, dark brown circular spot. These shapes are separated by a network of thin, blue, vein-like lines. In the center of the cover, there is a white, octagonal paper label with slightly irregular edges. The label has the handwritten text "N.º 17." written in black ink. The top right corner of the book is slightly worn, showing the underlying board.

N.º 17.

CONTINUACIÓ
DE LA

LLIBRETA

Nº 13.

... continuació

Bon fi, sigui com sigui, no puc explicar-me ho. Veurem si demà hi ha qualsevol de nos fins a l'hora de marxar vers Servian.

Dimarts, dia 26 de juny del 1945.

Artic escrivint des de Servian, on tal com havia previst, he vingut per passar-hi uns dies de vacances. Com que em sembla que podré disposar d'un tic de colera, escriuré a tots els amics als quals he conegut. Hauria volgut restar veí uns quinze dies de les meves vacances, me el vistge a París m'ha pres, entre uns i altres, uns 12 dies.

Dimecres, dia 27 de juny del 1945.

He passat la nit en la nova casa comprada pel Pujol, la qual, com a casa de pagesos, està força bé. Aquest matí, com que he dormit tot sol, car la majoria del moble estan encara a l'altre, l'Élisabeth m'ha portat d'emportar i hem restat junts fins a l'hora de dinar.

Per la banda dels alguns, visits i treball.

El gran geni Georges Claude, un francès eminent que s'havia donat als alemanys, ha estat jutjat i condemnat a reclusió perpètua. Aquest geni és l'inventor dels torpedos volants que produïren sensació i que van avançar millorant terriblement. El seu donació d'aquesta invenció als alemanys. Pel francès, per la majoria, fou un traïdor; per mi, políticament, és un enemic. Tinc sentit que un geni d'aquesta talla sigui un enemic, car la seva saviesa té al més a més, un mèrit extraordinari i representa segurament un cos únic per la pura invenció. Aquest geni és un gran autòdacta, potser el més gran de tots els que han existit, car és un home que no té cap títol, ni el batxillerat, ni tan sols el certificat d'estudi primari que donen ací a França en les escoles de l'Estat a tot alumne mitjà entre 12 i 13 anys. Sentit que un home així, qui deu ésser probablement d'origen modest, hagi pogut esdevenir un enemic dels procediments democràtics per passar-se als totalitaris.

A part d'això que serà el fa condemnar,
és un home que admira.

Dijous, dia 28 de juny.

La Conferència de San Francisco en la qual
via els representants de cinquanta nacions, s'ha
acabat. Els treballs que han durat dos mesos,
han permès, després de penoses negociacions
i debats difícils, d'arribar a punts les bases d'una
futura i nova Societat de Nacions, la qual
serà molt superior a la darrera només
pel sol fet que aquesta disposarà d'una
justícia internacional i d'una força orga-
nizada constituïda per aportacions dels partici-
pants, que podrà fer executar les decisions
preses en el Consell de Seguretat.

No és ni de lluny, el que hauria d'ésser
en una humanitat més justa, però
hi ha tantmateix un seriós progrés.
Ben quant a allò que evitaria defini-
tívament una tercera guerra, ja s'en-
figura d'un altre pauc. Dues guerres
no han estat, per ara, suficients per restau-
rar i buidar aquest món social que és

resisteix a desaparèixer. Si serà inevitable una
 altra no ho puc dir; en canvi, es pot assegurar
 que, en tot cas així no pot quedar així.
 Quan sobre les víctimes més o menys a-
 proximades d'aquesta guerra, se'n conta-
 ran probablement d'unys trenta a quaren-
 ta milions de morts solament. És que per
 restar com estem vaui volia la pena
 que es matessin? Mil vegades no, car ac-
 tualment ensa imporen monstruosos
 injustícies per tot arreu. N'hi ha que
 menten el nom, se demostren i de lli-
 bertat encadenen amb llurs interessos,
 aixecaren aquestes dues banderes, però vaui
 que en nom d'elles s'ha de fer justícia ad-
 lant en perjudici de llurs interessos si cal,
 ja no hi estan d'acord i acceptarien qualsevol
 compromís encara que representés un escar-
 ni a les banderes sota les quals havien defen-
 sot el dret i la justícia. Fent que l'any 42
 43 en revolucionaris era esdevener un mor-
 tificadíssim cop a la reacció. El problema que
 continua essent una persona menor, con-
 tinua essent la gran víctima.

Passo el dia entestent correu i cap el tard
 aniré a la vinya a collir ametlles.

Dissabte, dia 29 de juny.

Acabo de rebre una llarga lletra del
 meu pare on m'ha dit coses desagre-
 dables, l'hestat d'una: de que finalment, el
 meu germà Delfí ha estat llicenciat de
 l'Exèrcit, després de no sé quants anys de ser-
 vei militar.

A la fi el meu germà Pere s'ha casat,
 ho féu el dia 3 del present i s'ha instal-
 lat a Parets del Vallès en aquell poble on vi-
 qué amb la mare i germanes queu mar-
 ça d'ací França i pogué viure llicenciat.

Aquest casament, com el d'en Fouet,
 no han estat celebrats amb la plena apro-
 bació dels pares. El desacord està a l'origen
 de la necessitat econòmica de la casa pa-
 ral. Aquests germans que són ja força
 grans: 33 i 38 anys, tenen pret a fundar
 una llar pròpia; res contra aquest pret
 i aixecava la situació econòmica de casa
 la qual exigia que es sacrificessin pel

altres germans vivents que encara res-
ten i això un any i altre i altre i encara.
Clar, el conflicte ha esclatat. Jo no puc re-
gar el dret als meus germans de fundar
una llar, sobretot a l'edat en que ho han
fet, com també reconee la necessitat d'a-
jut als pares. Davant d'aquesta doble im-
periositat es foren plans més o menys rea-
litzable d'ajut. En Fonet mentre pogué
el complí, però novament necessitat amb la
vinguda del fill, impeliren la continuac-
ció. En Peret sembla que ha estat més
brusc i ha arribat a desentendre's clara-
ment de la necessitat parental.

Hi ha desacord, i un fet. Des d'aquí tinc
més reproche a fer als germans que no
als pares; més no puc jutjar el diferenc¹⁹⁴⁴
perquè veig que a l'origen tot s'enen-
nao' i novis la guerra i la societat
en tenen la culpa.

Als meus pares es casaren a 22 anys.
Els hi puc criticar als germans que ho
fagin l'una a 29 i l'altre a més de 32?
Sobre l'incertesa de l'esclatada no em puc

pronunciar; no és de condemnar tot des-
 acord violent, tota situació tirada creada per
 d'aquesta involuntat de necessitat social, i en
 això encara la crítica costa més de ger-
 mans que no pas els pares, sobretot en
 Peret. Els pares, plens de bondat i de igno-
 rancia, crearen una nombrosa família amb
 un objectiu i amb uns mitjans que ja
 no puc apropiar. Teixits d'un pare, petit
 home de carrera, cap fill seu ha pogut
 tenir una educació demada per ell o
 els seus mitjans, que la iguali ni l'ap-
 ropi de Lluny. Fills d'un home de carrera,
 d'un petit intel·lectual, qui són els fills?
 Plevat de la meua excepció a la qual ell
 no hi ha contribuït en res, un home
 un casuista fins als onze anys, qui
 són els altres germans? Un Peret i un Fo-
 net dos simples barbers amb una cultu-
 ra molt deficiente; en Delfí, gran víctima
 de la guerra, gran aquesta esclatà esta-
 va en més mala posició social que els
 dos precedents, un i un simple obrer d'una
 fàbrica de teixits i culturalment molt flúid

també. Les dues germanes dues mestresses a peu fet amb un baratge intel·lectual més fluix en una. Ben quant al Petit Joan no sé el què en resultarà encara, però de moment no el veig pas gaire bé.

Les que es pot demanar una il·limitada submissió dels grans als interessos familiars del petit, admet en les especialíssimes circumstàncies que hauria tuessat? No ho faria afirmar. La fórmula millor hauria estat una composició, una conciliació i és açí on hauria de criticar particularment a en Pere, a més a més que a ell i a en Xorret el hi hauria de dir encara que no m'han tingut al corrent de res, gairebé com si no existís.

Jo mateix, partint del mateix punt de vista, no puc albirar una futura llum nova, malgrat que l'edat va passant si jo arribo a Barcelona un dia o resto açí i no retorni més a casa com a fill, per viure amb els pares, en situació amb les mateixes condicions que ells i sóc igualment criticable. Ben canvi, després dels anys

que he passat vivint com he viscut, comen-
so a tenir un legítim dret a viure i pen-
sar en el meu futur i fins i tot un deure
social a constituir una família. Ben fi, dei-
xen-ho així perquè no es pot fer d'altre
manera.

Dissabte, dia 30 de juny del 1945.

Ahí per la tarda vaig escriure la nova
resposta a la lletre del meu pare i després
vaig redactar el meu darrer informe al
Partit Socialista Unificat de Catalunya.

Tal com escrivia en les pàgines d'aquest
Diari el dia 19 de juliol del 1942, sobre la
meua autoconfessió política, he arribat al
moment de comunicar al Partit les con-
seqüències d'aquella evolució. Malgrat
que ara els comunistes ja no estan en pe-
rill, no volia dir-ho encara al Partit, més
pel motiu que esmentat en aquest darrer
informe, m'he vist obligat a fer-ho i
heus ací que la meua activitat com a
militant comunista s'acaba.

He aprofitat aquest moment de calma

i de tranquil·litat que tinc veí, per redactar la conclusió que requereix a la meua autoconfessió del mes d'agost any 1942.

La meua darrera adreça al Partit s'compondrà doncs, de tres parts: Una petita introducció, el text íntegre de l'autoconfessió (lletres a en Pol i fi de la confessió) i, finalment una conclusió. Com que una carta de vacances, quan ho entregare al P. farà aproximadament tres anys, dia per dia, de la data de l'autoconfessió, en ho veig escriure el dia 19 de Juliol del 1942, aniversari del començament de la guerra d'Espanya.

Com que la susdita autoconfessió ja està anotada a la repetida data del 19 de Juliol, (1) només transcriuré veí la introducció i la conclusió:

" al Partit Socialista Unificat de Catalunya. Camarades. - El que subscriu, Ramon Broix i Marcellés, militant del Partit des del mes de Setembre del 1926, presenta el seu procés polític i les conseqüències que se n'han derivat.

" A tal efecte, i per millor comprendre l'origen de la meua evolució i formació po-

lítico-filosòfica, cree necessari de presentar una còpia del meu Diari íntim, transcrita íntegrament, sobre la meua autodefessió política a la data^{en} que el fet es produí.

"A la fi d'aquesta autodefessió trobareu la conclusió definitiva sobre la meua posició.

"Montpellier, (França) 30 de juny del 1945. - Signat. - Boix."

"Conclusió. - De tot el que resta transcrit sobre el que vaig escriure fa tres anys, no tinc res més a afegir ni a rectificar. Ara com llavors, reconec que la política i la filosofia comunista són les millors de tots els existents i les úniques capaces de donar més ràpidament i millor, un benestar a la humanitat en general, superior a l'actual.

"Reconec necessari tot el del comunisme i dels seus mètodes, per anar endavant, enderrocar aquesta societat anclada i bastir-ne una altra de més justa. Reconec la necessitat de la seva energia, de la seva disciplina, de la seva lluita; ho reconec, ho comprenc tot, més per raons morals, o millor dit, per ètica personal,

jo, íntimament, no ho puc acceptar.

"Admiro profundament el materialisme històric, obra tan genial com el "Discurs del Mètode" de Descartes, a la seva època. És un vençut que el materialisme està a la base de tots els fet socials; però jo he idealitzat tant aquest materialisme que sóc incapaç d'esser-ne un bon servidor - exentant. Sou canvi, tinc, potser l'estúpida pretensió, de volguer, en tot cas, aportar qualsevol a aquest grandios monument marxista-leninista, sense que ningú pugui dir-me que sóc un venut al Partit Comunista. I ho vull fer en forma científica perquè perquè entenc que el materialisme científic no està prou admes, per sociòlegs.

"Des d'aquella data del 19 de Juliol del 1942, en la qual escrivia la meua autosecessió política, he continuat aprofitant els meus lliures per treballar en aquest sentit. He emprat un "treball de gegant" com em signé darrerament un filòsof parisi, tinc "treball per tota la vida" com m'ha dit un altre esperit selecte, mes no em fa por i l'he escrivit amb decisió. Per fer passar o per triar

far? No ho sé. Sigui com sigui per aportar el meu granet de sorra a la destrucció de tot el que hi ha d'injust, d'inhumà i de tirà en aquesta societat. Però per arribar a aquesta fita entenc que el meu camí no és el d'ésser militant comunista i molt menys de cap altre partit, sinó que és el camí de la sociologia científica comparada amb tots les altres ciències del rober humà.

"Malgrat això, estaré sempre al costat dels comunistes, null i nul·l d'aprop el Partit, servir les seves idees, i així, si arribés a tenir èxit en els meus treballs, podria rebre un gran servei al Partit, superior a tot el que podria tenir de mi ment un militant, car el meu objectiu sociològic és per acceptar, per demostracions de raó científica, que el materialisme històric és l'únic punt de partida científic de la filosofia social i en complet acord amb la filosofia i la ciència general.

"Quan vengui ingressar al Partit i durant tota la guerra d'Espanya, no veig ésser altra cosa que un pobre militant. M'he de sentir com que a partir del camp de con-

centuració i fins ara, sempre he treballat més o menys pel P., amb en dia sóc considerat com un petit quadre i per deslligar-me'n vaig de presentar les meves raons. Si veï a França no m'hagués mogut de casa i no hagués treballat en comunista, amb ningú i recordaria de mi i no tindria necessitat de tantes explicacions. Però com que quan vaig passar la frontera em sentia i estava orgullós d'esser comunista, vaig continuar aportant la meua modesta col·laboració. No fou fins a l'any 1942 que la meua evolució política prengué forma definitiva, i llavors, tot i separar-me momentàniament del P. no me'n separo definitivament perquè no vull abandonar la lluita en plena efervescència, i, com ja dic en l'autocapítol, abandonar llavors era una traïció i una covardia; a més, a més, el meu sol deure de treballador i d'home era gran per mi per participar al combat comú, i que assegurar que sense estar sotmès a la disciplina del P. hagués participat igualment a la lluita clandestina.

Després de l'alliberació de França es presentà

la primera ocasió per donar compte al Partit del meu cas, més el fet d'entrar a Guernilles i d'anar a Espanya, em feu pensar que si el de poc podria fer-ho a Barcelona mateix. Fins i tot vaig decidir que malgrat ja no cónec perill a França, com que el Partit seria a Catalunya que necessitaria la seva total personalitat, ho faria allà-beix. Mes, com si-qui que el responsable del P. en el departament de l'Hérault, m'ha posat en una situació violent com a militant comunista, m'he vist obligat a dir-li que ja no ho sóc i de consagüent exposar per quins motius.

"Visquen els comunistes de tot el món!

"Visca el Partit Socialista Unificat de Catalunya!

"Montpeller, 30 de juny del 1945. - Baix."

Havia d'anar a aliguanar i a l'hora de dinar, com que ha arribat la Rosa, vèidim anar a Bederieux a passar el di-menge. Ara vaig a preparar-me per po-quer marxar a l'estació. Fent aquest viatge suspensem el que volíem fer servir a la platja d'Agde.

Dilluns, dia 2 de juliol del 1945.

Aquest matí heu arribat de Bédarieux on hi heu estat un matí per passar el diumenge. Com sigui que heu fet mal temps: vent i pluja, i tant poc no heu pogut anar a la platja, no heu estat ni tan sols al viatge.

Del correu aní heu portat una lletra doble de la Micheline Leroy, és a dir que m'hi indica la que voldria adreçar-me primerament i una segona en resposta de la que li veig transmetre l'altre dia d'aquí. Dues coses que estan fets bé i em prega que li faci alguns sermons.

Dimarts, dia 3 de juliol

Sorte a Quillan on hi heu vingut, tal com tenia intenció, per veure els meus antics companys de granilles. Demà al matí marxaré vers el bore on estan ara fets de l'emigració.

Ací a Quillan he vist alguns amics particularment de Sobert. I ella, la Micheline, no ~~est~~ m'ha fet cap impressió extraordinària. Aquel "bequin" ha parlat al domini del record. ^{quant} Són ^a ella, que s'embarca tant a l'època que el fet produir, veu que també ja ha parlat. Aquells matís i equívocs inflamat, potser revivien en ella si tornessin a entrar

en contacte, car la crec de temperament i de elegància
 pròpia a això; mes no succeirà res perquè no s'establirà
 el contacte i fins i tot no compto en veure-la ni una
 sola vegada a sol, perquè l'oció no es presentaria i
 perquè no hi tinc tampoc un marcat interès.

Es curiós quan, sentimentalement, un afer està des-
 sificat en el meu esperit. Les reaccions desapareixen. Abans
 de veure-la em restava una certa il·lusió que en el fons
 no era més que vanitat. En veure-la ja no en restava res.

Dimecres, dia 4 de juliol.

Estic escrivint en un torquet situat sobre el
 poblet de Gincla, en l'alta vall de l'Arde. Un poblet
 de muntanya, jolín, tranquil, poètic i bell;
 bell per la muntanya, per la vall, bell sobretot per l'aera
 pura, per l'aigua. Bell per la natura. Bell, bell...

Est el dia que l'he passat rodant per la moun-
 tanya, visitant els "chantiers" i alguns companys
 i amics. El Partit Comunista recruta un bell esperit
 amb aspecte bonic, obregat i coratjós. És el
 enemic dels comunistes congression tot el mes-
 que complicat i obregat del Partit, encara el te-
 nien més propi en veurem la seva pura
 potència.

Vine a dormir a La Gadelle, en una cambra d'un petit hotel que encara no es-
 nec. He preferit bairar del aigua mit amb
 got d'6 quilomètres que m'ha calgut a peu,
 que no pas demà el mateix hour. Es fa
 a primera hora. Qui crec que dormiré
 amb millors condicions que alla de la fin-
 da on no hi ha ni hotel ni posada.

Dijous, dia 5 de juliol.

He arribat de nou a Guillem a les
 deu del matí després d'haver passat una ex-
 cellent nit a La Gadelle, tot admirant encara
 de vista la magnífica gorja de Dey, esplèn-
 dida bellesa natural.

He dinat a càrrec Ferrillon convidat pel fill
 el qual marxa demà ves a Foulouse. Quan
 hi arribo he trobat la Micheline. Immediata-
 ment he comprat el que em volia veure i re-
 veure els temps passats. M'ha preguntat que res-
 ti fins al dilluny proper que trobarem o-
 casió per reunir-nos. No tinc cap intenció
 de fer-ho, malgrat que aquesta tarda he
 d'omar amb el meu a Gindol a banyar-nos.

Étal com estava fregit, heu anant a
 Girouly, una petita estació terminal situada a
 un quilòmetre de Quillan. En retornar
 he anant a sopar a cà l'òscur o sigui
 a la casa on dormia abans, que estava
 ací. Aquesta bona família m'ha rebut
 molt bé, obsequiant-me gentilmente.

D'après de sopar he anant a retrobar el
 Robert amb el qual he anant a fer una pat-
 rejada i a ballar una estona, a l'aire lliure
 en una bona pista d'estiu.

Divendres, dia 5 de juliol

Volria moure avui vers Béziers per retro-
 bar l'Elisabeth, però no se'n veu poder fer perquè
 resultaria massa precipitat i mal combinat
 pel transport. Sembla que haurà d'ésser
 demà al pròxim de bona hora.

Étal com queia, no marxare' fins de-
 mà de bon matí per anar a dinar a
 Béziers o a Valrès. Diré les coses de comu-
 nicar a l'Elisabeth.

La Micheline Robert voldria de tots pressos
 que em quedés fins el dilluns prop. vinent.

Però preferiria anar a València amb l'èli que
restar ací, malgrat que està molt bé. És
un cos insignificant en no s'hi troba cap ot,
malgrat que és molt esvelt i prim.

Aquest motí ha vingut a veure'm a la
cambra durant una estoneta i men'he
pagut donar ben bé compte.

He dinat i sopat a casa d'ell.

Dissabte, dia 7 de juliol.

Estic escrivint des de Carcassona després d'ha-
ver emmarcat en la cantina i mentre espero
l'espies que m'ha de portar fins a Bizier.

La premsa d'aquí porta una nova
que potser podrà aportar alguna conseqüèn-
cia sobre el lamentable afer d'Esperanza:

L'ambaixador del Estat Unit a Madrid
s'ha presentat en nom del seu govern, una
demanda al govern franquista, insistint so-
bre la necessitat urgent de canvis funda-
mentals, en particular l'eliminació de la Pa-
lance del poder.

Al mateix temps que en Frances s'aj-
posa a "devenir" "democràtic" la mateixa

prensa sin que ha fet afusellar 45 republicans a Carabanchel, 30 a Toledo, 15 a Madrid, 40 a Alcalá.

Lamentable i criminal és sin la actitud que prenen el anglo-americans, sense comptar que són injusts de primer ordre. Veurem si aquesta actitud que esdeven de prendre el llibre Unitz serà conseqüent i equida pels anglesos. Podria ésser que si perquè em semblen que en el fons això és una maniobra davant d'una actitud comprometedora.

Dimenge, dia 8 de juliol.

A ~~Dimenchi~~ ^{Beziès} amb l'Elé i en Joan faria i després ella i jo ~~bon~~ partim a Volras - platja per restar-hi fins al diumenge al matí. Estem allotjats en un hotel i ens ho passen força bé: bany, passejada, cinema, ball, bon épat, etc. En fi, bon colofó a la fi de les meves vacances.

Dilluns, dia 9 de juliol.

A migdia he arribat de nou a Montpeller i després de dinar em reintegro al

treball.

Dimars, dia 11 de juliol.

Avui he entregat al Partit Socialista Unificat de Catalunya, l'informe general del qual parlo en el meu comentari d'aquest diari, el dia 30 de juny prop passat.

Avui el vaig ensenyar a en Masdeu, i el llegí malgrat estar escrit en català. Del contingut i comprenent perfectament la meua posició, i em digué que ni a la direcció del Partit hi havia gent compreniva, malgrat abandonar el Partit, haurien d'aprovar la meua posició. Venenem.

Dijous, dia 12 de juliol.

Des de que no vaig al Comitè que em és més arossegat. Ultra no tenir el naquet d'altres, arribo més fàcilment a d'altres coses meues i en particular, al diari faig el meu treball amb molta més tranquil·litat.

Entre les notícies rares que a vegades arriben al diari, n'hi ha algunes que són curioses, com per exemple aquesta en què

dir que els soldats americans que lluiten en el torrid del Pacífic, disposen d'uns nous models d'uniformes, a l'interior dels quals s'hi manté constantment una temperatura inferior a vint graus.

La guerra amb el seu corull de calamitats, ens aporta tantmateix algun benefici, benefici que es podria renunciar gairebé si ella pogués ésser evitada, car ja mai les seues víctimes, i sobretot les innocents, voldrien l'ús sacrifici d'un progrés tècnic o científic. Però una vegada el fet consumat podem reconèixer els progressos que ens ha provocat, per exemple: un millorament sensible en la tècnica de la tracció mecànica així com en la construcció i submarintina; un millorament considerable en la tècnica de la navegació aèria, així com en la construcció, capacitat, velocitat, etc., etc.; grans avenços en la tècnica electro-magnètica, ràdio, construccions i explotacions de tota mena; grans avenços en combinacions físico-químiques i biològiques, així com també en medicina, farmacologia

cirurgia, etc., etc.

A tot això que des del seu punt de vista essencialment tècnic representa un progrés, ni podria renunciar una i mil vegades si s'ha de evitar la guerra, primer perquè mai del món voldria les víctimes que fan i segurament perquè sense la guerra els seus avenços tècnics vindrien més o menys igual si bé amb un xic més de retard. Mas és que no val la pena esperar una mica més l'avenç normal de la ciència que evitar-la com fa la guerra? D'aquesta manera la ciència no seria un origen de tensions si no purament humanes.

Aquests vestits per exemple potser es podrien aplicar un dia a la vida civil i la calor com el fred a l'entorn immediat de l'individu, deixaran d'exercir el molestos i sofriment que proporcionen. Aquesta idea realitzada no es original dels americans, car jo mateix i com jo segurament molts altres milers de ciutadans ja ho hem pensat a trobar una cosa així. Fins i tot jo hevia pensat d'aplicar-la al calçat.

Els torpedos teledirigit, tampoc, en idea, són nous i a més a més d'en Juli Verne, d'altres esquit menys fantasista, ens ho anuncien. Sen- se la guerra encara no estarien segurament, realitzat, mes seria preferible que ho fessin servir per l'objectiu que han estat emprat.

Els tancs haquessin nasent igualment, però amb una altra forma i un altre ús: Per anar a explorar per exemple del regions salvatges i alloc de Sovets amb meteo- lloges i canons hi haquí, haquí Sovets, i lloc observació per estudiar la fauna salvatge. Si es va o s'ha ariet a casar pres amb les fortaleny- elefant perquè no anar-hi amb les fortaleny- tancs?

Els submarins monoplaques podrien ha- ver nasent per reemplaçar "l'expandier" (1) en lloc on aquest no hi pot bairar.

Els remors d'avió haquessin po- gut néixer per transportar mercaderies o passatgers quan aquesta mena de trans- port haquí ariet al seu estat positiv.

I així haquessin ariet neixent toté le boue, realitzacions fèuquel mentie que les

(1) No em recordo el nom en català.

dolents ja no haguessin aparegut. Bulloc de llegir que els anglesos rebien uns obusos gegants per propulsió, haquí volgut més esperar un xic més i saber el que vindrà: o sigui diu d'unys deu anys, l'ullas postal entre Amèrica i Europa es farà per torpedos teledirigit, i que dins de vint anys els passatgers entre ambdós continents podran emparar aquest nou mitjà de comunicació. Tot això s'haquí pogut fer amb el concurs precís d'aquest inventor ara condemnat a treball forçat, o millor dit a reclusió perpètua, que és en feines Claude.

També es treballa en una altra obra grandiosa i la qual tampoc és original car jo mateix l'havia tingut: l'utilització de la força solar, captada a 8000 mil quilòmetres de la Terra (això no ho havia sospitat) a base d'immensos reflectors que la transformarien en energia elèctrica.

Als anglesos, als americans i als soviets, en tècnica aplicada i millorada han fet grans coses; els primers amb llur millorament constant i particularment amb l'o-

bra gegant de la pipa-línia a través el canal de la Manxa després de travessar Anglaterra i estenent-se a tota l'Europa occidental; els regons amb llur colossal desplegament tècnic i producció de guerra, i els Tercers per llur producció i lluita amb un coratge, una fe i una originalitat que s'apropen als alemanys. Aquests però han estat els que han fet més coses noves; (no cal oblidar els japonesos) s'han refinat en tot... per construir, des dels camps de concentració, passant per la fàbrica subterrània, o les acerades i acabant per les armes secretes.

Vol a dir que a propiament parlar no hi ha hagut cap arma nova ni secreta; només han estat millorament considerables de les existents. (Contràriament a la darrera guerra no s'han emprat ni una sola vegada els gasos); així és potser la teoria de Nobel que comença a donar resultat). Unicament cap a les acaballes aparegué la primera arma secreta i nova: el torpedo teledirigit. Han revelat ara que els alemanys tenien en estudi moltes quantes armes secretes més: un fane de 600

tones, uns canons amb els tubs de 130 metres de llarg, torpedos teledirigits que podien ésser llençats d'un submarí submergit, i un fusell amb canó corvat. Veus, de tots aquests estudis cap interèsq la humanitat per a fer-li un bé; en canvi el torpedo-cohet seria una realització de gran.

Dissabte, dia 14 de juliol.

Aquí és la Festa Nacional francesa. Un gran any, per ésser la primera després de l'abdicament de França, reverteix un caràcter extraordinari. Comença a dir i es perllongarà fins demà. De tots els festejos, que no són res de nou, sensacional, de qualitat inordinària, no m'hi he hagut cap que m'hagi interessat. Del gros del programa: el ball, esballa que tot arreu, per tots els barris; me a mi, ja no em dir gran cosa aquesta distracció.

Ben rarament he passat una festa que és com tots les altres, però no dir menys, car com en el dia de la victòria, sembla també m'he sentit melancòlic i trist.

Hagués pogut anar a Polonois amb la fa-

mília Leroy, que segons sembla, són comets, més no m'ha entusiasmat. He volgut veure l'edició de Sánchez per mirar si la seva comprensió m'atonia, i res, ja no em serveix quasi cap atenció, més aviat m'ha fastiguejat. He albirat mentalment la possible comprensió ~~de~~ d'altres per veure si m'atonia i en la meua revista novel·la m'ha llegut una que m'ha quedat fent al meu costat: la perruquera, la qual es pot concloure que farà la que em veuria veure abans de partir en vacances i que ara ha marxat a Metz.

bu el fons quasi podria dir que no sols es-
tic divorciat del meu segle des del punt de vista
filosòfic, científic, sociològic, religiós i polític, si-
no que ultra ^{quasi} tots les altres ciències socials, podria
arribar a la conclusió, que, espiritualmente, també
estic divorciat amb la dona.

Des del punt de vista de la meua vida frívola,
aquest darrer divorci no em produeix la fe-
licitat íntima que experimento amb els altres, sinó
que el que sento, o sentiré encara més en l'avenir,
és un enorme buit, una sed de reciprocitat es-
piritual, sed d'amor i de comprensió que no he

trobat més des de que vaig separar-me de la Car-
me. Aquesta dona que vaig estimar tant els
hores, soni, no obstant, una que està definitiva-
ment classificada i em sembla que de veure-la no
hi haurien conseqüències ni reincidències. A la
millor, si hagués continuat amb ella potser l'en-
cant i l'encís hagués passat, mes tal com el
deixarem ha estat, indubtablement, el millor.

Per veure si la seva persona desvetlla en mi
tendreses passades, o millor dit per saber si em
produïx la mateixa sensació que d'altres
dones definitivament classificades, no agraderia
veure-la.

Fa un cert temps que em vaig donant comp-
te que, sentimentalement, seré un desgraciat.
Ho vaig venir així i l'ideal femení inassequi-
bles es convertirà en una conformació experi-
tialment bastarda, car la meua tendresa per
l'Elisabeth i el seu amor per mi, no puel
pes que convindria a la meua balança.

Quan era més jove considerava que pota
un anunci al diari per coar-te, era o repre-
sentava una petitera d'esperit, una manca de
sinanisme i fins i tot un signe de inferiori-

tot. Fa ja un cert temps que aquesta idea no la veig pas tan desopdelada, i que, en casos com el meu, un anunci en una publicació adequada, per cercar una companya espiritual i fílica, podria donar bons resultats, car no dic que no hi hagi moltes noies que no s'ajudin a les noves extravagàncies, mes seria més fàcil de trobar-ne alguna on l'acord es podria realitzar millor que donant tomb a l'entorn del reduït ús de la meua vida de relació.

Dimenge, dia 15 de juliol.

Est el dia treballant al diari. He havent copat lectura, escriure això i després a dormir.

Per tot França s'ha celebrat amb èxit aquest 14 de juliol retinut; entre la festa i el jurament dels Estats Generals de la Renaixença Francesa, s'ha palesat de nou que el poble i el govern no estan d'acord. Aquests Estats Generals representats per 200 delegats de tota França, s'han reunit al Palau de Chaillot de París i han fet un jurament que s'assembla al del 1789, proclamant que si el govern persisteix en la seua intenció de fer revalidar la Constitució de la III República, els Estats Generals

distribuïrien per tota França, uns butlletins especials de vot, invitant al poble a votar per una Constituent sobirana.

El poble francès que no està d'acord amb la tasca realitzada pel govern, car no ha complert el que signa, o sigui l'execució del programa del Consell Nacional de la Resistència, està disposat a no deixar-se enganyar per una demagogia democràtica i a que la recessió amenaçant no s'empari dels destins de la República.

Els pobles d'arreu d'Europa, excepció del rús, encara no han parlat... Pacència encara... I optimisme, i confiança... Pel que s'ha fet fins ara no valia la pena, el sacrifici de tants milions de morts. Cal més, més... i vindrà.

Dilluns, dia 16 de juliol

Orni ha escrit una notícia al diari dient que en Franco parlaria el 18 prop- vinent i hauria d'annunciar la creació del Consell de Regència, l'annunciació de la dissolució de la Falange i una amnistia general i totol per tot els espanyols exilats.

Est això no em fa cap il·lusió ni alegria

que vingui de la part d'ell i enu refreixo noves a la dissolució de la Falange i a l'anarquia; en quant al Consell de Regència ni empenya: tot, car no són hoies ara d'una monarquia morta i descreditada. Tant és així que aquesta tarda he preparat un editorial per demà passat, dia de l'aniversari i demostrar el què representen en realitat aquests mesmes.

Una nova sensacional arribà al diari: s'ha trobat el mitjà de fabricar un microscopi veritablement gegant, (en realitat no és un microscopi) que augmenta els coses de 200.000.000 de vegades. El més potent microscopi senzill les augmentava de 2000 a 7000, el microscopi electrònic de 200.000, però ara és de 200.000.000 milions o de dos cent mil milions 200.000.000.000, car hi ha una equivocació en les xifres. Malgrat la diferència enorme que hi ha entre una proporció i l'altra, ambdues són tan colossals que semblen insonebibles.

El més granios del cas és que amb aquest aparell es pot veure l'àtom amb la placa que ocupa diu de la molècula. Si és així tenim el secret de la matèria i les conseqüències són enormes.

Parlem una mica dels crims alemanys:

Des de que la guerra s'ha acabat que es parla enormement dels crims i atrocitats nazis. He vist un film a París, document oficial dels crepuscles americans; hi havia en la mateixa capital, quan hi vaig anar, una exposició en el mateix sentit. Lluís retornava darrerament de Corea, vaig comprar el número especial de "Magazine de France" dedicat als crims alemanys. He vist a més a més innumerable fotografies i en el cinema bastants reportatges filmats.

Amb tot el que he vist i llegit, crec que ja en tinc prou per formar-me una opinió personal del que són els crims nazis i l'objectiu que tenien quan foren perpetrats.

Ara, que el colós alemany està abatut, tot canvia sobre ell: els alemanys són els únics culpables de la guerra, només hi ha criminals de guerra en el país ~~del~~ vençut, només hi ha crims a Alemanya, només hi ha horror i barbàrie a Alemanya.

El món oblida o vol oblidar que en cada país, vençut o vencedor, hi ha també molts criminals, responsables de la guerra, i assassins.

A la pobladora li cal encara un idol a qui adorar i una víctima a la qual pugui demanar la seva ira. La víctima d'avui és Alemanya, l'idol està més repartit, segons la simpatia de l'individu envers un dels vencedors...

Reconec i condemno sense apel als crims alemanys. Feren tot el de bàrbars amb el refinament, a més a més, d'un procediment i d'un apressament proporcionats per la ciència moderna aplicada a destruir. Leur conjunt és quelcom d'immens, d'immensament terrible.

Però el que em refuso a reconèixer és que de tot siguin quora exclusivament culpables els alemanys. Començant per l'origen de la guerra, trobem que hi ha tant grans responsables a dir com a fora d'Alemanya. Millor encara: entre altres culpables menys importants, entenc que la primera responsable d'aquesta guerra a Europa és Anglaterra i de la guerra contra el Japó, no ell sinó que la civilització blanca, o millor dit el costat dolent de la civilització blanca.

A Alemanya, seguida en 1918 se li havia d'haver donat una pau diferent, més dura potser, (s'hauria de discutir perquè llavors tampoc no era

ella la gran culpable.) però més digna, més humil-
 lant. Després, quan el nazisme representava el més-
 sis del capitalisme per destruir el comunisme, no se
 l'havia d'haver succeït, ni finsat, ni protegit.
 Sols que ho feren, el gran capitalisme internacional,
 és un altre gran culpable. En aquell cas, An-
 glaterra, la gran, la vencedora d'una guerra que
 havia volgut sense provocar-la, mentre que Ale-
 manya la va provocar sense haver-la volgut,
 s'devingué, o millor dit, continuà dirigint l'he-
 gemonia europea i mundial. A tal efecte, si
 succeïa el nazisme, si el protegit, tenia l'obli-
 gació i els mitjans per seguir-ne l'evolució i
 preparar-se pel que pogués venir. Si ho haquí-
 fit com li corresponia, a la millor la guerra
 s'haquí pogut evitar, car el que es volent-
 nà a Hitler i aquest convéncer el poble alemany,
 fou la feblesa de les democràcies davant dels
 seus "sordejors". Clar, els anglesos i tot el capitalista,
 creien que russos i alemanys s'encometrien
 i que ambdós s'arruïnarien mútuament
 amb la gran alegria del capitalisme interna-
 cional que odiava ambdós règims. Mas Hitler
 i Alemanya, ultra problemes ideològics, tenien

problemes de revanxa, de nacionalisme, d'odi secular a una rassa, i tot això virava Alemanya cap a l'Oest enlloc de l'Est, fins que gràcies a l'habilitat d'un, i a la criminalitat d'un altre, el foc que llucia d'anar vers l'Est s'envenenà vers l'Oest. I com que els "responsables" no havien sofert cap altra sortida inesperada, acceptaren el combat, és cert, però llur impreparació criminal donà temps a l'enemic per reaparar Europa i sotmetre-la al seu programa amb totes les conseqüències que aquest comportava.

Del Terim el primer origen dels crims alemanys. Ells partiren d'un programa i el volien executar. Per arribar-hi han tingut d'aferrar, agafar i robar tota Europa, permetent-se tota classe de mitjans de repressió per sotmetre-la. Mes tot el que els alemanys feren corresponia a l'execució d'un programa que ells creien que guanyarien, tot obeïa a la mateixa fi, fins i tot la destrucció sistemàtica del gènere revolucionari i resistent europeu que havien de seguir enllà enganyats i emportats a Alemanya en els famolencs camps de Buchenwald, Mauthausen, Dachau, Belsen, etc. mentre que, en futur, ningú.

nins, d'assen un tractament especial a les personalitats polítiques deportades a Alemanya: Doolader, Polun, Ganelin, Rei de Bèlgica, etc. Fins i tot, els motius rescatats dels camps de la mort reconeixent que el terror destructiu augmentà horrosament quan els reversos greus pels alemanys i succeïren quasi ininterrompidament.

Però els alemanys que feren això obciem a un programa determinat i ho fien als pobles sotmesos, malgrat que ja ho haviem fet a casa seva abans. Lurs crims, lurs monstruositats són immenses, mes avem d'Europa per no parlar que d'aquí, els partidaris del totalitarisme sota qualsevol forma, n'han fet, en proporció, tant o més i n'ho n'han fet més i perquè les condicions nostres presentat. A França, per exemple, la Milícia, ha torturat francesos, fet per francesos, amb una imaginació bàrbara superior a l'alemanya; a Itàlia, als Balkans, a Polònia, a Noruega i a Espanya?

A França, per exemple, bressol de llibertat i de gloriós passat universalista i civilitzador, hi ha hagut camps de concentració, per nosaltres, molt inferiors en allotjament i en condicions, als

campus alemanys. Alemanya ^{no} dona a aquest tractament als seus enemics de l'interior i de l'exterior, mentre que França el dona a amics seus, a nosaltres.

tels crims alemanys són més, gracjosos perquè obedeixen a un pla més gran, a un pla internacional, mentre que els crims de les altres minories es tenen en el rebò nacional de l'estat. En resum, doncs, arribo a la conclusió que en cada país existeix aqueixa ruina criminal i seus veripos, i que gràcies als avenços de la ciència aplicats a destruir, fan barbaritats superiors a les del temps primitiu. A Alemanya, potser, no ho afirmaria, hi ha més fort percentatge de criminalitat que en d'altres països o potser és que llur manera d'obrar brutal i seus manobres, es fa aparèixer així, però es pot assegurar que no són sols. A més a més l'acceptació del mot criminal es tan contingut! Quants i quants crims no s'han fet i fan encara en els més "demoníacs" països! Si parléssim de les colònies per exemple? i de la tolerància i fins i tot protecció de certs criminals organitzats?

No val la pena. Només volia aconseguir que
seus minimisar els crims alemanys, no són
sols a haver-ne fet.

Dimarts, dia 17 de juliol.

Fa uns dies un submergit alemany, el
U-530, arribava a Buenos Aires amb una tri-
pulació estranya i superior a la que correspon-
nia al navili. Aquest submergit, abans d'arribar
a Buenos Aires, veia el sud, ~~per~~ havia fet,
pels mars de Sud, algunes maniobres misterioses.
Hi ha qui suposa que el submergit havia
desembarcat l'Hitler en una certa regió del mar
del Sud on en 1938-39 hi havia una expedició
alemanya, potser per organitzar-li un refugi
per un possible cas com l'arribat?

Hi ha ara el misteri submergit.

Dimecres, dia 18 de juliol.

Amb motiu de l'aniversari de l'atacament
contra la República, el general Franco pronuncià
l'anunciat discurs, ~~en~~ en el Consell Nacional de la
Falange.

S'havia dit que donaria una comunicació general

i total per tots els exilats espanyols i que dissoldria la Frange, però res de tot això ha dit, i si ho ha gués fet temps no l'ha gués fet perquè no es pot creure d'ell una tal mesura. Comencem no ha anunciat la creació del Consell de Regència com ho havia donat a entendre. Solament ha dit que el règim tradicional d'Espanya era la monarquia i que es examinava cap a ella, sense precisar quan ni com. Ben fi, que amb les seves hàbils maniobres i les complicitats que gaudix a Anglaterra i als Estats Units, va viure i sostenir el règim d'una manera que ja esdevia vergonyant i escandalosa.

S'acabava tot just d'obrir la Conferència de Potsdam, (16) quan ha parlat. Segons sembla, en aquesta tercera conferència dels "tres grans" s'ha de parlar del problema espanyol. A veure si en Jorip exigirà la seva liquidació. De la part d'ell no hi tinc gaire confiança aquesta vegada, perquè potser encara considerarà que no és el moment. Si així fos, l'única esperança immediata podria ésser la victòria dels "traballistes" en les eleccions angleses que s'acaben de celebrar. Els susdits "traballistes" anunciaren que després al poder no protegirien ni a Franco ni al rei de Grècia.

Parlant de reis, la Cambra i el Senat belgues han votat que el rei Leopold III, que va rendir als alemanys en 1940, el seu exèrcit, sense consultar-ho al govern, i que de la seva única iniciativa va deixar de regnar, ara no pot reprendre les seves funcions fins que el poble belga es pronunciï sobre el seu futur.

Recordo que quan en Leopold feu això, fou vivament criticat pels francesos que també estaven a punt de caure. El fet de constituir-se presoner amb el seu exèrcit, ^{com} cap d'ell, l'honora, mes com a cap d'estat no s'havia d'haver quedat, tant més quan el govern partí. El fet d'haver rendit l'exèrcit sense consultar-ho a ningú, no està bé, car era un monarca constitucional.

Dijous, dia 19 de Juliol del 1945.

Demana una altra coincidència? El P.S.U. em digué que em presentés dijous per sobre la resposta al meu informe del qual parlo en la pàgina 2392 i 2406. Quan m'ho digué, ell no sospità pas que fos el 19 de Juliol, data de l'anniversari de la nostra guerra, ni jo tampoc hi veig cap. En canvi, per estendi-

tat o per coincidència, no té perquè, sente car-
car ho expressament, quan en l'últim acordat
que fos així, ho ha estat, és a dir, que com en
l'any 42, l'edificament definitiu es presenta
en aquesta data gloriosa i festiva a la vegada.

A partir d'ara, doncs, resto lliure de l'ac-
ceptació voluntària que vaig fer de la discipli-
na del Partit, el 19 de Juliol del 1942, malgrat
que, íntimament, ja m'estava separant per les
causes i motius que exposo llavors en la llibre-
ta n.º 9, pàgina n.º 1366. Del Partit m'ha con-
testat que no podia oposar-se a la meua
decisió de separar-me d'ell i que l'acceptava.

Ajuntat, dia 24 de Juliol.

Una febra o la paràdura m'ha im-
pedit d'escriure.

Dissabte vaig anar a passejar el
dia a Palauès. Dimarts vaig treu-
lla com negre perquè vaig fer la beu-
na de dos dies i de dos pedretes.

Ahí comença la primera audien-
cia del procés Pétain en condicions que
no satisfan gaire el poble francès: una

sala reduïda de la Cour d'Appel^s de Paris, pel més gran procés de la història de França, quasi impossibilitat de divulgació universal, etc., etc.

Del síndic vell ha tingut la barra de dir que mentre en de Faulle feia la resistència, ell preparava l'alliberació de França.

Si tinc tanta feina és perquè estic preparant una edició especial per Espanya.

Dimarts, dia 25 de juliol.

La noya jornada del noié, Pétain ha estat quasi enterament enquadra a la seponció del que fou donar president del Consell de Ministres francès de la III República i que s'ha posat a Pétain sense sospitar la enorme subjecció, d'oportunitat vellot. Aquel ex-president i l'anouement Paul Reynaud.

Donà hi toca el tom a en Daladier. Si en Reynaud ha estat dur contra el mariscal, cal esperar que en Daladier en serà tant

o més.

Dijous, dia 26 de juliol.

La complicitat de Pétain a desenvolupat enmig d'un secret absolut. La premsa no ha tingut entrada i no ha estat comunicat cap butlletí ni nota oficial. Amb aital motiu, la lleugeresa inquieta i mal intencionada fan cercar moltes veges; però em sembla que tot són boles de la gent interessada, i, naturalment, contra els soviets.

Estic treballant intensament a la redacció d'un número de "Patrie-Variétés", especial per Espanya, el qual em sembla que s'atorà molt bé.

Dijous, dia 27 de juliol.

El primer Pétain continua. El començament suposat, en Daladier va fer una violenta denúncia contra en Pétain. A més han estat en Louis Marin, president de la Federació Republicana i en Jeanwey, ex-president del Secret i Ministre d'Estat del govern actual. El primer ha estat més colapso que els fets més precedents;

en quant al regim, no gran cosa; és un altre vell que vacil·la.

La gran notícia del dia és que a Catalunya s'han rebut els resultats de les diverses decisions: ha guanyat per una majoria mai vista, el Partit treballista, més del doble que els conservadors. De conseqüència, el poder passa als laboristes. Aquest resultat perquè aquests homins promou per partits al, republicans espanyols.

Hi veit amb en Rovira i Virgili i en Berna fa un article per "Patric Variet". En Leiringer Aguilera men fa un altre i en Galland. Goyanes, un venutós de manca, un altre, sense demanar-li.

Dissabte, dia 28 de juliol.

En el procés Pétain, la deposició d'en Thureu és tan violent com la d'en Leiringer.

Ha sortit el número de "Patric Variet" dedicat a Espanya: Hi ha el reglament treball; un reportatge sobre els guerrillers; una poesia sobre el 19 de juliol amb dibuix; extracts de la premsa franquista; un article d'en Paul a.

l'ard, president del Comitè França-Espanya; un
 treball històric sobre vint anys de política i praxi,
 l'aportació i col·laboració unitària Espanya fran-
 quista - bis; aportació i col·laboració unitària
 Espanya republicana - Aliat; Declaracions del
 Aliat sobre el futur polític democràtic; de-
 claracions d'en Franco en el sentit contrari;
 front de Madrid; front de París; en el camp de la
 llibertat; els quatre punts actuals d'en Seguir
 i fillets franquista. S'acompanyen 15 foto-
 grafies que formen un reportatge fotogrà-
 fic sobre els responsables de la degradació d'en
 parça, els que la pretenen i els que el li veu
 de dret. Slevat de l'article de l'ard, l'històric
 d'en Rovira i Virgili, la aportacions d'Espanya
 a la guerra de l'Aquilar, el front de Madrid d'en
 Follet, un treball d'en Picasso i la poesia
 d'en Prans-Vila que jo he traduït, tota la resta
 és meu. A més a més, he hagut d'arranjars
 reduir i muntar tots els altres treballs i final-
 ment compaginar. Molta feina però estic
 content perquè és un bon treball.

Aquesta tarda he anat a Palauès amb
 la Lita i la Lola.

Dimenge, dia 29 de juliol.

En el fons, malgrat la violència d'en Raynaud i d'en Daladier, més que de posar contra Pétain el que han fet és prendre una recepció a l'vell ambició i fer un panegíric de l'actuació governamental, a la millor amb doble intenció, car les eleccions s'apropen.

Als que veritablement han fet el seu paper de testimonis acusadors han estat en Blum i en Louis Marin. Un altre que tancava l'ha acompanyat ha estat el general Doyen. Gius i tot el fill d'en Clemenceau ha vingut a acusar.

En el fons, però, el procés no men lava que caldria, car el que es tracta de fer és de demostrar o no si en Pétain és un traïdor, i això, fins ara no hi ha precisat en Blum. Volem assistir a una immensa maniobra jurídica, a un simulacre de procés?

Dilluns, dia 30 de juliol

En arribar ara a casa, tinc dues lletres a la nova bústia. Una de París en la qual m'envien la nova tarja d'identitat de periodista professional a França. És el darrer document

que em manesca per estar en perfecta regla sota tot el punt de vista.

L'altre lletra és de l'Edisabeth planyent-se de la meua manca de notícies. Segurament s'havia creuat amb la meua escrita albir. La pobra noia ja començava a no lligar caps. Ben dieu a mitja a mitja, que s'ha mare viurà per fer-se visitar a la clínica.

En el diari m'he rebut quel més de lletres; una d'en Gordon des del seu lloc d'estancip i una altra d'en Marcel Ullmann (Poucher) el qual està a Font Romeu amb la seua mare i família Leroy. Ara see lletra a ell i a la Micheline de la qual veig rebre lletres l'altre dia.

Avui he anat al Centre França. Després a donar un tomb i tot parlant amb la missina, l'Alberto m'ha invitat a dinar. En acabar hem començat una mica de gresca finalitzant per uns quants petous sota la marcada resistència d'ella, després d'haver-me desafiat dient que no la besaria.

Les tistes d'una noia de 26 anys menuda i primeta, però sense ossos. Abans de petonejar-la, m'havia semblat interessant, mes després ja no

injustícia gens.

El diverxi entre el govern i el poble fins és
 es va fent més i més manifest. Primer els par-
 tits i organitzacions de la Resistència comencaren
 per reclamar l'aplicació del programa del C.N.R.
 que el govern negligia i continua negligint.
 Després foren aquests moviments i organitzacions que
 crearen un nou moviment, amb la idea que
 demà fos únic, per lluitar millor; així nas-
 qué el Moviment Unit de la Resistència (M.U.R.)
 Més tard, en els estats federals, es recreà netament
 la diferència de vista entre el govern i el poble.
 Mentre aquest es pronunciava per una Assemblea
 Constituent sobirana en la pròxima elecció, el
 govern s'embolicava en un referèndum que
 permetés, si es volia, tornar a la constitució
 de 1945 o nomenar una Assemblea Constituent
 però que no fos sobirana. La proposició govern-
 namental, sota una aparença de super. demo-
 cràcia, amagava una dictadura del nou go-
 vern fins que la Constitució estigués en estat de
 funcionar, és a dir que el dret del poble es troba-
 ven reduïts al mateix paper de consultatius
 que els actuals membres de la Consultativa.

Malgrat les diverses manifestacions de circumferència del poble amb les intencions del govern, aquest continua en el seu tretge. Dissabtearrer, fins i tot la Consultativa es manifestà contra. Tenrem si ara, com ja ha ocorregut d'altres vegades, el govern no fa cas de la l'opinió dels consultats.

Dimarts, dia 21 de juliol del 1945.

Fins avui no he conegut una colega meua del diari, la qual està en el "hall" de publicitat de la Grand'Rue. Ha vingut a la redacció a deshora i com que jo estava esperant que el temps passés per anar a dinar, m'hi he trobat.

Es tracta d'una noia de 26 anys que s'anomena mademoiselle Fourat, és periodista, naturalment, mes s'ocupa també de qüestions socials i té un infant "natural" de tres anys. Est així m'ho ha dit sense embuts i de seguida, així com també li ha interessat conèixer-me més a fons particularment pels meus treballs sociològics. Hem quedat de retrobar-nos demà per dinar junts i poder parlar.

He cobrat el primer sou, augmentat definitivament a 8000 francs mensuals, a més a més la

retroactivitat a partir del dia que veig entrar.
 És a dir, que, pràcticament, cobro 8000 francs des
 del dia que vaig començar.

Dimecres, dia 15 d'agost del 1945

Aquest vespre hi ha tingut una reunió plenà-
 ria del Comitè France-Espagne. Hi he assistit en qua-
 litat de simple adherent.

En sortir de l'esmentada reunió he tingut una
 conversació interessant amb la Lluisa Portugués, par-
 lant sobre l'Ànita Sánchez.

Tal com havíem previst, la senyoreta Fourst i
 jo hem anat a dinar junts. Hem tingut, durant
 l'època una conversa interessant i variada.

Parlant amb la Portugués he evocat dos dià-
 legs visuals tingut amb dues dones, que tenen
 una vivacitat i una potència extraordinàries. El
 primer fou a Montcada amb una dona recent
 casada i que havia conegut abans de casar-se, i
 el qual està escrit en aquella època en la pàgina
 97, llibreta 1 bis; la segona vegada fou durant el
 meu darrer viatge d'auada a París, amb una
 dona jove, però també casada. El de Montcada fou
 un diàleg visual d'esperit, de tendresa; el de París

de matèria, d'atracció física. Tant en l'un com en
 l'altre, no ens creuem un sol mot, mes quant
 no en diguerem amb ell ell! Les mirades de la
 catalana acariciaven, les de la francesa encenien.
 D'estic gairebé segur que sentí el seu musit que
 l'acompanyava, hagués passat qualsevol... Fuiq
 un curt, braçol, cames i rostre, d'una frescor i
 finesa com no n'havia vist mai enaig.
 Al reparar-nos, un a revendre visual un con-
 òrem que servissin per tota l'eternitat... El
 seu record serà evocat més d'un cop, com el
 d'aquella fermopuera que volgué veure'm
 abans de marxar a Metz, perquè d'ambdós
 contactes l'esperit en sortí insatisfet. En canvi,
 amb la simplicitat Fourst que hem tingut
 ocasió de conparar ambdós esperits, el desig
 d'ahir, la novetat, l'atracció, quasi ja ha pas-
 sat totalment.

Dijous, dia 2 d'agost

A la fi el cas Laval s'ha acabat. Aquest
 tipus que, quan Alemanya s'enfonsava, fugí
 vers Espanya per escapar a la justícia, fou pro-
 tegit per en Franco mentre aquest feia guerra

el volent, es a dir, fins a la victòria dels tuba-
 lists a Anglaterra i a les conclusions de la conferèn-
 cia de Potsdam. Ara que ho comprès que està en
 una posició difícil, fet fora en Basl i preté no
 haver-ho fet abans perquè el aliat es desintere-
 saven d'aquest traïdor. El cas és que el tal
 individu ha estat reconduït al punt de partida
 d'on va sortir, el qual és ara zona d'ocupa-
 ció aliada. Inmediatament les autoritats militars
 aliades l'han entregat a les franceses i ja
 el tens conduït a Fresnes, la presó actual dels
 grans traïdors.

Demà o demà passat deposarà en el pro-
 cess Pétain i ja jurarà si en sortirà de cors
 i corts, car ho ha dit que vol "defensa-se i acusa"
 Per començar ja ha dit públicament quel-
 com de sensacional: Que quan els alemanys
 detingueren Blum, Dolobier i Raymond, ho
 feren per fusellar-los, que en Pétain ho sabia
 i no s'hi oposà i que si no es fusellaven
 fou gràcies a la seva intervenció.

Aquest procés, esdevé grotesc i mainader. Un
 lloc de processar en Pétain, acusar-lo o defensar-
 lo, el que fan quan tot es defensar llur ges-

tió passada i fer cortel per una possible ^{decisió.} futura.
 Fant és així que el procurador general Mornet
 va dir ahir: "Il est temps que le procès commence".

Aquesta resolució anunciada de l'any pas-
 sat, dona lloc a una sèrie d'escàndols, abusos,
 sabotajes i truccions, que si no s'hi pot anar,
 vindrà el que passarà a Espanya en 1986.

Ahir mateix, els jurats del Tribunal de Justícia
 de Montpellier, han refusat de prendre un plaça
 en protesta contra la sèrie d'abusos que hi ha
 aca, on gent que ha estat condemnada, la
 troben després pel carrer lliurement, o hi han
 d'altres abusos, disposicions arbitràries, indults, etc
 que són inadmissibles. Cal recordar que
 no és pas el primer cas d'aquesta natura
 si no que n'hi ha hagut d'altres. Tot això por-
 ta un malestar i un descontent entre les mas-
 ses populars que, junt amb la misèria que
 impera, entrepleta escàndols i la fam, si
 no s'hi porta remei i el poble no té la pa-
 ciència d'esperar, que es creïn els organismes
 d'Estat que manquen i que no van gens
 de pressa en crear-los, hi haurà quelcom,
 quelcom que haurà d'haver vingut el mes,

d'agost de l'aney passat i ho suavitzen..

Dimecres, dia 3 d'agost.

Acabo d'arribar de visitar en Rovira i Virgili el qual es mostra molt simpàtic amb mi. Té una conversació molt interessant, però en pucó deguda a la seva cordera total. Per entendre'ns, jo, li va de dir que escrit i ell em respon verbalment.

Un diari de París, "Libé-soir" publica exclusivitat el diari íntim del comte Cisno.

Per aquestes pàgines se sabent algunes coses més del drama italià i de la "col·laboració" germano-italiana en els darrers anys de la guerra.

De l'extracte que he llegit en retine particularment un fet còmic: Els components de la divisió Blava espanyola volien fornicar i no hi s'ataven autoritzat. Protestaren i a la fi obtingueren l'autorització d'anar a les cases de tolerància de Varsòvia. Quan aital motiu hom reportà un preservatiu a cada soldat. Mes una contra-ordre vingué anul·lant el presump de contacte amb poloneses i es quedaren amb el ganaf. Per protestar, els "blaus", infirmeren els preservatius i estacaren a la punta.

del canó i a l'endemà quinze mil espanyols es/par-
sajaren per Vitoria, millor dit desfilaren amb
llurs preservatius imitats a la punta del canó.

Dissabte, dia 4 d'agost.

Acabo d'arribar de Palauós, en la que anst a pas-
sar tot el dia. Mentre em banyava i feiaig el sof, auq-
va llegint diaris i revistes. Bon dia dissabte.

He retornat amb la Lola i la Nik. Moltes anades
a ballar aquest vespre, mes jo he preferit venir-
me'n ací.

En Laval ja ha depurat en el procés Pétain.
No l'ha atàcat pas. Ha estat encara una altra
defensa personal enllò d'un testimoni. Est
aquest que aprofiten ~~de~~ ~~elles~~ condició de testimoni
per defensar llurs actuacions passades, vol dir que
són, d'una o altra manera, responsables de la derro-
ta i misèria de França.

Del dia 2 al 12 s'o s'arabà la conferència dels "Grans
Grans" a Potsdam. En la tercera reunió que tinen;
ly altres dues s' tingueren a Teheran i a Yalta (Cris-
mea).

Del tres principals "Grans" ja només en resten
un, l' Stalin en Roosevelt i mort i en Churchill

ja no és cap de govern anglès. Els nous 'des' són en
 Common per l'Amèrica i l'Atlàntic per l'Anglaterra.

L'essencial d'aquesta conferència és el següent:
 Creació d'un Consell dels Ministres dels Afers Estrangers
 dels cinc grans països, amb funcionament permanent
 a Londres. Aquest Consell acabarà d'estudiar
 els problemes que no s'hien resolt i prepararà
 el futur tractat de pau.

La opinitió alemanya i austriaca ha estat
 arrampada sota les grans línies: producció indus-
 trial desarmada i controlada, prohibició de la guerra
 i lliure agricultura. Alemanya no veia
 repartida ni destruïda; tantmateix, a l'Est, Polò-
 nia, Prússia, Posnània i Silèsia.

El primer tractat de pau que es signarà
 veurà el de Itàlia. Després vindran els dels altres
 països restants de l'Est.

Sobre Espanya hem dit el més important
 que s'ha proclamat fins ara. Més que San
 Francisco, ni té ni pot colgar encara quel-
 com de més energia i immediat. En fi, ha
 dit "que pel seu origen, natura i associació
 estreta amb els països agressors, el govern espanyol
 actual, no posseeix les condicions necessàries per

esse aduís síns de l'organisme de la "Kerionf Unidy".
 Bon retorn, bon treball i el set, requiseu.

Dimecres, dia 5 d'agost.

Don Frances ja protesta per la condamnació del
 "Gran". Continuativ ja no ho fa en forma tan
 buensona com venia fent-t'ho.

Dia de treball intens. Els dies continuen essent
 massa curts.

Dimecres, dia 7 d'agost.

Ahí i avui he treballat intensament a la traduc-
 ció al Francès del meu informe en català adreçat al
 Partit Socialista Unificat, car com veig que vaig haver
 d'ingressar al Partit francès, ara me'n cal excusar.

Ahí arriba al diari una notícia bomba tant
 més gran es tracta d'una bomba: Després de moltes
 recerques, els savis britànics i americans han acon-
 seguit fer quelcom de gran en l'art de meter;
 han inventat la bomba atòmica, la qual resulta
 d'una potència 2000 vegades més grossa que la
 de la més gran bomba clàssica de la que s'havien
 emprat fins ara. És a dir que una de les inven-
 cions més grandioses que esperava amb impaciència,

a la fi ha vingut, però per servir la guerra.

Ha estat el mateix senyor Truman, president dels Estats Units, el que ho ha anunciat. Des del punt de vista científic aquesta descoberta és molt més gran que l'emplen dels projectils teledirigits a recepció dels alemanys. No se'n sap gaires detalls encara; només per donar una idea de la potència destructiva hem fa la següent comparació: En 1937 en el port de Halifax, Nova Escòcia, esclatà un navili amb 3.000 tones de dinamita; la deflagració féu 1.500 morts, 4.000 ferits i devastà 4.000 metres quadrats de la ciutat. Doncs bé, això no correspon més que a la setèsim part de la potència de la bomba atòmica. Horrible!

S'acomplirà la profecia d'en Noèl?

Pel·l'altra banda els americans hem creat un nou tipus d'ovió a reacció. Bé, bé; anem marxant vers nous tipus d'energia més a prop de les fonts naturals, tal com vaig concebir-ne ja la necessitat ja fa un cert temps i que vaig anunciar en aquest diari. L'era dels combustibles, carburant i energies a base de petroli, carbons o lleum, ja es va acabar. És l'aigua, aire i sol (o matèria) la triple font de l'energia natural.

Ara em ve a la ment un altre tuc bèl·lic emprat pels anglesos: A Scapa Flow ancoraren una armada fictícia reproduint amb vaixells vells i contra-plaques, les unitats modernes angleses, les quals restaven allí tranquil·les com si tenguessin sortir de por dels submarins alemanys que vigilat·len. Mentrestant la veritable flota corria per aïpeu lla. Degut a la gran quantitat de vaixells entre els britànics i americans, confundiren els alemanys i el tuc el, hi donà resultat almenys immobilitzant una ^{certa} immensa quantitat de submarins a vigilar la roda de Scapa Flow.

Dimecres, dia 8 d'agost.

El plat del dia és la bomba atòmica. Tothom en parla. La ciutat japonesa que ha rebut aquest nou enginy i només un sol, és Hiroshima, de la qual ja no en resta res, tot ha estat carbonitzat o destruït i en una radi d'acció de 100 quilòmetres en redó. El coronel Tibbets que pilotava la superforta-lesa volant que ha llencat la bomba deus pla que es trobava a 15.000 d'altitud quan encara va sentir l'explosió. La ciutat fou embolcallada en un núvol de pols que semblava que

bulligüés i l'estat de llum que s'irrà fou més brillant que la del sol.

Hem donat alguns detalls complementaris mes són poc precisos encara. Les dimensions de la bombeta diu que són com les d'una clàssica de la meua petita potència, mes que fa més mal que tota la càrrega de 2.000 faradels volent. Davant d'aquesta potència colossal si el Japó no capitula pot ésser pràcticament, totalment destruït.

El president Truman ha anunciat que estavem encara lluny de poder profitar aquesta potència en tant que energia, en tot cas, hem fet un gran pas vers l'energia atòmica. Cal esperar que l'egoisme o l'inconsciència humana no produirà el que els savis havien anunciat com a possible: el suïcidi col·lectiu que retornaran el problema vers el doble fons filosòfic-científic de la desintegració de la matèria i el científic-tècnic de les noves fonts d'energia.

Es curiós remarcar que en tota la col·lecció de savis i tècnics que han treballat a aquesta realització i que són variats desenes de milers, hi figuren dos o tres savis alemanys jueus que l'4it-

ser expulsà del seu país, i que el primer treball prové d'un fuen o jueva gran marca strog a Alemanya.

A aquest vespre ha vingut al diari per tal de visitar-lo, el senyor Antoni Povira i Virgili. Li he fet veure tots les dependències, les quals ha trobat molt bé i superiors a les de tot el diari de Barcelona llevat la "Vanguardia", si bé aquesta no està tan ben acondicionada. L'ha convingut la seva filla, una noia d'una vintena d'anys molt catalana i força, força bonica.

No crec que en Franco hagi fet gran cosa per millorar la premsa a Espanya. A Catalunya el que ha fet és ruïnarse la meua marca. Caldria que en l'avenir es fés un gran esforç per interessar el poble a llegir i per tenir més instal·lacions tècniques decentes.

A propòsit d'en Franco: Ha enganyat un altre cop guerrillers que havia lluitat a França. Don Ventura Mânquez, i el vol fer fallar com a en Vitini, car també l'he condemnat a mort.

A la non del vespre ha arribat una nova sensacional: La radio soviètica ^{ha dit que la U.R.S.S.} ha declarat la guerra

al Japó.

Si aquest fet és un acord de Potsdam o una conseqüència de la represa de la conversació sino-soviètica, va bé, mes si fet una insidiosa oportunitat degut a les condicions precàries del Japó, no trobaria tan mal fet com la declaració de guerra italiana a França quan aquesta ja estava fent i venuda pel altre manys.

Dijous, dia 9 d'agost del 1945. - París.

Heus oït que, inesperadament em trobo de nou a París pel meu 29^è aniversari. Aleshores per la tarda, a última hora, en Decroix, director en cap, me i em va dir si volia anar a París i em va dir. Caran; una proposició tan temptadora i inesperada em deixa perplex, mes accepto.

Aquest demòstr vaig a cercar la meua plaça (gratuïta, en tindrà una regona per l'eli, la qual arribava a la deu, l'obtint, gratuïta també) i a la 2 i quart partiem junt amb els passatgers més i els membres de l'equipulació en un bimotor vers París. Després de dos hores i trenta mi-

nuts de vol a Ferrissem a l'aeròdrom de París,
 després d'un viatge feliç malgrat que hem
 trobat una tempesta i ens ha colgut remunta-
 tor per sobre dels núvols amb una velocitat
 terrible i sense resultat, car com ens pujà-
 ven pitjor anava; els vots els pilots han deci-
 dit de tornar a baixar i amb la mateixa
 rapidesa, la qual entre pujar i baixar,
 no ens ha anat gaire bé als passatgers,
 car fa una certa impressió als neòfits,
 fins al punt que a partir d'aquest mo-
 ment tots estàvem "tocats" de mareig, ens
 amb pures i fatigues per vomitar, hem
 arribat a l'aeroport sense fer-ho, llest
 de jo que he turt el poc que tenia en l'estó-
 mac.

Malgrat que ho esset cert que he fet
 el meu botic del dia, quan he pujat a l'a-
 vió era el que tenia el més lluny del pensament
 d'irò de marejar-me. Fins i tot, quan un dels
 passatgers, un comandant, ha dit que segu-
 rament es trobaria malament, m'ha sorprès
 que tingués uns propis semblants; en con-
 vi, he esset jo i ell no el que ha vomitat. Fins

i tot, l'Elisabet, l'única dona de bord, ha a-
 guantat el tipus, bastant suauada però
 ha aguantat. Estava avergonyit de la meua
 feblesa. Du fi, per un primer vol d'un set-
 cent quilòmetres, tot està per ben emprat. Amb
 tren, darrerament, hi vaig poder 17 hores i 20
 i 30. Val la pena de passar una mala estona
 tant més quan hom comença a habituar-se
 a aquest mitjà de transport que per mi és
 encara nou.

Impressions d'aquest viatge? Sobre el
 paisatge es pot dir que esp, car la imatge
 que men havia fet pel que m'havia contat
 i havia vist al cinema, ha resultat ésser gai-
 rebé exacta, tant més quan a Catalunya, amb
 els funiculars, ja tenc una primera impres-
 sió de l'avió.

Als temps que hom ven a troçar el
 reconegut, estan tot dividit amb línies rectes
 ideals, la qual cosa confirma que la línia
 ruta ideal no existeix, car tot sabem que
 les divisió dels temps no són sempre rec-
 tes perfectes. El panorama des de l'avió confir-
 ma també la relativitat de tot o que cada

cosa és segur d'ell que l'observa.

Finalment dic que la velocitat que portàvem, uns 350 Km. per hora, si és i seria segurament sempre exagerada pel transport en carretera o ferroviari, no és res per l'aeri, car aparentment es va tan a poca a poca que el cervell del passatger esdevé insensible. Els avions han-nen de correr, ja veu, a més de mil Km. per hora. Són els carburants? El material? Potser ambdues coses.

En arribar a l'aeròdrom hem baixat immediatament amb un outocar fins a l'estació més propera per prendre un tren de "banlieue" i cap al centre de París. Després sopar i al "Folies Bergère" on hem passat una bona estona.

Un cop al llit l'Elizabeth em va a demanar si està a París o és un somni, car quan a la seu del metge estava a l'estació de Montpeller, no es podia mai imaginar que per la tarda estaria a París.

Heu arribat el meu 29 aniversari. Molt bé; millor que cap dels que tinc record.

Dimercres, dia 15 d'agost. Montpeller.

A la fi puc tornar a escriure en el meu diari. A París no vaig tenir més temps i motiu que vaig arribar el dilluns prop passat de nou a Montpeller, com que tenia coses a fer i l'Elitobell no m'ho va fins dir a la tarda, el temps m'ho indicat.

Una vaig a fer un resum de tots les grans coses que han passat aquests darrers dies.

En primer lloc haig de concretar l'actitud de la U. R. S. S. en la seva declaració de guerra al Japó, la qual era una conseqüència de Potsdam en perfecte acord amb els "Grands". Fins i tot la U. R. S. S. li hagué declarat més oïst la guerra, però no va volguer, i va fer bé, fer una a dos fronts tan imminentment reparats i importants.

En arribar a París, el 9 al vespre, compro "Ce Soir" i llegixo que un milió de soldats soviètics han franquejat les fronteres atacant la Manchúria i les territoris xinesos ocupats pels nipons. Al mateix temps una segona bomba atòmica fou llançada sobre Nagasaki. Totes les bombes atòmiques i l'Exèrcit Roig, a les quaranta-vuit

hora de l'entesa en veïa d'aquest, el Japó que havia refusat l'ultimatum de Potsdam, es declara disposat a acceptar-lo si es manté en el tre a l'emperador Hiro-Hito. Els aliats, sinen que el mantindran, fent en compte el seu paper religiós si es retint al comandament aliat.

Hem de donar que la guerra s'ha acabat en tota la terra. El Japó que tenia un imperi immens el qual anava des d'un pal a l'altre, es reduirà a la petita nació interla tal com era l'any 1853, o sigui abans que el ~~país~~ ^{país} de l'actual emperador comencés a modernitzar el Japó.

L'èxit que ha fet ser tant, a la fi ha desaparegut totalment. Els vint anys existents dels Estats que el componien han estat explotats si bé encara no tot explotat. Els "francs" han demostrat una vegada més que, malgrat les divergències van fer tasca comú i útil. Fins i tot Rússia acaba de signar un pacte de ^{cooperació} ~~cooperació~~ ^{d'aliança} amb la Xina.

El procés Pétain s'ha acabat aquest matí a les quatre. Malgrat les pressions

de la cinquena columna, l'assoliment dels testimonis més importants a descàrrega, les minaces de mort al procurador general Moruet i als jurats, el subdit procurador feu un requiriment magnífic i el vell tènidor ha estat condemnat a mort, a la confiscació dels béns i a la indignitat nacional; més degut a l'edat de l'acusat, 90 anys, el jurat proposa que no sigui executat.

En resum ja està bé aquesta pena. És justa sense ésser venjativa. Ora si té venjança que se mori en un racó de la cel·la del fort del Portalet on serà probablement traslladat, en el mateix fort on hi feu tancar ell en Delasol, Raymond, Ganelin, Blum, Mandel. És dir que el tancaran en la mateixa cel·la on hi estigué en Mandel que ell entregà a la Milícia i que aquesta l'assassinà.

Avui he entregat al Partit Comunista francès, una traducció de l'informe que vaig adreçar al consell sol·licitant la nova reparació. M'he vist obligat a fer-ho, car

automàticament pertampia també en aquest
de de feia uns mesos. Fins ara, tot el que
han llegit aquest informe els hi ha agradat;
fins i tot tres persones: La Noëlle Segol, Madam
me Vinoff i en Frig-Plauas, els hi ha inter-
ressat tant ^{que} voldrien tenir-ne un exemplar.

Volia tractar de retornar de París amb
oció altra vegada, me, no hi ha gué ocasió.
Llavors ho vaig fer però per una línia que
jo encara no coneixia: la que passa per
Lió. El viatge fou bo.

Avui arribarem Marsau i la seva dona de
retorn de vacances. Ben portarem un xic de co-
colata catalana i la mateixa bona civilitat
de sempre.

Avui també vaig saber una mala
nova: Ben Santiberi, aquell refugià d'A-
lignan, ha mort de resulte d'una opusculitis.
No una veritable llàstima, car era un bon
noi. Avui he escrit a la seva dona.

El senyor Mann (Bauer) ha arribat
avui de Font Romeu. M'ha invitat a unes
fruites i a anar al cinema. El cinema
l'he declinat. Prefereixo treballar encara que

hem quedat que hi quinarem un dia.

Dijous, dia 16 d'agost.

Ben Pétain ja està al fort del Portalet. Ara sabem que el Tribunal Suprem el condemnà a mort per 20 vots contra set i no fou més que per un vot de majoria, 14 contra 13, que es decidí de que no fos executat.

Ara és en de Gaulle qui té el darrer mot a dir. És quasi segur que no serà executat malgrat que en Pétain fien condemnar a en de Gaulle a mort per contumàcia.

Ben sembla que els aliats són massa indiferents de permetre que el Mikado continui subsistent al Japó. Serà el paravent per preparar una revanxa si es té en compte que el seu primer discurs de vençut és ja una provocació a la pau i encara la mateixa ràdio japonesa diu que "la perduda no és més que temporal".

A París el Partit Socialista francès està celebrant el 37 Congrés. Els congressistes han fet un gran pas vers la unitat amb els comunistes, si bé encara no es va immediatament a la unificació completa. De tota manera, la unió de la unificació ha

erret adaptada per una majoria aixafadora: 10112
contra 274, 212 abstencions i 5 absents.

Dimecres, dia 17 d'agost.

Sortí llegint un altre llibre de pintura. Ha estat el comandant Poidevar el qui me l'ha prestat. A propòsit de pintura a París vaig tenir l'oportunitat d'anar a veure una exposició al Louvre d'unes quantes obres que retornen al Museu un cop la guerra acabada.

Per satisfer la necessitat artística d'una capital com París, fins que tot el poder antiguesseu reinstal·lat, hem tingut una actitud i una idea original: Fer una exposició-selecció de tots les escoles incluint unes quantes obres meyes de cada una. Vuitanta quadres formen exposat on hi ha una síntesi de la pintura universal. Quelcom de molt interessant i magnífic.

Ultra la pintura vaig veure i admirar escultura romana, grega, assiriana i egípcia. Testi que tot molt bé. El palau, la nit, l'exposició.

Un altre monument que no havia vist en els meus viatges precedents és que he aprofitat per fer-ho ara. Ha estat el Partit. L'empereu

és quel dirne que els Tuvòlics.

Com sigui que sota la Coeur Biffel hi ha via una exposició dels soviets aliat que haurien posat part a la batalla d'Europa, vèrem anar a veure-la.

Avit tornem a veure l'Elisabetz a portar-me la roba netja, car la setmana entrant començen a veurem. Ha marxat aquesta tarda. M'illor comiat que l'altre vegada.

Mal com es preveia, la pena de mort ha estat (a Pétain) communiada per la de detenció perpetua.

Dissabte, dia 18 d'agost.

Avui ha vingut a dinar a la "Popote" el senyor Pierre Dac, l'home fou el locutor francès de ràdio-Londres. M'ha estat presentat i molt amable hem parlat un moment. Diu que ha estat empresonat en 1941 a la Presó de Barcelona durant cinc mesos i després a Cèrcer. És festiu de la tenor i de la tranquil que imperava en aquella època a Espanya i troba vergonyós com els aliats mantenen encara un règim tan ignominios.

Dr petit, rebassut i segurament jueu. No me l'havia pas imaginat així. Ha vingut a Montpeller per prendre part a les festes de la commemoració de l'aniversari de l'alliberació de Montpeller.

Volia anar a Palanàs almenys un dia, però tot el dia que plou. Resto doncs, a la meua cambra a treballar.

L' Anita Sánchez m'envia per segona vegada i malgrat que en la meua resposta s'ho era més discret, continua explicant-se en fermes, molt afectuoses i quasi lliguen cops amb el que portarem amb la Portugalés. Ho sento perquè no hi ha cap intenció en mi de donar-li continuació. Igualment haig de dir per l' Emma Rousseau. Ambdós són casos classificats definitivament.

Des de després de dinar fins a les dotze de la nit, llevat del temps just de sopar, que resto en la meua cambra treballant. Ben content del meu dia.

Dimenge, dia 19 d'agost

Ara s'ha celebrat el primer aniversari de l'alliberació de Catalunya. A Montpeller s'han fet variis manifestacions: reunions, festeigs, mitins, etc.

filades, etc.

Aquest matí a les 9^h he anat a la plaça de la Prefectura per tal de prendre part a la desfila dels de la Resistència a la qual havíem estat invitats els ex. guerrillers.

En arribar al Metropol he rebut nombroses felicitacions dels oficials superiors que m'empen allí, els quals diuen que han admirat la meua marcialitat. Com sigui que el hi he fet constar que no m'agradaven els militars i que el considerava una desfort que encara calia suportar, m'hi haqut un que s'ha enfadat un xic.

Pel vespre he anat al teatre amb la Lola on en una bona vetllada hem vist treballar a en Pierre Dae.

Dilluns, dia 20 d'agost

Amb en Marius Aguilar hem anat a la Imprenta de la Premsa - la qual depen de "La Voix de la Patrie" - per fer imprimir un llibret d'un francès, gran amic de Catalunya, el qual coneix molt bé la nostra terra. Dóna els noms de la totalitat dels homes de lletres, d'art i ciències de Catalunya, i el que és tocant és que jo

ja hi figure, sense saber qui és ni conèixer el, ni
d'on ha tret el meu nom.

S'ha decidit que sigui a Tokio que sigui pro-
clamada la rendició oficial dels nipons. Manila,
on s'estan signant ara els preliminars, representa
el Reins del demanys i Tokio sera com es
féu a Berlín

Abans d'anir a Mèxic es reuniren les Cort
espanyols a l'Ajuntament de la capital, cedit pel
govern mexicà i beneficiant d'extraterritorialitat.
De 96 diputats presents elegiren a l'unanimitat
a en Martínez-Barrio, president de les Cort, com
a president de la República. Poc després en Re-
guin ha presentat la demissió del darrer govern
de la República. S'espera que el President escorgui
de formar govern a un prohom d'enquerra
o socialista espanyol.

Això des del punt de vista legal, és un altre
bon pas que hem donat i que a en Franco
no li farà pas goire plaer.

Avui ha arribat de nou a la família
Leroy la qual havia anat a Font-Romeu a es-
tinejar. M'han rebut amablement. La Micheline
i jo, després d'un començament de correspon-

dèmia interessant, hem retornat a la nostra possibilitat primitiva i que ~~es~~ és la que ens crea.

En Churchill revulà l'altre dia a la Cambra del Commons que el mariscal Stalin li prometé que tres mesos després de la capitulació d'Alemanya, declararia la guerra al Japó. I afegí: "El fet que els alemanys s'hagin rendit el 8 de maig i que el 8 d'agost la Unió Soviètica hagi declarat la guerra al Japó, no és un simple coincidència sinó una prova més de la remarcable puntualitat en què el mariscal Stalin i els seus valents exèrcits tenen la paraula."

Recordo que al començament de la darrera ofensiva soviètica contra Alemanya, en Churchill ja al·ludà la puntualitat de l'Stalin.

En el setmanari "Les Etoiles" llegíxo un article d'un rasi francès que arribà recentment a la C. R. S. S. el qual fa un bonic relat del que ha vist allí. La seva lectura m'ha fet augmentar les ganes de conèixer aquest país el qual, des de fa temps figura com el primer que voldria veure a la primera ocasió.

En el pla de treball de l'avenir que he considerat alguns vegades, aui, figura el fer d'ací

uns anys, un vistge arreu del món i si no pogués,
 almenys passar sis mesos a la U. R. S. S. Ho desitjo i ho
 necessito. Com sigui que no tindrè prou mitjans
 econòmics per pagar-me aquest vistge, heuig
 pensat de guanyar-me la vida fent periodisme
 o tractar de fer-me agregar a una secció de
 premsa d'ambaixada.

Dimarts, dia 21 d'agost.

Es curiós l'amor. Avui he vist a la Fernandine
 Raynaud al migdia i a la Jeanne Fourat al ves-
 pre. Es curiós, curiós... Recordo que quan la vaig
 conèixer per primera vegada ambdues m'interessa-
 ren; ambdues estan molt bé físicament, sobretot
 la Jeanne, en canvi aquesta ha estat la prime-
 ra a ésser descliffada i això sense haver cohabitat
 ni amb l'una ni amb l'altra.

Ara acabo de venir de passar unes hores
 sols a casa seva. Malgrat que té un armament, fan-
 bla que es deixaria emportar; mes, és que no m'ha
 dit ni el seu cos ni el seu esperit i m'ha gués ent
 violent dormir amb ella. En quant a la Fernandine,
 recordo que el dia que la vaig portar ací, no est-
 va gaire engrescat. Preveig però que amb aquesta

me acomodaria més fàcilment que amb la Jeanne.

Ah! si l'amor fos lliure, què en perdria d'interès!

Dimecres, dia 22 d'agost.

Ahí vaig anar a conèixer el nou comandant de la plaza, és tracta d'un tinent coronel anomenat Escrivé, molt simpàtic i amable i bon amic dels catalans, car ell és catalanista. Li vaig demanar si trobar-me una vil·la per en Guardar i' doni ja m'ha enviat un arot complimentant-me.

El comandant sortint és un altre tinent coronel, anomenat Fourtaye, un home molt amable i bonàs.

He rebut la primera lletre lliure d'en Ravaireau. Parlant sense sobrecarregar en dir ja les coses pel seu nom i es revela el que en haviaig imaginat, un comunista.

He anat a veure a en Poira i Virgili amb el qual he parlat una bona estona. Malgrat l'existència que hem lligat, no em fa oblidar la mala impressió que em causà el dia aquell que el vaig escoltar en aquella comprensió del Espi del

Negociants.

Hi havia la seva filla la qual és tan estolana de temperament i fins i tot de bellesa, bellíssima, tranquil·la, serena, que em plan de parlar-li i em sembla que a ella també.

Quantes ocasions per casar-me, si volgués! Com em seria fàcil, em sembla, si donés continuació a certs contactes que no passen d'aquí. Ets aquest contacte són superiors, en cultura i en societat, a l'Elisabeth; en canvi, com que cap representa un atractiu superior i similar a l'experimentat quan la Carme, ja que no em lleues amb cap.

L'Elisabeth, que ha arribat a interpretar força bé el meu temperament, em deixa sempre la més absoluta llibertat. D'una veïa extremadament gelosa n'ha esdevingut un cor que estimo tendrament, però que, amb dolor o no, no té el dret d'absorvir-me en absolut. Admiro i estimo aquest gran progrés, me, ella, per mi, no serà mai el complement mitjà que m'aïrija millor. Ara que per cercar un complement mitjà més o menys bo, ja estic content amb ella; si trobés el complement absolut o màxim, ja seria una altra cosa...

Ara resulta que la filla de l'adjudant Pobo...

Dijous, dia 23 d'agost.

En Franco continua reforsant-se per anar salvant el, apatriencis, i mantenir-se. Avui ha arribat el resum del discurs del senyor Cortajo, el seu nou ministre d'afers estrangers, el qual arriba a invocar un principi democràtic per salvar-se de la condemnaició que els tres "Gaus" feren sobre ells. Els adia que després d'haver destruït la democràcia ara l'invocaven per salvar-se. Deí se li podia respondre com deia en Saint Just: "el primer deure dels amants de la llibertat és privar de llibertat els enemics de la llibertat."

Amb la Lola hem anat a veure "Les trois Loufs... gretaires", una divertidola paròdia dels "Trois Mousquetaires". El que ens ha fet riure més ha estat un veí que feia unes riallades que semblaven brams.

Amb el comandant Martin i la seva dona hem anat a prendre l'opereta. Són uns bons companys de la "Popote" als quals he facilitat un fante per mitjà d'en Cruz, i s'ocupen en obsequiar-me.

Divendres, dia 25 d'agost.

He anat a dinar a can Mardou amb motiu de la nova festa. Bon àpat amb millor ambient i una conversació agradable, efectiva i interessant.

Sense aquest aniversari hegué anat a Pal·vós a passar el dia a la platja.

Tra resto a treballar ací a la cambra fins a l'hora de sopar.

Encara un nou procediment tènica usat en aquesta guerra: Hem sap que els alemanys havien creat una veritable armada de "robot" (no em recordo com se'n diu en català) equípates i aeris per observacions meteorològiques en el camp enemig. Així fou creada una flota considerable de submarins meteorològics autònoms i alguns foren recuperats per submarins normals fins a les costes angleses i un cop allí submergit i mantingut contra les corrents submarines, per mitjà d'un nou procediment especial.

A una hora determinada, un rellotge feia funcionar un mecanisme d'emissió i el submarin-"robot" pujava a la superfície, aixecava una antena i posava en baterieq el instrument

d'observació: termòmetre, baròmetre, indicadors de velocitat del vent, etc. Un minut més tard aquestes observacions eren transmeses per un aparell de ràdio automàtic en llenguatge xifrat. Després d'aquesta operació el aparell es tancau automàticament i hermèticament i el submeridor "robot" es submergeix novament. Sembla que de tant en tant el submeridor normal apropasen aquests "automàtics" i revisar-los, carregar bateries, etc.

En el domini de l'aire se'n ha fet tant a base de globus teledirigit i que han arribat fins a 40 km. d'altitud quan l'home no ha pogut arribar més que a 22 km.

Adhuc els alemanys inauguraren el barrotge de mines aèries sospeses per globus i entrellagades amb cables el qual a l'ésser tancat per un dispositiu treuen la bomba fins a tocar aquest.

Als aliats sembla que haviem realitzat les mines aèries amb "ulls". Aquests obusos "robots" esclataren des de que veuen un objecte a menys de 50 metres, descapitaven els boxes com un foli queant quan es trobaren a quatre metres del sòl i fins i tot es llencaven amb una "precisió

diabèlica contra la infanteria.

Ja he consignat en aquestes pàgines la gran innovació del V. 1 que ja s'havia millorat amb el V. 2 i que s'estava preparant un V. 3 terrible. Fins i tot. Fins i tot un inventor - més, el suís, Dussard, havia realitzat el "robot-memòria" el qual registrava en bande, de paper perforat, l'itinerari seguit.

No som més que al començament de l'era de la tele direcció i encara hem d'entrar a l'era de l'energia cosmològica. Els savis d'avui són els alquimistes d'ahir amb un principi científic.

Dimenge, dia 26 d'agost.

Jornada intensa de treball. Els dimenges com que hi ha dos dies de telègraf el treball es doble. A més a més, avui quasi tot era estranger i per tant per mi.

Els efectes de la bomba atòmica continuen. Els obrers que treballen a la neteja de la ciutat començen a revoltar i mouen a causa dels efectes dels riscos de l'uranium que han penetrat profundament en l'interior de la

terra. Hi ha qui diu inclú que aquesta ciutat, oull dir Hiroshima, ja no serà mai més habitable.

Dilluns, dia 27 de agost.

En Martí Aragó, m'ha escrit explicant-me l'enterrament del nostre amic Santiberi. Aquest fet m'ha fet pensar en precisar en aquestes pàgines la meua voluntat en cas d'una mort violenta. Fa temps que tinc definit en el meu esperit el que ora vaig a escriure, me femo que en cas d'una mort violenta, ningú conegué la meua voluntat i m'enterrés en forma que no desitjo.

Desitjo, un cop mort, resistir el més possible a l'acció del temps o desaparèixer immediatament. Amb això oull dir que, si fos possible, em plauria ésser embalsamat; mes, com és el més probable, això no és possible, llavors desitjo ésser cremat i si els familiars volen guardar les cendres que ho fagin.

Tant una solució com l'altra, no són les més corrents i podria ésser que es presentessin de

difícil o impossible execució. En tota la nova voluntat vol que es faci el màxim per aconseguir-ho.

Si el meu enterrament o hagués de realitzar en circumstàncies semblants o similars al d'en Santipèri, vull dir amb banderes sobre el fèretre, deixo ben entès que només admeto i exigeixo dues banderes: la catalana i la roja, i bé que la darrera sense cap insígnia ^{al·lucinant} ni distintiu.

No cal dir que vull el meu enterrament absolutament civil i sense que en lloc, coste, tard, sepultura o cadàver, hi hagi la més mínima ombra de cap religió, així com tampoc no vull que es faci el més mínim ofici religiós en cap circumstància.

Si hom vol lluir el meu enterrament que substitueixi l'aparell religiós per clors o mètriques molt més finesbes i estètiques.

Parlant de morts que m'ocorreix evocar la xifra total d'assassinats que han comès els alemanys des de l'adveniment del nacional-socialisme, la qual puja, segons col·lectes i estadístiques ben fetes i responsables, a 26 milions, alemanys víctims del règim, comptats.

Horrorós, horrorós!

Dimarts, dia 25 d'agost

A la fi m'he decidit a fer un article que envio al "Brevillier du Languedoc" òrgan regional del Partit Comunista, sobre la oportunitat de modificar el símbol del Partit afegint-li la plovera a la folsa i el martell, perquè aquest Partit que no fou més que camperol i obrer, ara és també intel·lectual.

Recordo que l'hivern passat vaig proposar-ho sense èxit, en una conferència del P. espanyol.

Ahí arribà al diari la composició del govern republicà espanyol a Mèxic. Fa uns dies un Joré General en fou encarregat i heus ací que ja l'ha constituït. Es compon de deu membres, un de la C.N.T. el qual encara no ha estat nomenat, i els següents: Giral, Prieto, de los Ríos, Albornoz, Fruja, Ferradellas, Ossorio y Gallardo, Barcia i Jiménez de Asua.

Al Japó hi ha una epidèmia de suicidis. Després de la capitulació fou el Ministre de la Guerra el primer en fer "hara-kiri" i després se n'han seguit centenars. A Tokio van davant del palau imperial i s'obren el ventre. Alguns regiments s'han suicidat col·lectivament fent-se saltar amb

granades. Alguns altres, han desobeït l'ordre de l'Emperador i continuen lluitant, particularment els "avióssuicides".

Aquesta tarda ha arribat un telegrama de París en el qual Ferradellas declina d'acceptar la cartera que li havia atribuït en Giral. En Nicolau d'Oliver ha acceptat. Per altra banda els comunistes i els estelians fan la crítica d'aquest govern que no han fet els comunistes malgrat tenir-hi més dret. Diuen que els procediments i els resultats no són els més democràtics i podria ésser que la C. V. T. no acceptés el lloc que li han designat.

Els més lesionats, els comunistes i les altres esquerres dels socialistes, malgrat haver estat excluïts, no han protestat. És i l'ingrat d'una tal manera pel més que mania aquest sempre de mà a Espanya que ara que continui en Franco. A més a més ja s'eren acostumat a maniobres d'aquesta mena. A França mateix, el govern es passa de la Consultativa i dels organismes de la Resistència que li donaven vida, per menar una política dictatorial. A més mateix veiem que el govern ha publicat en el diari oficial un decret dissolent els consells municipals i creant

delegacions especials, les a dir que destitueixen els elegits del poble que els actuals governaments feren elegir en les recents eleccions municipals i els transformen en delegacions especials les quals podran canviar després com els hi plaurà.

Es queixen d'inevitable des del punt de vista democràtic.

Per altra banda els anglesos que ara manen, que es feren elegir amb una programana de política exterior ben definit de no ajudar els governs reaccionaris i particularment Franco ni el rei de Grècia, ara reneguen el dit i el fetes fora a en Franco ja són figures d'un altre païer; diuen que no volen intervenir en els afers interiors d'Espanya, però pel contrari intervenen en els de Grècia, Tongolàvia, Hongria i Bulgària fins a fer ajornar les eleccions que aquest darrer Estat havia preparat pel proper passat diumenge.

Dimecres, dia 29 d'agost.

He venut a un rebotger el meu rellotge de butxaca i al mateix temps m'he comprat un altre de pulsera.

Deu de que veig perdre el meu durant la guerra d'Espanya que m'havia revist d'equit de butxa-
ca, me de cara a l'home i amb aquestes me-
riane, ton llargue d'ara, esdevenia molt molest
de mirar l'hora que era.

Mèxic que no es desculpà mai durant
la nostra guerra, ha estat el primer país en
(compte ^{mult} les relacions) reconèixer el nou govern
d'epública espanyol que s'acaba de formar.
Molt honorable.

Dijous, dia 31 d'agost del 1945.

Sobre vuit mil francs ^{de sou} ~~estime~~ 480 d'import
mensual d'assegurament social i 545 d'import
sobre el treball, mensual també. Vonés d'a-
quests no pago zones, 1065 francs per mes. Si
a aquesta suma hi afegixo els imports
sobre el menjar (servi, tabac, etc.) d'allotjament,
els imports sobre els articles que consumeixo,
vestir, calzar, cura personal, beques, divertiments,
espectacles, llibres, revistes, joguines, cotitzacions vèries
i altres necessitats que es presenten, què em resta
del sou d'un treballador?

Es una veritable vergonya, un robament

organitzat. ¿ Els que queden en un son de missi-
ria encara?

Els japonesos havien construït el més gran sub-
marí del món. Podien rebre 80.000 Km. sense
necessitar-se, o sigui dues vegades la volta al
món. Els més grans submarins aliats no en
ni de lluny, tan grans com aquests. Un d'ells
havia restat quatre mesos sense tocar un port.

Els alemanys havien realitzat un altre sub-
marí que podia restar indefinidament sub-
mergit. Per altra banda, els alemanys, als ven-
res fets, es veu que camuflaren grans quan-
titats de material i sobretot els grans secrets de la
tècnica de material de guerra.

Tant els uns com els altres quan cediren de-
vant dels Aliats ho feren bé per força, però amb-
dós han salvat el que han pogut en vista a la
prospera revanqa.

A Sobor, prop de Lugo, un paper ha descobert
un cadàver, o millor dit que un esquelet que
s'ha roït en pols al primer contacte, el qual
mesurava 2'20 m. Segons sembla es tracta d'un
neoròpoid molt antig. Naus descobriments s
necessen.

Dissabte, dia 1er de Setembre del 1945

De bon matí he marxat a la platja, Palauès, on hi he passat tot el dia. Pel matí he llegit i passejat en canot al costat esquerre del canal. Per la tarda he anat al port per si veïns venien la Vola i la Vite.

Allí he entaulat conversa amb una canyista que està estirant, una dona casada, ferra interessant, de la nova edat i amb una neug de sis anys. Pel seu marit, home d'affers, està als Alps, on hi viuen. Hem tingut una agradable conversació i hem quedat de retrobar-nos si jo anava de nou a Palauès o si ella venia a Montpellier.

Després de sopar, com sigui que feien ball aprop d'aquí me n'hi he anat on hi he trobat en Cruz. Hi hem restat fins a les dotze sense gaire interès.

Dimenge, dia 2° de setembre.

Aquest ^{matí} a les 10, hora japonesa, a bord del cuirassat "Missouri", ancorat a la baia de Tokio, ha tingut lloc l'acte de signatura de la capitulació japonesa. Definitivament és a partir d'aquí que

el món està en pau. Una pau, però que no és
plau, i ja veï pau.

Dilluns, dia 2 de setembre.

Don Franco es troba en una altra posició de
licadissimq: Els soviets tenen el propòsit d'enviar-
li una nota demanant-li rotament si la "Di-
visión Azul" era una divisió de voluntaris o
be' una unitat regular. Si respon que és o
millor dit que eren voluntaris, vol dir que
no beneficiaven de cap llei internacional i que
els presoners que els soviets tenen en poder fan
que vulguin, fins i tot apunellar-los; si per
contorn respon que era una divisió regular
és la guerra que existeix entre subdòs estat.

El "Caudillo", quan ha sabut la inten-
ció soviètica i davant la por de contestar a una
pregunta tan comprometedora, ha enviat un
personatge per entrar en contacte, evitar la
publicació de l'ementada nota i pagar tots els
estals que la "División Azul" hagi pogut fer.

Per altra banda hi ha la fi de la confere-
ncia de Teàmpor, celebrada a París entre els estats
Suït, la Gran Bretanya, la U. R. S. S. i la França,

en la qual s'ha restablert l'Estatut autic sense la participació d'Espanya, ans al contrari, han comunicat a en Franco que retiri immediatament les tropes de la zona internacional o si no li diuen d'una altra manera. Les quatre potències fan saber que dins de sis mesos s'eliminaran els antics signataris de la conferència d'Algèria a la qual hi estarà representada ni té un règim democràtic.

Ha ha encara més: l'arquebisbe Pla i Daniel de Toledo, ha fet saber en una lletra pastoral la necessitat urgent d'un canvi de règim. Els generals, entenen també que cal un directori militar.

Com se'n sortirà el barut d'aquesta nova posició?

Dimarts, dia 4 de setembre.

En el meu darrer viatge a París vaig deixar a en Cirera i Felin el meu informe al P.S.V.C. Em feu una resposta interessant i em digué que en Fos. quells em podria segurament jutjar millor. Després de rebre la resposta d'aquest saber la qual és també força interessant. Ambdues no fan

me, que confirmar-me que he fet bé de separar-me del Partit.

Dijous, dia 6 de setembre.

Sen. de Gaulle podria ésser que si s'estés-
ta a arropar-se al poder i a governar en autò-
crata, acabés malament, quan hauria d'ésser
un home que hauria de tenir per el gran
mérit de no haver dardiat i el d'haver portat
a França renaixent, d'aplegar-se a l'entorn
d'una representació personificada per ell.

Des de que és Cap de Govern està derivant
uns interessos que embuten la seva glòria
i amb el procediment que culpa i està
quarantant l'adversió de les classes populars.

Si cada un es sabés parar a temps, en el
temps oportú, en les fases de la vida, quants
crises que no evitaríem!

Als llavors, la vida fàcil, la glòria, atreuen,
atreuen als homes i n'hi ha que quan es
han provat s'hi arropen com un naufrag
a una port salvadora, fins que finalment
"port i naufrag" se'n van al corall.

Sente visite, articles, diaris, etc. enquiso el

meus lleures, dormo poc, no estic un moment en repòs; en canvi, no estic content, car no avança, no avança.

Aquest vespre que hegués pogut aprofitar treballant a casa l'estic perdent miserablement. Primerament he anat al restaurant i he fet excusa de no esser-hi. Després he anat una estona a cà la Jeanne Fourat en la qual havia estat invitada per parlar una estona amb ella i el seu amant. Una visita desagradable però que m'hegués estimat més als homes. Finalment he vingut a veure el diari per parlar amb un camarada del Partit francès, el qual m'havia de donar la resposta sobre el meu informe tramès pel seu conducte, al regional. No sé que comy li passa, que s'excusa, diu que ve sense venir i em fa perdre temps. A la millor té quediou desagradable per dir-me i no sap com començar, i no seria d'estranyar, car tinc entès que no el li ha fet gaire plaer la meua posició i algú treballa per sancionar-me excluint-me del Partit i fins i tot fer-me sortir del diari.

Del primer no ho puden fer perquè no

podem exclure qui ja no està dia, com és el meu cas, però que sóc jo que me n'he suat. Ben quant a sortir del diari si que ho podem fer malgrat que en Mardon i en Decroix en defensen. Si ho fan, allà ells amb les conseqüències morals de llur consciència per una tal arbitrarietat. Benura que hagi de retornar a treballar la terra, la meua Decisió està presa.

Dissabte, dia 8 de setembre.

Unit vaig arribar a Servian per passar-hi el dissabte i diumenge. Obens de meyor de Montpeller, vaig rebre una lletre de casa la qual ha estat opusa en mes a venir de Barcelona així, car està datada en aquesta ciutat el dia 10 d'agost.

Es una vergonya que encara duri aquest servei postal després de tant anys de victòria franquista. i que les lletres estiguin encara sotmeses a censura.

Passant al que emy diuen en la lletre, ara sí que el cas és tocant, car mentre el pare diu que el hi faria força bona un ajut econòmic per part meua, el meu germà Pere, diu

que no els hi envii res, qui, per les condicions d'administració dels pares, ho malgastarien sense profit apreciable quan, segut al canvi actual de moneda franco-espanyola, per un representantig una remarcable despesa per pagar-los hi enviar una quantitat apreciable puix que una pasta costa vuit francs.

Des a dir que mentre el pare ataca durament als Peret i als Bonet, aquests dos es defensen força fàcilment dels atacs paterns i posen de relleu una cosa que ja coneixia, un, que és trist que continui després de tant anys d'experiència: els meus pares continuen sense saber administrar, i aquells desordre econòmics que em foren sofir tant davant la meua primera edat de raó, continuen existint. Ambdós germans recalquen la incoherència administrativa de la casa patral i fan remarcar els defectes que, sobre aquest particular, té la mare.

Continuo, malgrat tot, persistent en la meua posició de no volquer prendre partit des d'ací, un ja hi veig més clar que abans que m'ensorguissin els germans. Del pare ataca en forma que

no un plan quire i que no s'ajusta a la veritat del caràcter dels meus germans, aquests no m'hi constaten, la qual cosa és molt més noble. Sobre l'atac del pare conclueixo desfavorablement contra ell; sé aproximadament les qualitats i defectes de cada un i troven més de pens aterra els germans que el pare. Sóc sever per aquests com tampoc no crec ésser altra cosa per aquells. Cap, o bé dir, ni el meu ni els altres, no s'adapten amb mi, mes saben viure més amb la realitat dels germans que el pare i per mi tots tenen culpa sobre el fet d'arribar quasi a estar units entre família; mes els germans no els he pogut regar a l'indret a fundar una llar a l'estat que ho han fet, si bé aquests tenen que rebre la meua reprobació per llur forma d'actuar, particularment en Pere. Un quant als pares, constato amb dolor que persisteixen amb el mateix quasi irresponsable estat d'esperit que els vaig deixar. Un creia que durant la guerra, havien après a nivellar les actituds amb els sotils i que, en fi, s'havien ministraven millor. Segons sembla, res de tot això i el dente, continuen posant en perill la balansa econòmica de casa. Per tant, ara, resten sis per-

sones de les quals opotric treballen (pare, Delfi, Conxita i Roseta) en forma més o menys productiva per a subvenir més o menys col·lectivament a les despeses dels sis, tant més quan el cinquè, en Joan, està a pensió amb el pare i fins i tot aquest no gasta res per menjar.

Si l'Antoni arriba a mantenir-ne tres amb el producte del seu treball de barber, crec que els pares i germans que resten, haurien de nivellar, almenys, el pressupost.

Malgrat el consell d'en Pere, tinc la intenció, si reben bé els meus primers mil francs, d'enviar cada més una quantitat igual que es traduiria per 125 pessets. No sé ^{més} que aproximadament, la capacitat d'adquisició de 125 pessets actuals i ignoro si correspon a l'equivalent francès. Si quicó sigui, en quant m'ensien rebut dels primers mil francs que m'envien fa més de vuit dies, renovaré la transa.

D'aquests tres lletes una consagració en tiro: els meus avis, mefany i potany, eren uns estabridors i administradors domèstics remarcables. Ni el meu pare ni la meua mare no han heretat aquesta qualitat, los l'herència psico-biològica o la

convivència familiar que han fet revèixer o
néixer en nosaltres, millor sentit de l'administra-
ció?

Dimenge, dia 9 de setembre.

En el setmanari "Les étoiles" hi ha un ar-
ticle titulat "La couleur, cette inconnue", el qual
m'ha interessat molt. Malgrat tots els nombrosos
treballs que s'han fet sobre la llum, aquesta pri-
mera matèria d'estudi en el món cosmològic, con-
tinua sense haver llinat el primer secret, del
qual en sortirà, quan s'obtingui, la més gran
evolució per la física, la química i fins i tot la
biologia. Ara, a més a més de les ciències prin-
cipals, ~~o~~ encara hi ha una filosofia en cada
una d'aquestes ciències i una filosofia general.
Què dia vindrà en què la filosofia general ja
no serà necessària perquè cada grup de ciències
tindrà la seva llei delimitada. Finalment, en
l'etapa científica final desapareixeran fins i
tot els grups de ciències o ciències principals per
restar només les branques aplicades que se n'han
derivat.

Científicament parlant estem encara, al.

menys, en l'etapa infantil. Desconeixem gairebé tot de la llum i la color, dos cosos que només en fan un. Mentre no penguem el secret de la llum ni podrem estudiar racionalment el cosmos ni tots els secrets de la composició de la matèria en seran coneguts. Les colors, per exemple, ens escapen també; constatarem, mes l'explicació no podrà venir.

L'esmentat article dona una sèrie d'aquestes constatacions, particularment de les colors en relació a la vida aplicada. Dir per exemple que el negre reté la calor mentre que el blanc no l'admet. Cita l'exemple que la primera vegada que els gemmans Picard montaren a l'estratmosfera, pintaren el seu "nacelle" en blanc i quasi es moriren de fred; en el segon viatge ho feren en una altra pintada en negre, o en la mateixa canviada de color i quasi es moriren de calor. Dos oficials americans recolliren l'experiència i s'envolaren vers l'estratmosfera amb una altra "nacelle" mig blanca mig negra i obtingueren una temperatura ideal.

Altres copertes experiències dona el subdit article altres exemples sobre una expedició al pol

Indef. sobre els ports gelables, sobre la navegació àrtica, etc. comprovant sense dubte que el negre a-treu la calor mentre que el blanc la refusa.

Aqueixes experiències venen a confirmar la hipòtesis meua de que el color dels cossos està deter-minada per la possibilitat de condensació de llum solar passant successivament per les vòries divisi-tons de l'espectre, a la millor. El blanc i el negre no essent colors, el negre seria la matèria primi-tiva, doncs verge de calor i per tant gran absorve-dora mentre que el blanc és la matèria a la fase final. Del dia que tota la matèria sigui blanca a l'estat pur, és que la terra esdevindria una estrella?

La desintegració de la matèria no seria doncs altra cosa que la violació del procés cosmològic per servir-nos-en com font d'energia, mes com que desintegrant, es a dir, contra natura, hi ha una vio-lació de llei universal, a la millor tampoc ne estem en el bon camí i potser enseny una prova de innum-berables perills que s'han abirats amb la bomba atò-mica i que s'abiraren ja a França quan un jo-vist. Purie tené d'arrasar quatre departaments pen-cesos.

Potser, doncs, aquest procediment o'haurà d'a.

bandonar, si som prou entenimentats, com quasi s'ha fet ja amb la fabricació de gasos. ^{quasi}bu a l'energia cosmològica, a la millor l'honorem d'anar a cercar, si estudiem bé el procés de la calor, en la creació d'aquell cos ultra-sensible que atimita, al màxim la calor solar o, com havien al·lucinat els alemanys, anant a cercar aquesta calor a millors fonts en les altes altituds ionosfèriques.

Continuo creent que de les tres fonts naturals d'energia cosmològica: la llum, l'aire i l'aigua, només s'emporta aquesta darrera, sota un principi que mana vers el veritable. D'aquestes tres fonts, la menys cosmològica o millor dit, la menys pura, és l'aigua, la que hem denobert primer; mana l'aire o atmosfera i la llum o calor. Totes les ^{altres} fonts d'energia no són més que sucedanis d'aquesta tres.

Aquest número de 'Le Soleil' és molt interessant. Hi ha un altre article sobre la procreació científica que és molt curiós. Parla del problema de la inseminació artificial dels humans practicat a Anglaterra on es eleven moltes veus contràries. Sabia que, científicament això es podia fer, però

mai no havia llegit res. He comprovat amb aquesta lectura els serveis que aquest mètode pot donar, i, malgrat tots els veus escandalitzats que es eleven, accepto la innovació com a bona perquè permet a molts matrimonis que no poden tenir infants per les vies naturals, de tenir-los per aquesta via semi-artificial. Ultra això, el mètode permet, a base de donadors anònims que ignoren tot de la descendència que donen i el descendent i interessats directes, tot de l'ascendència, de tenir un matrimoni ni un mig fill, sempre superior a un adoptat. Segons sembla, la llei empírica confirma als Estats Units que aquest procediment dona més marles que femelles, potser perquè l'espermatozoide marcel resisteix millor que el seu antagonista, aquest mitjà de "vehiculació".

Per raons religioses, aquí a França, no ha pres cos oficial malgrat que s'ha practicat en alguns casos privats. Els catòlics i d'altres s'hi oposen i exprimeixen tota classe d'argument. Contra tots les consideracions desfavorables m'hi promoució perquè només m'hi ha una que mereix ésser relinqüida i encara resta sense efecte: L'existència d'aquest mitjà de procreació a base de cert donadors

permanent, podria portar després, casament, consanguini-
 queis permissos per la raça. Això no ha d'esser per-
 què, en principi, aquest mètode no és s'ha d'em-
 prar per satisfer un instint matern o patern
 que els interessats no han pogut fer per la vigent natural.

Donc ara hi ha en el repitit número de "Les Étoi-
 les" un tercer article que m'ha interessat. Un resum
 de la vida d'Henri Barbusse fet per la seva secre-
 taria. Sou retenc particularment el que ell pensa-
 va de la III Internacional i des comunità qu'en
 la creació d'aquesta organització: "Il faut faire
 confiance à ces gens-là. Je suis de cœur avec
 eux mais je pense leur être plus utile en ma-
 dherant pas." És any, més tard, en 1923 entrà
 oficialment al Partit.

M'ha atret aquesta actitud perquè creient ésser
 més útil de, de fora decideix no adherir, mes final-
 ment ho fa. Jo ho he fet a l'invers: després d'haver
 adherit i creient ésser més útil de, de fora, me n
 surto. És a dir que jo em mantinc a la seva
 primera posició.

Dilluns, dia 10 de setembre.
 De retorn a Montpeller reprend el treball.

Dimart, dia 11 de Setembre del 1945.

Avui és la Festa Nacional de Catalunya i al mateix temps l'aniversari d'aquest diari, el qual té ja nou anys.

El primer aniversari o sigui el de la llibertat de Catalunya l'hem celebrat a Montpeller amb una commemoració al Monument al Mort el qual, devant d'una reproducció pictural del monument d'en Casanova, s'han depositat tres magnífics rams de flors amb les banderes barrades, una de les quals era, a més, estelada. Tres breus allocucions catalanes i una en francès de l'alcalde-diputat de la ciutat, han exaltat el significat de l'acte. 'Els Segadors' i un minut de silenci han clos la cerimònia.

Don quant al meu aniversari, o sigui el del meu diari, el celebro intensament; i t'he molt satisfet del nou anyet que fa té i li desitjo que en visqui molts més, que s'fagi ben gran i fiut i tot vell. Fa nou anys que és el meu company quasi inseparable, car m'he hagut de desprendre'n d'ell més d'un cop en aquell temps de Vichy, i l'estimo com una cosa que és nova.

Dijous, dia 12 de setembre.

He llegit en les "Nouvelles Littéraires" un article titulat "Vers les sources" que m'ha plagat molt. Es tracta de comparar les doctines morals de Jesús i Sócrates. L'un i l'altre no han deixat res escrit, però llur influència ha estat tant important i considerable. Com és Martini, que per l'estat sociològic de l'època, fou ineludible la doctina pedagògica de Jesús que sobrepassava a la moral d'en Sócrates. La d'aquest són universals, i eternes sociològicament parlant; la d'aquell, ~~la d'aquesta~~, malgrat llur eternitat, era temporal, per ésser pràcticament pedagògica i canvi, sociològicament parlant, en ja cadascun. L'home de l'avenir no invocará cap més teologia per ésser un home moral; els preceptes religiosos de Jesús no li servirán per a res; en canvi, l'home de l'avenir podrà invocar eternament amb més o menys retinència, els preceptes morals de Sócrates.

Ja anem avançant amb la bomba atòmica, no; vull dir amb l'energia atòmica; Un enginyer americà està construint una locomotiva atòmica a base de l'alliberament

de l'energia del mercuri. Dins de tres o quatre mesos farà un assaig amb una locomotora i vapors d'enginyer. Sr. Lucas diu que amb una tassa de mercuri, una locomotora podrà córrer a 320 Km. per hora arrossegant 120 vapors i fent sense parar 45 vegades el tour del Estat Unit.

Al Japó continuen els suicidis.

Després de quatre dies de deliberació el Consell de Ministres franquista ha abolit el solut feixista i ha suprimit la Falange com a partit únic, renovant a més a més el sentit de procedir a decisions.

Amb aital motiu he solut que l'adhesió a la Falange era obligatòria per mesos determinats, de categoria, de funcionaris i per tot el cos d'oficials de l'Exèrcit a partir de sargent. Es a dir que molt més absolutista que els mateixos nazis, els aquets no obligaven que tot el oficials fos sin nacional-socialista.

Amb tots aquets manobres el franquisme va agrauntant per la vergonya dels que vivien caren la bandera de la llibertat del poble. Teny anem donant compte de l'enorme barra

que té aquest bandid d'en Franco.

Què el hi importa això als anglo-americans quan hi ha en joc llurs interessos econòmics i polítics. Bucle d'organitzar la pau és la cursa a la posició política i econòmica. Aquest endecà de la guerra un decepcionat. S'estant passant el feble, per tot arreu llevat dels que controla la U. R. S. S., me, heus aï que tothom té d'ells porat en ella i comencen a criticar-li d'avar-hi un xic massa fort, i jo trobo, i ells segurament que també, que encara van en massa condescendència, me, comprens...

He rebut una lletre de l'Odette la qual acaba d'arribar de Rússia. Al passar per casa sa germana va trobar la que jo li havia adreçat a mon retorn de París i ara em tant-tant dient-me que reconeix i sent aurogament la seva rellicada, la qual li ha portat una quantitat de sofriment moral i físic "indiscriptible" i que usgrat la seva resolució d'oblidar-me no ha deixat mai d'estimar-me. Infi, arriba a proposar-me clarament una represa de relacions.

No sento, estimada Odette, però m'quan no-

mis crets meua, ni quan vays esser d'un
 altre, ni ara, no t'he estimat mai prou per
 fer de tu la meua esposa. Est i essent superior
 culturalment i físicament a l. Blisseth, la pre-
 ferixo avui a tu i a tots ls altres, superiors tan-
 be' a ella, que podria aspirar a tu. L. Blisseth
 serà segurament la meua primera i potser
 única esposa si no trobo la dona que em fa-
 gi vibrar com ho féu la Carme i fins i tot
 l. Estrella. Si tu ets una víctima del sentiment
 jo també ho sóc, mes ls nostres camins són di-
 vergent i és ben possible que ambdós no trobem
 mai la satisfacció que necessitem. Tu creus
 trobar-la en mi, potser sí; també l. Blisseth
 pensa així, mes jo no la trobo ni amb l'una
 ni amb l'altra. Fins i tot temo que l. Oli, ul-
 tra no haver-li confluència espiritual, acaba-
 rà fatalment per desaparèixer la física, i pot-
 ser serà catàstrofe, mes...

Dimecres, dia 14 de setembre.

Tu de Gaulle continua actiu com dicta-
 dor. Ah! aquests generals! L'altre dia refusà de
 rebre a en Fouhais, secretari general de la

C. G. T. el qual es presentava en nom de tot el partit d'enquerra per entrevistar-se amb el general a fi d'estudiar o de fer-li conèixer l'injust dels seus aranjaments electorals. Devant d'aquest refús sensacional al·legant que la C. G. T. no estava qualificada per barrejar-se amb afers de política, el partit d'enquerra li enviaren un memoràndum el qual ha estat con-
tstat la nit passada i mantenint-se amb els seus tretze, si bé davant de la pressió ha augmentat un xic el nombre dels diputats dels departaments poblats. El sistema, però, resta tan injust com abans car hi ha departaments metropolitanos que per obtenir un diputat caldrà més del doble d'electors que en d'altres departaments pobrament poblats i on els vots són quasi tots reaccionaris. En l'Imperi, la injustícia és encara més flagrant.

La gestió rectoria d'aquest govern es manifesta en totes les activitats. En la premsa l'esvàndol és grandios. Com que la gran majoria dels diaris existents de la resistència no estan d'acord amb ell perquè no ha acomplert ni el que s'espera, el hi ha declarat la guerra fent aparèixer nous òrgans per tot (sembla que té el projecte

mis crets meua, ni quan vays esser d'un
 altre, ni ara, no t'he estimat mai prou per
 fer de tu la meua esposa. Est i essent superior
 culturalment i físicament a l'Elisabeth, la pre-
 ferixo avui a tu i a tots ls altres, superiors tan-
 be' a ella, que podria aspirar a tu. L'Elisabeth
 serà segurament la meua primera i potser
 única esposa si no trobo la dona que em fa-
 gi vibrar com ho féu la Carme i fins i tot
 l'Estrella. Si tu ets una víctima del sentiment
 jo també ho sóc, mes ls nostres camins són di-
 vergent i és ben possible que ambdós no trobem
 mai la satisfacció que necessitem. Tu creus
 trobar-la en mi, potser sí; també l'Elisabeth
 pensa així, mes jo no la trobo ni amb l'una
 ni amb l'altra. Fins i tot temo que l'eli, ul-
 tra no haver-li confluència espiritual, acaba-
 rà fatalment per desaparèixer la física, i pot-
 ser serà catàstrofic, mes...

Dimecres, dia 14 de setembre.

Tu de Gaulle continua actiu com dicta-
 dor. Ah! aquests generals! L'altre dia refusà de
 rebre a en Fouhain, secretari general de la

C. G. T. el qual es presentava en nom de tots els partits d'enquerra per entrevistar-se amb el general a fi d'estudiar o de fer-li conèixer l'injust dels seus aranjaments electorals. Devant d'aquest refús sensacional al·legant que la C. G. T. no estava qualificada per barrejar-se amb afers de política, els partits d'enquerra li enviaren un memoràndum el qual ha estat contestat la nit passada i mantenint-se amb els seus tretze, si bé davant de la pressió ha augmentat un xic el nombre dels diputats dels departaments poblats. El sistema, però, resta tan injust com abans car hi ha departaments metropolitanos que per obtenir un diputat caldrà més del doble d'electors que en d'altres departaments pobrament poblats i on els vots són quasi tots reaccionaris. En l'Imperi, la injustícia és encara més flagrant.

La gestió rectoria d'aquest govern es manifesta en totes les activitats. En la premsa l'esvàndol és grandios. Com que la gran majoria dels diaris existents de la resistència no estan d'acord amb ell perquè no ha acomplert ni el que s'esperava, el diu ha declarat la guerra fent aparèixer nous òrgans per tot (sembla que té el projecte

de crear 253 nous diaris) malgrat que llurs pri-
meres disposicions ho impideien, donant-los
hi tota classe de facilitat quan fan el contrari
amb els nostres i facilitant l'augment de nous
(straperlo encoratjat) a fi que s'enfousin eco-
nòmicament.

Aquest govern i aquest general que anava
molt bé a Alger, a París està traient el problema.
Cada cosa en aquest món té la seva època. El
secret resideix en saber quan acaba i retirar-
se, actuar, en fi, canviar al temps oportú. Si no
es fa és quan venen les situacions violentes i
quan la cosa torna al seu lloc pel mitjà que
no són els que haurien de haver estat.

Una situació social, política, religiosa, col-
lectiva, individual, etc. té una ascendència, una
virilitat i una decadència. Els que no copsen a-
quest, tres estats diferents i s'entesten en perllou-
gar o escursar una evolució determinada, pro-
dueixen un treball col·lectiu o individual més
o menys gran. Aquest treball en la vida social
té conseqüències grandioses, car en el fons no
són més que les apreciacions diverses, les que
produeixen les grans unitats socials, polítiques

i militar, una mena de precions sociològiques. Això em fa pensar que de Don Quixot hi ha hagut moltíssims, gent que rasona molt bé sobre una sèrie de coses, mes en ve una on hi ha precions i ja tens el Quixot feribund. Un altre pensament és que em sembla que final veí entre la llei del tres estat, d'en Comte; tres estat, tres fases evolutives: teològic, metafísic, científic; ascendència, virilitat, decadència. I això és universal: races, poble, estat, nacions, civilitzacions, etc., etc. I els Quixots estan, estem pertot.

Me'n vaig al lit que no tinc ganes d'estendrem més.

Avui ha vingut en Miquel Ferrer, aquell comunista d'Aliguan i que després estiguérem en guerrilles junts.

Dissabte, dia 15 de setembre.

He treballat durant tot el matí a la meua cambra. Després de dinar, com que feia bo, he anat a la platja amb el tinent Py. Pel vespre a ballar una estonq a l'ex-Club Nacional.

Dilluns, dia 17 de setembre.

Avui, quan anava a sortir del Métropole, arribà un Laska el qual venia a invitar-me o aprofità per fer-ho, per anar a ballar a casa seva. Amb tota la família Leroy hi anàrem, ballàrem, bevèrem i a 2/4 de tres del costí ens en anàrem a dormir.

Per protestar contra les promeses del Provitualment i que no es tradueixen mai en acts, en qualsevol el Midi s'hi ha hagut manifestacions populars desenvolupades dins d'una creença col·lectiva de protesta i de feruosa. A Montpelier hi ha hagut una sèrie i no està que malament.

A Londres hi ha la conferència dels cinc Ministres dels Afers Estrangers, la qual entra en la seva segona reunió. El principal problema que està estudiant és el tractat de pau amb Itàlia.

Darrera del Govern republicà espanyol ha vingut la formació del català. Ja no em recordo de les personalitats que hi ha; només he retingut, a més a més de l'Irla, qui és President de la Generalitat, el nom de Pi i Suñer, Rovira i Virgili i Comorera. Estic content que

no hagi cap funció excissionista comunista o socialista ni tampoc trotskista. Ah! Hi ha també en Tomàs Fabra i en Josep Carrer.

Divendres, dia 21 de setembre.

Tal com havia previst, la resposta del P. francès és desafortunada: un error, tal com denuncia el P. català. Bon Diel, no sabia com dir-m'ho perquè trobava que és injust. A la fi ha vingut, ben albir, i em donà a llegir l'informe que el P. S. U. de C. havia tramès al P. francès. Davant de la enormitat que hi ha en aquest informe, el P. francès no pot fer altra cosa que el pitjor.

L'informe en qüestió és un monument de irresponsabilitat, un feix de mentides. La seva lectura no m'ha revoltat, m'ha fet riure, talment és fals i verinos el seu contingut. Havia preparat una resposta redactada en francès, encara que si bé sentia espant de revulsa, me en deuria m'ha aconsellat que en tregués encara l'energia i hi deixés l'objectivitat sola. Y té raó, car amb l'objectivitat simple, refuta punt per punt, tota les calúmnies: sabotajol, immoralitat, vanitat, ambició, etc., etc.

Sobre el seu contingut, de moment, considero que la major responsabilitat cau a dues persones: a la Voille i a en Solé. La primera per haver requeriment la inspiradora i en Solé per haver signat un document tan irresponsable sense verificar-ne la veritat. Darrera d'aquests dos tot el Comitè departamental per haver acceptat la transmissió d'un informe d'aquesta natura sense assegurar-se si corresponia a la realitat o no.

En Joan Plana que compren el meu cas, (la majoria no l'han comprès, no han volgut comprendre'l) quan l'he anat a trobar per dir-li el que pensava fer, m'ha dit que m'enviaria en Català, que m'expliqués amb ell, el qual representaria el P. i que tornés, que tornés amb ell...

Qui en Català ha vingut a veure'm, li he donat una còpia de la meua resposta i hem quedat que demò en retrobariem per estudiar el meu cas.

Deix que no em coneixen o no em comprenen, tenc per que sigui o pugui ésser un traïdor, almenys inconscientment, sobretot sobred l'ajut del P. S. U. C.

Com o'equivocuem! En anitar a abandonar aquestes idees hauria de sorgir en mi una altra personalitat psíquica, és a dir, desaparèixer el meu jo, per sortir-ne un altre no sé d'on. I en aquest cas tampoc hi hauria tracció perquè si físicament existís, psíquicament hauria desaparegut.

Deslloc de renunciar el que faig és profum. Sitjar més les meves conviccions, comprovant tot el que sé de coses que tenen relació amb la filosofia social des del punt de vista comunista. I com més lleigis, més comencem a treure.

Dissabte, dia 22 de Setembre.

Després d'haver anat a retrobar en Estolà amb el qual he parlat durant més de dues hores, he marxat a llegir i a banyar-me a Palau.

Segons es despreu de la conversació restringida sobre el meu cas i el P. la principal culpable per no dir l'única, és la Noëlle Lagot. Pel teixit de mentides s'esclarirà i se'n farà la justícia que em mereixi, m'ha promès en Català. En principi s'ha reconegut culpable d'ho-

ver permès que s'obri, fan lleugerament i el que valdria és que retornés en el si del P. en el seu interior. Per ara vell que es liquidi aquest afer definitivament, després ja veurem. Malgrat que continuo creient que la posició que he adoptat és la millor per mi i pel P.

En quant als columniadors ja veurem quan tot s'acabi i quant s'an. A aquesta gar-sa de Noëlle, que potser m'he perdut per no haver-me tirat, li penso regar l'amistat i al que digna l'informe, en Solé, li diré l'irresponsable del seu procedir.

La Noëlle, però, és el més greu, car em fa acusacions monstruoses quan em digué que em compraria i fins i tot es prestà a ajudar-me a transcriure i traduir el meu informe. Entre altres coses, aquesta noia (29 anys) que està molt bé, potser té un ressentiment contra mi en tant que dona, car està acostumada a que cada home que coneix li vagi al darrera com un gosset, les quals ven tira alguns, (ho veí positivament) i jo no li he inmutat mai la més mínima malgrat que ella em proporcionà alguna ocasió. Tot i reconèixer que, a part el pitjor, està molt bé,

és un gènere que no em diu gran cosa. Juan devia saber el que passà amb la seva minyona, segurament que o'eu senti vexada...

Un francès que desconeix amic d'eu ^{Màrius} Aguilar, ha publicat un llibret titulat "Notre grande amie, la Catalogne". L'Aguilar em pregà per que intervingués jo a fi de fer-lo evitar per l'importància propietat del diari, i així es feu.

La meua sorpresa fou gran quan l'Aguilar em digué que entre les llistes d'intellectuals hi figurava jo com a periodista. Desconeixent completament l'autor i no tenint jo poca personalitat per ésser conegut d'ell, entenc que el meu nom noués ha pogut tenir el de Toulouse ou en Sàndez - Rosa se'l quedà quan hi vaig passar el desembre de l'any passat.

La conferència de Londres discutí amb el problema baltànic sobre el qual, com ha arribat sovint en d'altres reunions de "Jours", hi divergim. Cada vegada que això succeeix, els anticomunists aixequen bandera contra la U.R.S.S. fent-la incompatible, imperialista, antidemocràtica i més i més. Tant és així, que pento

2506

fer un article contra aquestes brigs manobres
i per recalar la transigència sovietica la qual
fins i tot és massa excessiva, potser.

Els anglesos donen a conèixer una nova
arma de la qual es servirien contra els V i
V2. Es tracta d'una "fusée" radio-elèctrica compo-
sada d'un aparell de ràdio i d'un projectil el
qual fa explotar la ràdio automàticament quan
l'enginyer es troba a una proximitat específica.

Demà hi ha eleccions cantonals veí
a França.

Dimenge, dia 23 de setembre.

Ést el dia i part de la nit treballant al
diari a causa de les eleccions. Sobren alguns
resultats, més cal esperar el conjunt, el que
a mi m'interessa.

Dilluns, dia 24 de setembre

He entregat la nova reporta al P. Francis.

Dimarts, dia 25 de setembre

Alir parlarem amb una de les principals que
està servint al Metropol i em dirà que hi ha

un d'any, que jo desconecia, i on e ballava
 molt bé. Quedàrem en que hi aniríem un dia.
 Ahir, en havent espant, era l'hora de recordar la
 conversació d'albir, car deus-passat no existia
 ja; mes com sigui que no em steia gens el sor-
 tir amb aquesta noia, malgrat que no s'ha ma-
 lament, (una bretona forteta i d'un 25 anys)
 m'anava a treballar quan em recordà la con-
 versació d'albir i hem sortit junts amb una
 companya seva. Hem ballat, i l'he acompa-
 nyada fins a mig camí de casa seva (veia
 molt lluny d'on jo estic) i l'he potempada
 xic, sense regret bo ni dolent.

Una altra de més que abans de morir-la
 ja no em dir res.

Di jous, dia 27 de setembre. Perpinyà.
 Estic vivint des d'aquesta ciutat en la qual
 hi he arribat aquesta tarda. Faig un tour
 d'inspecció, pel dia, en tot el departament. Ben
 plaer molt perquè em permet conèixer aquest
 país de Catalunya que no havia tingut més
 des del 1939: encara se pas per anar al camp
 de concentració.

La primera impressió de Perpinyà em plan; una ciutat vella amb carrers massa estrets, però simbòlicament gairebé pur, vull dir indefinidament, amb les petites barres lluint per molts indrets. Aquesta misteriosa nit, en un ball de carrer, hi havia quatre banderes, estalant al mig de les parets. Jo he preferit anar a ballar fins cardone, davant de l'antiga Llotja, on una colla hi tenia un cop, per estunyar, organitzat per catalans exiliats. Hi he parlat una estona ben content; fins tant anys que no hi havia ballat. A més a més, el regu a la festa era una nota.

Fins ara el millor edifici que he vist a la Llotja, magnífic. L'història que ha estat transformada en cafè.

En el poble continuen parlant el català com a llengua usual. A Perpinyà només se sent gairebé que francès. És magnífic però que després de tres anys, encara tinguin la llengua tan arrelada i que, malgrat la influència francesa, la parlin tan bé.

Dissabte, dia 28 de setembre.

Com que no hi ha gordinera en tota la

intat, no podem marxar. Aixo deu a fer noves gestions per la instal·lació ací d'una bona redacció local. Per la tarda fong un informe que transmeto a Montpeller. Pel vespre amb el típer, en Benito Delgado, un parent per aliança, d'en Marsou, vaig al cinema en el Nouveau Théâtre, un edifici del 1925, força bonic, però de mala construcció. Del seu interior m'ha fet recordar el cinema Vinçes de Lleida.

Dins d'a dia 29 de setembre.

Ant vaig telefonar a en Marsou i em comunicà una nova: el nostre colega "Midi Libre" ha estat incantat per la policia perquè du'ha dividida entre el M. C. N. nacional i el M. C. N. regional. Com a prova de solidaritat el nostre diari no ha sortit avui. "Le Républicain" d'ací a Perpinyà avui ha deixat de sortir en l'Arde i l'Hérault, però ha aparegut en els Pirineus Orientals mentre que en veuilla que es de Flosa no ho han fet encara. El d'ací no ha fet més que una semi-solidaritat perquè és partidari de la nova direcció que es vol incantar del "Midi Libre".

Continuen sense pagar sortir perquè no

hi ha encara gasolina.

Sabem que una altra astúcia de guerra ha estat emprada pels americans contra els alemanys: Nombrosos taners i canons fetsos, convertint en centric que nous celia que inflar, han donat a l'enemic l'aparència de veritable unitat. Conjuntament s'emprava també un aparell imitant el soroll dels taners, motors, etc tot el qual servia per desorientar les tropes enemigues amb manobres de diversió.

Ficig nit a Cebère després d'haver visitat Blau, Argelès, Port-Vendre, Colliure i Bonifay en un viatge encantador veient sempre la costa plena d'una gran bellesa natural.

Cebère, darrer poble francès a quatre quilòmetres de la rotlla fronterera, és molt bonic i pintoresc. Com Colliure, Port-Vendre, i Bonifay, tota quasi l'algua. He dormit en un hotel amb una vista magnífica sobre el mar.

He sentit ben bé la notalògia del meu país a l'arribar on, veure'l tan aprop i no poder-hi anar.

Dimanche, dia 30 de setembre del 1945.

Des de Cerbere me'n vine al Pertuis a través d'un paisatge bonic i sota un dia clar i limpiol de muntanya. En aquest poble m'hi fa un tràfic mandalor de contraband, hi viu aquella Teresa que vingué a St. Martial. Fubella a la part espanyola del poble en una botiga indecent la qual només vend als afamatats de França que van al Pertuis, mes amb uns preus mandalors. Ja no està tan bé com quan vingué a St. Martial.

El nostre corresponsal en aquest poble és d'origen català de la nostra banda i la seva dona, jove i bellíssima, és de St. Felin de Puixol. M'han rebut molt bé.

Després d'haver reconegut una altra sèrie de pobles, faig nit a Arle-sur-Fel, el poble on en 1939 m'embarcaren per conduir-me al camp de concentració de Septfonds. Com veig que hi havia ball a la plaza, i en havent somat, havia de veure un altre non corresponsal, hi he restat fins a la fi ballant o tant en tant i parlant amb cançons que treballen en aquest poble.

Un peu des bally, a la mitja part, hantocat una 'farandole' i ja en tenz fent com el altre, una mena de rotllang que, convertida en filera, ha de fer tot el que fa el cap de 'farandole'.

Dilluns, dia 1er d' octubre del 1945

D'Ordre marxo vers Prats de Mollo, primer poblament pertanyent a França que vaig trobar en 1939. Avui l'he retrobat i revist els diversos llocs per on vaig passar quan tot just començava la nostra trajectoria de refugiats. Les veus del Foch que ens rebrien tan malament, ara estan sembrades de porus. L'aula escolar on vaig veure per primera vegada la Canne, ara està plena d'intants. Em fa un gran plaer veure aquesta ciutat i revivre aquelles jornades que em menaren a tota aquesta llarga etapa per terra de França, al mateix temps que sento la nostàlgia d'aquesta terra nostra que veig tan d'aprop i no puc haver.

De Prats de Mollo he anat a Saint Laurent de Cerdans, després he recuperat per la mateixa línia d'ahir bifurcant al Boulou vers Perpinyà on hem tornat a arribar buit de gasolina.

Aquest vespre he sopat i tingut una llarga i agradable conversació, amb en Fernand Foisà al qual no havia vist en 20 què vingué, crec que en 1941, a Servian.

Dimarts, dia 2 d'octubre

Mentre en Petitot, el xòfer, cerca una stació on hi hagi gasolina, jo preparo i comencio a escriure a màquina el meu segon informe sobre la nova inspecció en el Departament del Pirineus Orientals.

Dimanche passat es féu el segon torn de les eleccions cantonals les quals, com el primer torn, han donat una gran victòria d'esqueres. Els que han guanyat més, en proporció als que tenien en els darrers Consells Generals, són els comunistes els quals han quasi quintuplicat el spectiu mentre que els socialistes els n'hi manca un quart per hoar. los doblat. Els socialistes, però, continuen essent molt més nombrosos: 765 contra 317 comunistes. Els radicals que en 1939 en tenien 978 ara en tenen 565. Malgrat la importància meua, aquest partit està en plena decadència.

La reacció s'empapa en aquest nou partit anomenat "Mouvement Républicain Populaire" format per conservadors resistents. Ha aconseguit tenir 198 consellers. Cost d'altres grups i partits en nombre de 8, reuneixen 953 consellers, tot el qual fa un total de 2798.

La situació passada l'emperador Hiro-Hito va rompre una tradició vella de més de 2000 anys i anà a visitar al general Mac Arthur. Als japonesos això els hi ha costat una bomba.

Dimarts, dia 3 d'octubre. - Osseja.

Almor a la tarda vaig montar cap a Trade, un vici estúpid, en Jacques Troy, el qual viu en aquesta petita ciutat, més en una casa - palau magnífica. Home que no lliguen en idees, simpatitzen força. M'ha invitat a sopar i dormir a casa seva, la qual cosa no volia acceptar perquè si hi estic més simpàtic, el seu pare no menja gens. Aquest conserva i s'estima en la seva classe burgesa sense altre que composicions; té una por enorme al comunisme.

Sense volguer cap mal a aquesta família i molt particularment a en Jacques, el fet de

tenir l'ocasió de conèixer una ^{noia} d'aquesta sumptuosa
 tong burgesa, em fa afirmar més encara en re-
 conèixer la necessitat que no donen haver d'existir.
 Ni tan luxe, ni tant habitatari, quant hi ha tan-
 ta misèria i tant barraque.

Del contacte social amb aquesta classe privile-
 giada no em fa més que afirmar-me també més,
 en que no em té de superior la cultura que ha
 rebut. Ni la intel·ligència ni la distinció natural,
 no la donen el dret.

Del que m'empipà més, avit, fou la forma
 de "superior a inferior" en què tractava el ferret
 el pare d'en Enay.

Ben havent sopat, bon àpat, bon servei, soló,
 cafè, etc., etc. sortirem en Jaques, la seva germana
 i jo a retolar uns amics d'ells, tot burges-
 sos, entre els quals hi havia alguns catalans i
 catalans, i on s'hi sumaren dos angles militi-
 tars. Veníem sense cap interès.

Finalment anàrem a veure el nostre Pau
 Carat, refugiat a Prades, al qual vaig saludar
 personalment per primera vegada. Ben semblà
 tan gran i tan senzilla com m'havia ima-
 ginat. Hi havia també en Joan Olovorra.

Aquest matí hem sortit novament vers l'altra entrada oficial franco-espanyola a la frontera de Bourg-Madame - Puigcerdà, passant per Font-Romen, on hem dinat. Ara estic aquí a Oueja, ben a la vora de la frontera, la qual he tornat a veure i tocar sense pagar passar...

He retornat a dormir a Prax, mes com que arribem massa tard, sopro i emgito a l'hotel.

Dijous, dia 4 d'octubre.

Purto de Trall, tot inspeccionant la línia fins a Perpinyà on dinem i reparem un xic el cotxe. En trasant dinat vers Eluir i tot el poble de la rodalia. Volia visitar en aquesta petita ciutat, els cellers Blyre, els més grans del món, mes ara no els deixen visitar com a mesura general i no he volgut brigar del cotxe i fer valer la meua missió de periodista.

Per vespre retornem a Perpinyà i en duent sopat anem al ball. He ballat dos vegades amb la filla d'un Fontbernat, aquell diputat que morí combatent a Barcelona el 19 de Juliol. És una nena macia (18 anys). Ha marxat de seguida, mes m'ha dit que n'ive

a Montpeller em vindrà a veure.

Divendres, dia 5 d'octubre.

Avui marxarem de Perpinyà per fer la darrera línia i, per Quillan - Carcassonne, retornar cap a Montpeller.

Ficig nit a Saint Paul de Fenouillet. Demà resten quatre pobles per fer, tasca per demà al matí. Demà demés, si puc, aniré a dinar a Quillan on veuré els Jofre principalment, i d'allí retornaré cap a Montpeller en passant per Lemion.

A Rioualtes, pàtria del mariscal Jofre, he pogut admirar l'estàtua eqüestre d'aquest mirant vers Barcelona enlloc de mirar vers París com reclamen alguns. És veu que, en efecte, en la disputa que separa els partidaris de Barcelona i de París, guanyen els primers. És un fet que té molt mèrit, car un militar com un Jofre quondà sempre viu el seu amor a Catalunya i senti que un cop guanyada l'altre guerra, no es tractés com ell volia el problema de casa nostra. Segons sembla protestà i tot i el dir.

2518.

quits de l'època l'aportaren de les altres espècies;
nou, anaven a cercar-lo quan, en les grans
manifestacions, no podien pensar-se de la se-
ua glòria.

Dissabte, dia 6 d'octubre.

A la 6 del vespre arribem a Tereian des-
prés d'haver acobat la 'fournée' i de retorn
vers Montpellier. Decedim, caren Dèmito li plan,
de restar aci fins al dilluns al nocte i així
joquer anar venia a Bèjers a un mitin del
Parti Communista francès en el qual hi parla
l'André Marty.

Dimecres, dia 7 d'octubre.

Aquest nocte he anat a Oliguan amb
l'Elisabeth i en Dèmito, veient alguns amics
entre els quals en Martí Trappès. Al retorn,
com ja ho he fet dues vegades més, he con-
duït jo el cotxe davant de l'actitud un xic de
torada de l'Elis.

Per la tarda he anat als toros a Bèjers.
Dolent, dolentíssim, i desplorable...
Pel vespre, com anit, ball; no gaire.

Dilluns, dia 8 d'octubre.

Arribo de nou a Montpeller, a les onze. Aquesta tarda aniré al diari.

Seguixo les tres primeres sessions del procés Laval, seguint al de Dornand, condemnat a mort. Aquest tipus és defensa amb tot el que arrela: amb tot el procediment per la vergonya de la República, car darrera d'ell, el seu advocat secundari el bandit. Mai s'havia vist tant d'impudència; un veritable escàndol! Havent fracassat la primera maniobra de fer suspendre el procés al·legant que la instrucció no estava acabada, recorregué al muntatge i finalment negant-se ell, advocat, a entrar a la sala.

Massa contemplacions.

L'altre dia, la premsa deia que ja s'havia trobat un mitjà contra la bomba atòmica, el qual la faria existir a no sé quants mil·lions de distància.

Més tard, hem sabut una altra artícia de guerra: Per despistar els alemanys sobre la invasió, els anglesos trobaren un altre mitjà original. Pocs dies abans el desembarcament a Normandia.

dia, foren passejar per Alger a una "soie" del
mariscal Montgomeri, el qual fou ~~rebut~~
oficialment pel general de la Regió i fins i tot
es passejà per la ciutat on fou fonsa solennement.

El pseudo-mariscal ho feu tan bé que alguns
feixistes transmeteren a Berlín el fet i hom cregué
que si aquest popular cap & taca a Alger, el
desembarc no seria immediat.

Dimarts, dia 9 d'octubre.

Com estava previst, la "Popote" de l'hotel
Métropole deixà d'existir a la fi del mes prop. pas-
sot. Ara em caldrà anar de restaurant en res-
taurant; què hi vols fer! Un dia o altre s'havia
d'acabar. Quan hi vaig anar per primera vegada
mai hegués cregut que podia durar com
avui.

El procés Laval ja s'ha acabat. El negre
ha estat condemnat a mort sense que estigués
present en la sala.

Com que jurídicament el seu cas era inde-
fensable, per això, jugant per serrera repada (com
rememora el procurador general Moruet) ell i el
seu advocat, intentaren de suspendre el procés

i al fracassar, ~~se~~ no volgueren, comparèixer per veure si així aconseguien el seu objectiu. Havent fracassat totes les manieres, era inútil de tornar a entrar en la sala: acusat i advocats no haguessin fet més que assilir-se més.

Dijous, dia 11 d'octubre.

He anat a la primera gala d'òpera d'aquany inaugurada amb "Thaïs". Bé; sobretot ella, "Thaïs", amb una veu magnífica.

Un Joseph Darnaud, aquell saquinari cap de la Milícia "française" ha estat condemnat a mort i executat. Un Jean Herold Tiquis, el locutor terrible de Rádio-Paris durant ocupació, li ha seguit al darrera, executat i enterrat en el mateix lloc que en Darnaud.

Seguirà darrera d'aquest, en Léal? No ho sé. Malgrat que la sentència és inevitable, hi ha no sé què... darrera el teló...

Dijous, dia 12 d'octubre.

Un Franco anuncia una amnistia general per tot el delictes de rebel·lió durant tota la guerra civil. Quina barra! Segons els seus nosotres, el

revoltat. A més a més anuncia també eleccions municipals especials pel març de l'any que ve i, finalment diu que els principis polítics que es feren aixecar en 1936, seran "íntegrament" mantinguts. D'aquest món d'ingrats i d'injustos cal dir, o més ben dit, sense fer res.

Als savis comencen a protestar que el secret de la bomba atòmica vulgui ésser explotat amb fins polítics. De la ha fins i tot que diuen que no és un secret a l'abast de qualsevol bon finc que disposi de mitjans financers importants.

Com sigui que la U. R. S. S. no ha participat a la fabricació d'aquesta bomba, ara s'està fent una mena de pressió política sobre ella com si l'amenaressin amb la terrible bomba.

Ah! com m'agradaria saber en quin gran tenen els russos el treball atòmic. Cert americans creuen que la U. R. S. S. fabricarà bombes atòmiques dins de 5 anys.

Dissabte, dia 13 d'octubre.

Fot el moti he estat treballant a la nova cambra.

He anat a dinar amb en Decroix i a la po-
ca estona s'hi ha ajuntat la Jeanne Fourat.
Com sigui que ella veiu vers la mateixa direcció
meua, hem pres la mateixa direcció, venint fi-
nalment a la meua cambra, car tingué interès
en veure el quadre sinòptic del meu treball.
La visita ha donat lloc a beure i fumar un
xi i, si haqués continuat... a qualsevol més.
A ella no li haqués desplaçut, tant més quan
m'ho ha confirmat després. En quant a mi,
m'ha deixat tan furiat, car tot i ésser molt
bella, no m'atren físicament gens. D'altresi-
to i que té un avant que diu que serà el seu
marit, fa que no reaccioni en el més mínim.

Sentimentalment parlant em trobo en una
situació bon xic estúpida. Cert, doncs que m'at-
trenen físicament, en quant les tinc al meu
abastament, i; abans de posseir-les ja em decep-
cionen. Fins i tot l'Blissbeth, si conserva la me-
va estima, repetixo que no ha tingut mai el
meu amor i de coneguint el seu cos em sem-
bla que perd atracció per mi.

Començaré a sentir un dia, potentment,
l'esperit i la matèria, bategar al mateix compàs?

Dilluns, dia 14 d'octubre

Diada de treball. Pel vespre hi ha hagut a la Sala de Concerts, una conferència d'en Rovira i Virgili, en commemoració del 1er aniversari de la mort d'en Lluís Companys, executat a Barcelona, castell de Montjuïc, el 15 d'octubre del 1940.

Malgrat que no havia organitzat l'Esquerra, han invitat a la presidència tot els altres sectors catalans i l'acte ha quedat bé. Val a dir que aquesta invitació era la conseqüència d'una entrevista tinguda amb en Rovira i Virgili, aquest matí i alguns representants dels altres sectors fora de l'Esquerra, principalment el P. S. U. de C.

El nostre diari ha marcat l'aniversari amb un article d'en Màrius Aquiló. (en tenia dos més que no comptar el meu) i amb un resum de l'esmentada conferència.

Dilluns, dia 15 d'octubre.

A les 6'30 del matí, (5'30 solars) hem anat al Monument als Mortos a depositar un ram de flors amb les quatre barres i el retrat del president. Hi hem anat en aquesta hora perquè és precisament la que fa cinc anys, queia

sota el piquet de la Jurisdicció Civil.

Hem estat agradablement sorpresos quan hem vist que davant el monument, en esperava l'alcaldede de Montpellier, ^{sr. Boulet,} el qual s'havia llevat en aquella hora per volguer assistir personalment a aquesta commemoració.

Una fina delicadesa, molt simpàtica que honra aquest senyor.

Aquest mati a les 12:31 en Laval ha estat executat. A les 8:45 el magistrat de la Haute Cour ^{ha} entrat a la seva cella per comunicar-li l'execució per tot seguit. Inmediatament i sense poder-ho evitar ha engollit una carta d'ori de verí el qual, segons sembla, pués ser massa vell, no ha fet l'efecte fulminant que havia de fer, car segons el mateix Laval, el portava a la butxa- ca o sobre d'ell, des del mes d'agost de l'any pas- sat.

Intervencions mèdiques energiques han fet que el triqués tot el verí engollit i després hoig més tard tenia altra volta tota la seva consciència. En conseqüència, la justícia reprènent el condemnat, es disposa a executar-lo en la mateixa presó. A les dotze i 31 minut queig

mort essent interst al costat d'en Darnaud, Paquis, etc. en el cementiri de Ghisis.

Aquí s'acaba el ~~prolog~~ acte d'una trágica comèdia. Aquest repugnant personatge que s' podia anomenar l'etern maniobrador, ha estat maniobrant fins al darrer minut per poder salvar la vida. Després de les maniobres del procés, tractà, per mitjà del seu advocat, de ~~fer~~ ^{fer} anul·lar la sentència i conservant sempre una quimèrica esperança que no l'executarien. Finalment veient que no hi havia salvació possible, no ha pas volgut entregar-se i ha preferit enverinar-se; un, el verí no essent prou actiu, la darrera maniobra li ha sortit encara malament i, finalment, ha estat executat, morint tantmateix, segons sembla, amb fermesa i vidant Vista França com ho havien fet en Darnaud i en Paquis. (Ah! aquests visques a França per la qual pretenen morir esqueres i dretes!)

Per altra banda sembla que li hauria pogut certes maniobres ^{trúfols}. Si en efecte el trucidar mereixia la mort i amb poca estona no li havia prou per demostrar la seva terrible responsabilitat, sembla que li havia vers interessats en què només

s'ha acabat, fins ací a fi que el venent no pogués te-
nir ocasió de descobrir certes complicacions molt importants.
tadores i que ara ocupen grans funcions en el orga-
nisme, governamental.

Don quant al verí és quasi impossible per mi
dir completament, que en Laual l'haquis pogut
tenir a sobre seu des del mes d'agost de l'anys passat.
El Dr. fouresse Paul afirma que si ~~el~~ no ha
mort sense remei pel verí, és perquè abans
d'usar-lo no havia agitad el contingut. I podria
ésser que aquest verí li haquis ésset facilitat
la última nit, quan estava, amb els seus
advocats, al locutori i que misteriosament li
haqué una avorid d'electricitat, la qual
era donat a ocasió a canviar de locutori.

Volia morir espectacularment "com un ro-
mà", mes ha mort com merceria, executat
com un traïdor.

Dimarts, dia 16 d'octubre.

Havia d'anar al Parlat a veure "el Dictador"
d'en Charlot, amb en de Mungot, me, m'ha te-
lefonat excusant-se dient que estava amb els
seus pares a sopar a casa del Comitari de la Repú-

blicia. Cercant un reemplaçant per l'altre fruita.
ca, he trobat una noia que comença ja una
colla de mesos, anomenada Roseta, l'he invitada i
ha acceptat.

Es tracta d'una jove, de 19 anys escassos, com-
pletament feta, secretària en una empresa o orga-
nisme de vires, filla d'un espanyol (valencià) i
d'una francesa, amiga dels Leroy-Demonpéot-
Rouchuir, a través de qual l'he coneguda, de fa-
ma més o menys llunyan, (més que menys)
que està molt bé de tipus i que és força bufona-
ta de cara. És força simpàtica, banal i "zazú".
Malgrat ésser mig espanyola, quan me la presen-
taren, no em digué gran el seu ement, car
no li feia gens de bona olor l'alema i veig
pensar que si sempre era així, no seria jo qui
rhi acortaria. A partir d'aquella data, quan
la trobau - no gaire sovint - ens solíem
parlar en un xic i fins a la propera. Ara
hem decidit de veure'ns una mica més...
No obstant, no n'estic entusiasmat.

Dimecres, dia 17 d'octubre.

El cotxe està esdevenint cada més, un

instrument de treball per individus que es dedi-
quen a certa activitat. A Amèrica és un instru-
ment gairebé generalitzat. En la recent inspec-
ció que acaba de fer en els Pirineus, m'he donat
compte que saber conduir, és, per mi, una
cosa indispensable, un complement de la meua
professió i he decidit d'aprendre a conduir bé
un cotxe de turisme a fi de tenir el permís
oficial de conduir. Amb aital motiu he
començat a rebre avui, en una Auto. Escola,
la meua primera lliçó, la qual ha anat
molt bé.

Oltres, tot parlant de la Torsta en vaig oblidar
de parlar de la impressió que m'hoaria fet "el
Dictador" film que ja havia vist una primera
vegada a París, en el curs del meu darrer viatge
a aquesta capital.

Com tothom sap, aquest film és una parò-
dia satírica contra els dictadors i llurs règims
i un elogi en favor de la democràcia i la llibertat,
prenent per base una magnífica ridiculitza-
ció de l'Hitler i fins i tot d'en Mussolini.

Quan en Charlot preparava aquest film,
Alemanya, llavors orgullosa i potent feu saber

diplomàticament a Washington que si el film d'en Chrolst téniq alguna relació directq o indirecta envers Alemanya, el nazisme, hi haurien complicacions. Malgrat aquesta adver. Téniq la pel·lícula anà endavant i als Estats Units del món enter, tingué un gran èxit. Els sobmens a una dictadura i particularment l'ocupat per Alemanya, han hagut d'esperar que fossin alliberats com és el cas de França. (La Espanya segurament que encara no l'han vist).

Malgrat que el subjecte del film ja ha perdut actualitat, té encara un gran èxit. Des del punt de vista cinematogràfic és inferior als "Temps Moderns", mes tinent en compte el tema polític del film, cal reconèixer ~~o~~ està molt bé. Alguns, jo mateix, a la primera repada, vaig prestar un xic de rebut, potser perquè, i com jo molt, ens havíem imaginat - la imaginació és més idealista i fantasista - més del que pot donar de si un tema com el tractat. Un canvi, al veure'l per segona vegada m'he donat millor compte que no es pot demanar més a un tema com el d'aquest film.

La Maudite, l'Odette, ella. Eres amors sobre
una mateixa persona la qual no correspon en-
terament a cap. He fet sofrir a la Maudite, he fet
sofrir a l'Odette i faré - amb ^{la} solució donada - sofrir
segurament a l'Elisabeth. Ahir mateix em digué,
tot parlant d'aquest tema, que hagués segura-
ment volgut més que no m'hagués escrit ni
conegut mai, car ara estaria segurament
casada com les altres companyes seves, amb ^{un} sen-
yill i hauria pagent i no tindria les tribulacions

Dimenge, dia 21 d'octubre.

Fa deu dies rebia una letra d'un del f.
annunciast. me'n una altra del pare. Quan la
trobo a la meua bústia junt amb una altra
del Peret i en cada una una foto. En una
d'elles hi ha el meu nebotet Jordi muntat sobre
un moquífic cavall de fusta. Diven que és molt
trampet i intel·ligent. En la foto hi apareix serio-
ret i semblant a son pare. L'altra fotografia

és de les espontànies en la via pública en un dia de passeig dels dos germans grans i llurs mullers. Tot és quiete estan molt bé. A la fi puc conèixer la meua cunyada Juanita, malgrat que continuo ignorant tot de la família i de l'origen del qual provenen ambdues cunyades. No se't per què em sembla que tots dos són d'origen no català.

Si jo meixó la meua vida i descendència a l'Esti-
 sobeth i en Delfi es casa amb aquella mallor-
 quina amb la qual festejava, ja tenc que
 la nostra descendència no serà de pura sang
 i origen català.

Recordo que repetidament he dit que m'a-
 gradaria casar-me amb una catalana, sense
 que arribi a fer-me, tantmateix, una qüestió
 de principi. Fins i tot en això no he tingut
 sort car els principals afets amorosos els he tin-
 gut amb dones no-catalanes, llevat de l'Estrella,
 puix que l'Elisabeth si bé és de sang catalana
 no ha nascut en el nostre país.

En la lletre o lletres en donen la impres-
 sio que el conflicte familiar que m'havia
 semblat força agut no n'és pas tant, i en el
 fons té poca importància. La meua darrera lletre

però, haurà fet el seu efecte al criticar aqueixes
mormangeries.

Ara, dia d'eleccions general, a França, treballarem fins a algúes hores de la nit o ben primeres de la matinalada. Aprofito la calma de la tarda quan encara no se sap res, per escriure i treballar un xic per mi.

Dimarts, dia 23 d'octubre.

Ja se sap el resultat de les eleccions legislatives les quals donen una gran majoria d'esqueres i, fins i tot, fèricament, tot són esqueres, puix que el M. R. P. (Mouvement Républicain Populaire) té un nom que fa bonic i es diu el Partit de la II República i revolucionari. No obstant, aquest Partit nou que està agafant una minoria de diputats molt nombrosa, ha rebut tot, els suplicis de la recessió. Aparentment, doncs, sembla que té o comença, una carrera brillantíssima, mes del del punt de vista sociològic no és més que un moviment esporàdic i circumstancial el qual tindrà una vida molt més efimera i menys brillant que les "Esqueres" espanyoles, la de l'azàia i la del Martínez-Barrio, tant

més gran està molt més parit de conservar dos i
reaccionaris que el cmentat, Partit Espanyol. I si
no fos així, valdria dir que les esquerres han sofert,
per la causa que veigim, un nou estancament,
circumstancial també.

Heu aquí les xifres globals que donen aquestes
eleccions: Comunistes, 152; S. F. I. O., 132; M. R. P.,
141; Radicals, 25; indeterminats, 18; Liberals? en grups
i grups, 67.

De tots els antics partits de la III República no
més, un s'ha solvat de la severa sanció del po-
ble: el Comunista. Tot el altre han perdut
influència sobre les masses perquè tot són respu-
sable, més o menys, de les febleses del darrer anys que
conduïren a Munich, a la guerra i a Vichy.
Es curiós notar que llavors tot les culpes se feren
carme sobre el comunista i fins i tot el varen des-
tituir de diputat - monstruositat jurídica - i
el declararen fora de la llei. Ara el poble sancio-
na fent-los augmentar a més del doble el seu
efectius en relació al Parlament de 1936 i condem-
nant tot el altre, principalment el radical, que
de 109 han baixat a 25, la Unió Republicana de
111 a 26 i el Socialista de 147 a 132, més 10

de la U. D. S. R. que es poden dir que són feus.

Aquests socialistes que semblaven que havien de tenir la minoria més nombrosa, han estat realment sancionats per haver fet bloc amb el M. R. P. i refusar de col·laborar amb els comunistes. Han fet tot el possible amb el referendun i amb el programa, per impedir una Constituent comunista. El poble els condemna a la regressió i si s'intenten en fer bloc al nou Parlament, amb el M. R. P., suicidaran el Partit i no deixaran governar. En canvi, si s'unissin amb els comunistes, fent més quan es diuen marxistes, hi hauria una majoria absoluta socialo-comunista.

Ultra la decisió, el govern posà encara, per via de referendun, dues qüestions lòbilsment presentades per enganyar els interessos de l'extrem, esquerre, i impedir que la Constituent fos plenament sobirana. Sota una aparença democràtica ni arribà quasi un privilegi més que el govern i de faulle, repetidament, preparen obertament partit fet pesor llur situació.

La primera qüestió demanava de respondre per sí o per no si es volia retornar a la institució de la III República. Freqüentq inútil

puix que la França lliure representaria una 1ra República i la III s'havia dissolt en l'Assemblea Nacional en 1940.

La segona pregunta demanava si en cas de II, voldia que l'Assemblea fos sobirana o sotmesa a un decret reglant les seves funcions i vida.

Pregunta inútil també perquè no pertany a un govern provisional de condicionar la vida i existència del diput del poble. Mes com que tenien por del comunista, era una manera de trobar un fre a llur ascendència. I els socialistes s'aliançaren amb el M. R. P. i d'altres capes moderades, han guanyat la qüestió essent l'Assemblea regida pel decret que estipula la que té set mesos per elaborar una nova qüestió, que nomena el ^{cap} govern, però que un cop nomenat, pràcticament, l'Assemblea no pot destituir-lo perquè la majoria absoluta revolucionària, els socialistes fent bloc amb el M. R. P., no s'pot adquirir.

Malgrat que nous o quasi, els comunistes eren partidaris d'una assemblea sobirana, hi ha hagut 8 milions i mig de partidaris d'ella contra

14 milions i escapis els contras.

El paper ridícul dominant ha estat el dels radicals que de 109 diputats que tenien s'han quedat a 25. La seva època històrica ha passat. Si estiguessin sociològicament al dia, ara s'hauria de dissoldre el partit. Ben Daladier, que està de turista durant la campanya electoral, no ha estat elegit. Ou vol anar! Demanem-li comptes de la seva política criminal o hauria de fer!

Ben Franco, prenent exemple d'en de Gaulle, troba que el referèndum és un bon sistema per camuflar-se en democràtic, i l'ha instituit. Ara podrà demanar tant sis impostos com vulgui.

Ha donat una amnistia contra tots els rebels (són revoltes) si no heu violat, robat, matat, etc. Com que és la fisera que demana, ningú hi creu, tant més quan se creueteja, per activitat antifrancquista, han estat condemnats a mort a Cadix.

Dissabte, dia 27 d'octubre.

Desho d'arribar de passar l'examen pel

permiés de conduir autòmobil, de Tourisme i he passat. Després d'haver anat a prendre sis llicències, l'Escola jutjà que en sabia suficientment per anar a l'examen. Jo també m'ho vaig creure i, en efecte, és així, me, el factor més sort i el temperament excessivament emotiu, han fet que hagi colat dues vegades el motor en una maniobra de girar en un carrer de quatre o cinc metres. Això ha estat suficientment per a suspendre'm.

Jo no sé què fer per impedir aquesta emotivitat. Recordo que el peu esquerra em tremolava com la fulla d'un arbre, no el peu dret, sinó tota la cama. Sense poder-ho renunciar he perdut, davant de l'enginyer, 50% del que sabia en conducció, malgrat que crec també que el professor no m'ha ensenyat com es fa per evitar que es coli el motor.

Als exàmens per mi no permeten que doni tot el que donar. Sortosament o no, ara m'he passat per gaires. Recordo només el de la Caixa de Pensions i el de l'Escola de Intendència. Ben ambdós vaig fer un paper molt inferior al que podia haver fet. Els dos ja te-

nia una emotivitat molt sensible, però és que ara, degut segurament als socs físics i morals d'aquells durs anys, la cosa em preocupa seriósament en tant que afecció psico-nerviosa, mes com que la medicina pot tant poc en aquest mena d'afecció, no m'he decidit a anar a veure a ningú.

L'Elizabeth que arribà dijous al vespre per operar-te aquest motí, tenia l'esperansa de que l'acompanyaria, si el teu estat ho requeria, jo mateix i en cotxe. Per no desil·lusionar-la li diré que no l'he pogut passar.

Al Japó hi ha un encanon del diable. Fa uns dies que l'emperador Hiro-Hito, rompent una tradició d'ella de més de 2000 anys, anà a visitar al general Mac Arthur en el seu Q. G. d'ocupació. Fou una cosa sensacional i que deixà als japonesos la penible i real sensació que la devota havia estat terrible i profunda.

Des de llavors encà que es van succeint reformes, i més reformes en el país del Mikado, les quals, poc a poc, aniran canviant les institucions semi-feudals i feixistes que existien en aquest país.

Ihi ha una resolució del príncep Kouoye, aparentat amb l'emperador: família vella de 2000 anys, que, per la seva transcendència, la trobo fins i tot incompreensible: aquest príncep ha decidit de renunciar a tots els seus títols de noblesa i de nomenar-se, d'ara endavant, Senyor Kouoye a seure. Però el més sorprenent de la història és que tota la vellíssima noblesa japonesa seguiria el seu exemple. Encara no s'ha fet i no sé si es farà, mes la intenció hi és i no sé com interpretar-ho.

Sir Alexander Fleming, l'inventor de la cèlebre penicilina, medicament a base de floridura d'un bolet quasi microscòpic, ha rebut el premi Nobel dels benefactors de la Humanitat en recompensa a aquesta reuencional descoberta la qual té un gran èxit.

Fra poc que un francès, el professor Hollande, de la Facultat de Farmàcia d'acció a Montpeller, ha descobert una altra floridura o millor dit un altre procediment curatiu al qual anomena "Clitocybine". Aquesta descoberta ve a completar^{la} del Dr. anglès car si la penicilina no era eficaç pels microbis del tipus

i de la tuberculosi, la clitoicibina n'és. Heuy doncs, ací un mitjà curatiu que poter salvarà molts vides humans.

És aut en Fleming com l'Hollande daven ^{una} descoberta a un fet fortuit produete de l'observació de fenòmens vulgars. Rel que iucità a en Fleming el recordo varament. En quant al de l'Hollande fou l'observar en els pasturatges del Vercors, un ana-
va a passar les vacances cada any, que en els prats es troben una mena de plantes d'herba disse-
cada però no podrida, la qual resta així du-
rant uns quantes anys, mentre que a l'entorn i per tot el camp, l'herba és verda. El professor cercà la causa d'aquesta zona de mont vegetal i trobà que era un minúscul bolet, el "*Clitocib Gilva*". El fet que aquest bolet mata l'her-
ba i al mateix temps, les bacteris que, normal-
ment, l'havien de fer podrir, li fien pensar en conèixer-ne la natura íntima del bolet i aplicar-lo, si era possible, a curar quelcom.
Després de molts treballs, assotjos, aplicacions i dissociacions, el professor Hollande ha creat la clitoicibina, medicament actiu, encara que no està definitivament perfeccionat, contra el terrible

minobis d' Hebert i de Kock.

Jo em recordo haver observat també aquesta
plague, d' herba demorada en el camp, la qual, quan
la vaig veure, la vaig atribuir a una ^{deposició} d'excrement
de vaque pasturant i que pel fet de la calor
o de la composició del sustit excrement, l'herba
moria cremada i així només durant un any
però que a la primavera repienit renaisix.

Quina diferència d'observació i quines
conseqüències més diferents!

Diumenge, dia 28 d'octubre

Exeball com de costum. He anat a dinar
a càr Mardon i després, amb la Lola, he anat
a la Clínica a veure l'Elisabeth.

Havent sopat he anat al teatre a veure
"Hérodíade", imitant a en Cruz. La estat
molt bé.

En Truman ha fet un discurs en ocasió
de la Diada de la Marina, fixant la línia de po-
lítica estrangera del seu país en forma que
no em plan pas quise. Haigut usquebut més
que en Roosevelt no o haigut, i molt o que
l'antic vicepresident Wallace haigut possat

a ésser president. I li hem pudut en la mort de l'uni en el canvi de l'actiu.

El discurs de pau ha estat pronunciat sobre d'un porta-avions que portava llengat el mateix dia i portant el nom del president desaparegut. Ultra aquest paradoxe, ha passat repetidament de la força del estat Unit i s'ha acabat amb la més gran desfilada de força naval que s'ha-gi vist.

Oh! aquesta pau guerrera!

De Washington diuen en fan saber que tenen també dos models de bombes o enginys volants i dirigits per ràdio; un que marxa a 1.100 K. per hora i l'altre a 2250.

I anar fent.

Oh! Tous nous projectils sense pilots estan en estudi: una bomba volant de 1700K. un projectil anti-aeri i una torpeda per reacció.

Dimecres, dia 31 d'octubre del 1945.

Aquest matí ha marxat l'Elisabeth després d'haver sofert felicement a la petita operació nasal.

Avant amb els altres anàrem al aire el qual estigui
ben bé.

Aquesta nit me'n vaire d' hora aci a la cam-
bra per treballar una estona.

He cobrat la mensualitat junt amb els
dos mil francs de retroactivitat amb motiu de
l'augment de sou operat el mes passat. Ara
en guanyo 10.000 per mes. Del setze mil que
he cobrat aquest mes, entre assegurances socials
i impostos se me'n han quedat 1607. Un veri-
table escàndol que tothom sent i protesta en llur
interior, mes que no hi ha cap protesta pú-
blica.

Dijous, dia 1er de novembre del 1945.

Avui, Dintant, is festa, però els periodistes es-
ten al peu del canó. Al vespre, però, me'n
vaig al teatre a veure "Knock ou le triomphe
de la médecine" i "Le Médecin malgré
lui", aquesta darrera d'en Molière. Ambdues
m'han apravat força.

L'energia i les bombes atòmiques estan po-
sant el món en un estat d'agitació molt
gran. Els anglo-americans especulen un xic

Sobre el secret que detenen. Molts són partidaris de guardar-lo gelosament tot i estant inquiet de la possibilitat que tingui la U. R. S. S. de realitzar la troballa dins de poc. Fins i tot el cas que ve l'Atlètic i en Truman tindran a Washington una reunió especial per estudiar no-més que aquest famós problema.

El país que continuen essent el més autènticament, reclamen que el secret es posi sota control de les "Nacions Unies" o d'un govern mundial com proposa l'Einstein, format pels tres grans països vencedors. Alirecensia 500 famílies americanes que han participat a la recerca científica durant la guerra, s'elevent contra el gran perill de la guerra atòmica, car no solament la U. R. S. S. sinó d'altres nacions podran fabricar bombes i enginyers atòmics i que contra una guerra d'aquesta natura no hi ha defensa possible.

L'altre guerra s'acabà glorificant la pau i creient la majoria que era la darrera. Tot hom parlava de pau i una nova guerra cobrava des de l'endemà de l'amnistia.

Aquesta vegada tothom només parla de la futura possible. A mi em sembla que aquesta vegada que tothom en parla, es podria evitar, potser perquè des masses obscures van un tant pertot i amb l'ola d'aguerisme que plana sobre Europa hi haurà, a la fi, quelcom que sociològicament ens farà avançar suficientment per impedir que els enemics del poble puguin desencadenar una nova conflagració.

El capitalisme anglo-americà serà, en l'avenir, el més seriós obstacle que hi haurà per vencer i ell l'únic susceptible, tenint per aliat, la classe privilegiada de la resta de les nacions, de provocar conscientment o no, una nova guerra mundial.

Dissabte, dia 3 de novembre.

He tornat a presentar-me als exàmens per passar el permís de conduir. He estat acceptat, malgrat que no ho he fet tot el bé que se'hi fa. De nou l'emoció i frenètic. Ara ja puc conduir cotxe. Ara el que em caldria és fer pràctica de conducció i novip

la manera.

Formant a l'emotivitat, que podria fer per millorar aquesta tensibilitat insolent? És la única ca lluita que he emprès sobre el meu si, la qual no he pogut vencer. Perdo el control del cervell i no puc do el de la ment; però en examen o en o. hapi d'z. criure o fer qualsevol d'ocupassat amb la ex. timentat, este fotut. En canvi, recordo que la. voy de la guerra d'España, en la situacions di. fícil no perdia, la sang freda; tantmateix, si en aquelles condicions m' hapi colgut escriure, haqué notat el pol beu alterat.

Potser em decidiré a anar a veure un es. peciologista, mes un són tan poc encara d'espe. cialistes de especialistes d'aquestes coses...

L' Hitler que s' feia tant el pur, era cons. tituit com els altres i tenia una amant amb la qual s' casà i mateix dia que morí, en compa. nyia de la surditat amant anomenada Eva Braun.

Després d' haver teixit diverses legends sobre la mort del dictador alemany o la vida, un hom. ha dit que vivia a Aràbia transformat en Mahomed, a la Patagònia o al Pol Nord, i que fins i tot havia parlat al poble alemany per

radio, diverses fonts van confirmant que un cop
a la Cancilleria del Reich a Berlín, tirant-se un ^{trèt}
a la boca, mentre la Braun s'enverinava; que des-
prés de mort foren cremat i pulveritzats el rest.

El més probable és que sigui així, mes
el fet de no poguer-se confirmar perquè man-
ca el cadàver cremat, dona lloc a tota mena
de suposicions i legends. Val a dir, però, que
aquestes legends, tenen llurs arguments puixque
el fet de la crema sembla dubtós i a més hi ha-
via amb l'Hitler, el seu secretari en Mar-
tí Bornmann del qual no se'n sap res.

Dimanche, dia 4 de novembre.

Si hagués -fet bon dia, un cop cullitida la
meua tasca a la Redacció, hagués anat al camp
d'aviació on hi havia una festa aeronàutica
amb motiu de la vinguda a Montpeller d'una
esquadreta de la cèlebre regiment "Normandie-
Niemen" que combaté al front de l'Est.
Són uns avions russos els quals regala la U.P.S.S.
als aviadors francesos del Tercer regiment, un
cop la guerra acabada. L' Stalin els regala que
regalava la armes a aquells que s'en havien

servit tan bé contra l'enemic comú. Fou un gest simpàtic

La festa d'avui ha estat desllustrada per una pluja quasi constant durant tota la jornada.

Pel vespre en Crus, que té ~~32~~²⁹ anys, m'ha invitat a anar a ballar a l'H. G. E. M.

Un ambient estudiantil i super-swing. He fet dos danses, i he partit. El ball ja no està diventat com quan tenia la vintena. Cada cosa al seu temps. Solament que per alguns temes, inatèsos no sap, mai quan comença o acaba aquest temps psicològic, de la mateixa manera que que certs grups, tendències, doctrines, etc., fallen un temps o s'acaba social o sociològic.

Es pot dir el més difícil de l'èxit social: saber quan comença o acaba un procés, psicològic ja sigui individual o col·lectiu.

Dilluns, dia 5 de novembre.

Com que feia una colla de dies que no havia anat a veure la Roseta, aquest matí m'ha telefonat per saber el que feia que no la veia. No tinc quasi cap interès en anar-hi i així fa

que l'esperit es doni sempre perons per ocupar el temps en altres coses. Ben fi, davant del telèfon li he dit que hi aniria al migdia i així ho he fet. Heu passat una estona i heu anat a beure a la "Coupole", restant per anar aquest vespre al cinema malgrat que en tinent l'acabava d'invitar pel vespre també. Jo com que no estava gaire entusiasmat li he dit podria anar amb el susdit tinent, una ella ha dit que preferia sortir amb mi. Bé; heu fixat l'hora i li he significat que ho pensaria, car el dia que veig l'acompanyar la família Bottestini al siori, Maria se veurà i desinvol-tament mancarà a la cita. M'ha dit que era massa sever i que ella sempre arribava tard a tot arreu.

A l'hora convinguda aquest vespre no ha-
 vent vingut, l'he esperada deu minuts més i
 me n'he vingut a la cambra. Si es veu que
 és farà interessant amb mi, usant d'aquest
 procediment, s'equivoca. Ben tranquil, coment
 m'he traslladat a la meua cambra en la qual
 m'he posat a treballar fins ara (ls 12'30)
 que me'n veig al llit.

Dimarts, dia 6 de novembre.

Ha vingut en Joan Ferrer amb el qual he
 anat. An desbar hem anat a un ple del P.S.U.C.
 sota la presidència del Secretari General Comorera
 el qual ha fet que ha arribat de Mèxic. Ha
 vingut amb mi en Raper, el reporter del diari per
 tal de fer alguns fotos.

La situació que veig crear en el P. sobre
 el meu cas encara no està resolta. Abir m'ha
 que a veure'm en Català invitant-me a anar
 al vintitè ple mentre s'acaba d'elucidar la me-
 va posició. Quil citat motiu m'ha dit que
 faci un suplement d'informació i que apro-
 fitaria que hi ha a la Direcció per parla-
 re directament. Ho he fet, mantenint-me
 amb el meu títol, mes avançant-los-hi
 que si em poseu amb el dilema de militat
 o d'èsser expulsat, escolliré el primer, car per
 res voldria ~~a~~ emissionar els Partits esser-me
 expulsat quan recorre que és l'únic que està
 a l'alçada del seu poble.

Per la seva banda ells voldrien que esti-
 gués a dir. Veurem a veure que respondran.
 Aquell llistat de mentis de les quals l'autor m'és la

Noëlle, s'ha tornat tot signa-pell. Ella continuaq
saludant-me, mes li he llegat la mà esperant
quan sàpiga la meua posició definitiva po-
dré trobar-la directament i dir-li el que crec
que li heip de dir.

Demà s'han reunit en sessió inaugu-
ral, els elegits a la Constituent francesa. Sembla
que es podrà fer bona tasca perquè, ultra el
programa del C. V. R. per la realització del
qual la quasi totalitat dels elegits estan d'acord,
hi ha un segon acord entre els comunistes i socia-
listes.

En el ple del Partit indiat més recent,
hi he vist i retrobat alguns amics i companys
els quals m'ha plaent de saludar, particularment
als bons amics Cadena i Montagut.

Aquest darrer presenta al començament
de la nostra amistat, uns característiques deu-
blants a les que precediren les de l'amic Pelai, o si-
gui que la seva primera impressió sobre
mi fou firmament desfavorable; mes després
enà modificant el concepte primitiu fins
a reconèixer - m'ho ^{ha} repetit encara - que
sóc un dels homes que l'han impressionat

més.

Estàvem en una punta de bany cada i i m. ha fet passar un paperet que deia: "de l'ordre en tot, es ordres", me'n recordo molt i hi penso cada dia^{ss}.

Finalment hem tingut temps per parlar una bona estoneta.

P. Delle em respon a la meua darrera lletre, manifesta el goig que li faia de veure'm i ~~per~~ em demana si li vull enviar una foto recent. Compen, però, que ja només té dret a la meua amistat.

Dijous, dia 8 de novembre.

Ha estat batut el record del món de velocitat en avió, deixant-lo el capità anglès Wilson a 965 per hora, a bord d'un avió "Métior." Es comença a adquirir la velocitat que aquesta mena de vehicles haurien de tenir com a mínim.

L' Stalin ha anat fa uns dies a repasar-se al mar Negre. Aquest fet, com cada cosa que té relació amb ell o amb la U.R.S.S., ha donat lloc a molt comentari: que estigues ma-

lalt, que es retirava, feint, i... i...

Quan amb motiu de l'aniversari de la Revolució d'Octubre, no ha aparegut a la tribuna de la gran parada de Moscou i quan en Molotov l'ha substituït en el discurs anual i tradicional al Soviet de Moscou, els comentaris han redoblat.

Però en "Pape, el cochero" no diu res i es reserva del seu prestigi de triomfador potser el farà reservar per les grans coses.

Acabo de deixar a en Adrián Aguilar el qual m'havia invitat a ropar a casa seva. S'ha encalçat que hi havia un amic seu anomenat Pere Papis, periodista català al qual ha enviat d'humana fa un mes. S'ha escapat després d'haver fet quasi 6 anys de presó. M'ha contat coses molt interessants de la vida allà, i la poca possibilitat que hi ha de fer canvi el règim franquista si no hi ha una resistència seriosa i organitzada, o el dictat no imposen la solució. Ara que si aquests darrers l'imposen no és tan honorosable com si poguéssim fer-ho nosaltres. Si l'any passat el moviment de la "U.R."

hagués pogut donar resultat, dir que era el moment ideal. Però ni ho fíem prou bé ni hi havia combativitat entre els altres sectors emigrats.

Aquesta manca de combativitat és la que ens ha fet, no sol, a Espanya sinó entre els emigrats, arribar a la fi de la guerra sense que tinguéssim cap organisme representatiu. Evidentment si hauria infundit massa la idea de que el nostre problema anava lligat amb la guerra i que els aliats ens ho ferien tot, car una Europa lliure no podia permetre que el franquisme sobrevís. Evidentment, la cosa és tan justa i lògica que havia d'esser així, mes suposant que això hagués estat veritat, no era per demés de tenir un bon moviment representatiu el qual hagués pogut inclús imposar el problema l'any passat a l'alliberació de França tal com tractà de fer-ho l'U.V.E.

De segur que, malgrat la tirànica repressió a Espanya, si després d'acabada la guerra no hagués començat la mundial, la qual féu donar ^{les} esperances veni decebudes, i a dir, si nos ~~no~~ haguéssim hagut de comptar amb ningú

més que amb nosaltres existents, avui és molt possible que el nostre problema ja estigui arreglat. Haigut resolt l'antiga combustibilitat espanyola i qualcun haigut donat de més positiu que el que fins ara hem estat fent.

Dijous, dia 7 de novembre.

He explicat al dr. Battestini la meua excessiva alteració de pob i nervis en general i m'ha dit que la fusió, el cor, etc. tot em va anar molt bé, i que, segons al meu estil de treball intel·lectual, m'haigut de reprimir, reposar, dormir més i prendre Fiting.

No m'ha convenent per dues raons, perquè entenc que la Fiting no és prou i perquè sento reduir la meua activitat. Crec que la meua afecció és més aviat psíquica que fisiològica i no tinc confiança amb la Fiting. Em sembla que la setmana entrant decidire d'anar a consultar un especialista encara que em pare entusiasmada, o si no ja fa dies que ho haigut fet.

Estic bé com la meua voluntat reacciona o ha reaccionat en tot o quasi el que li

de votins i en això que sigui completament impotent!

A l'última hora arriba al diari un telegrama de Londres donant compte que la policia secreta ha descobert un complot contra el Consell de Ministres espanyols i que dotze persons han estat detingudes. Segons sembla s'tractava de fer canvi en una emboscada als cotxes ministerials al retorn del Palau delardo situat a 16 km. de Madrid.

Varem a veure més tard que hi ha en definitiva d'això. Com deia abans, d'atentats d'aquesta mena n'hi hagués més d'un si els espanyols no s'haguessin refiat amb la conclusió que havia d'aportar la guerra per tota classe de règims autoritaris i particularment pel d'Europa.

Dissabte, dia 10 de novembre.

Amb l'Arnta Sander, la Luisa Fortuqués i el botiguer de queviures al qual em serveixo, hem anat a veure o millor dit a fer una visita a uns grans hotels vells particulars de Montpeller. No se'hem vist

més que quatre o cinc quan n'hi ha quasi una centena dignes de menció i alguns bellíssims. Hem començat doncs a visitar aquest magatzem de "bells maisons" com diuen Madame de Staël. M'haguéssim pogut venir més, però el botiguer en qüestió és un "pointet", ens ha començat a explicar històries rocambolesques de la seva vida i ens ha passat el temps que ens restava amb llum del dia.

Com que la visita és molt interessant, penso continuar-la un altre dia.

Dimenge, dia 11 de novembre.

Ara és l'aniversari de l'armistici de 1918. Amb aquest motiu hom ha honorat els morts en tota França i moltes quantes víctimes ⁽¹⁵⁾ franceses caigudes en tots els fronts de lluita, han estat enterrades per ésser novament inhumades amb tota pompa al mont Valérien, prop de París. Abans, aquest mort han restat a l'Arc del Triomf al costat de la tomba del Soldat desconegut. Es veu que la cerimònia ha estat molt emocionant:

de mort, d'ambdues guerres retròbant-se simbòlicament.

Després d'haver treballat tot el dia, com cada diumenge, he anat al Teatre a veure "Faust." Tot bé llevat de Faust el qual ha fet diverses falls.

Allò d'aquell compliment contra el govern de Madrid es veu que sí que hi havia quidam, mes no n'han dit res més.

Actualment hi ha a Washington mes conversacions entre l'Atllie i en Truman amb la participació del Canada, per discutir sobre el problema de l'energia atòmica. Aquest problema està fent un 'chantage' enorme. Els possessors del secret o sigui el Estats Units, no volen deixar-lo ni a la Unió Soviètica, ni als tres Grans, ni ningú. Tot i declarant no volguer servir-seu, el volen guardar per fer-lo servir com a "chantage", tant més quan la U. R. S. S. no ha participat a la seva fabricació. Els savis que són més "sags" i més humans, malgrat haver descobert el secret, han demanat repetidament que el secret passi a mans d'un control internacional car es tracta d'un secret que d'al.

tes raris treballant i si una guerra atòmica
es desencadenés seria allò del Suicidi còsmic. (1)

Allò del renunci del títol de noblesa al
Japó, es va fent. A més a més d'en Roosevelt,
ja n'hi ha tres o quatre més.

Dimarts, dia 13 de novembre.

L'Amèrica del Nord revela dos nous secrets més
els quals han contribuït a la victòria.

La primera és un enginy contra els sub-
marins funcionant segons el principi de la "fusió".
Es manté ~~en~~ horitzontalment sobre el mar i
envia en menys de dos segons 24 projectils curat
avall.

La segona arma era un altaveu tan
potent que permetia de transmetre ordres,
malgrat el gran soroll del combat, de les na-
vils a les torres de desembarcament operant sobre
una platja.

Dimecres, dia 14 de novembre.

Així hi va haver a la Constituent
francesa l'elecció del president del govern el

(1) Els E.E.U.U. voldrien aprofitar de la superioritat del secret
per imposar un pau a la seva manera.

qual, durant els set mesos que ha de durar l'elaboració de la nova Constitució, governarà quasi en autòcrata el resultat del referendun del 21 d' octubre.

L'elecció ha recaigut, com s'esperava, en la persona del general de Gaulle, i s'ha fet a la unanimitat. Els comunistes l'han votat tal com ho haguessin fet si el referendun hagués donat el resultat que volien, mes llavors hagués estat tota el votat directe de l'Assemblea mentre que ara, pràcticament, és l'ans durant set mesos, un a més a més sembla que no acceptarà altre programa que el seu quan hi ha el del C. N. R. i el de les esquerres (comunistes, socialistes, U. G. T. i lliga del Dret de l'Home).

Du fi, en de Gaulle és encara l'home que pot fer la tasca que se li assigna. Hagués anat millor si la Constituent hagués estat totalment soviran, però els socialistes no ho volgueren i decantaren la balansa del costat advers.

Quit vaig anar a veure "La Esca" al Mecate. Istigne' Jovea bé.

Dijous, dia 15 de novembre.

Com sigui que s'apropa el mal temps i a la cambra la calefacció central no funciona per manca de carbó, i aei al diari sí, vindré als vespes, en havent sopat, a treballar al despatx de la Nik, la secretària i filla d'en Mardon.

Aquesta filla és tan bona noia i simpàtica com l'altra, la Júlia; és, a més a més, més maca i no tan lleugera. Som bons amics, niem i bromegem força tant aei al diari com quan estem a la llotja del Centre, però no passa ni passarà d'aei, malgrat quelc marit, un jove que no pensa més que en el mercat negre, i la mitiga simpàtica que ens ferim, podrien donar pas a qualsevol més...

Dimecres, dia 16 de novembre.

Demà m'en vaig a Sereian per passar el dissabte. Li he demanat un cotxe a en Mardon i com que no n'hi ha cap de gasolin, m'aldrà un amb un de molt bonic i gran però que funciona al gasógen. Amb ditel motiu em caldrà prendre un tófer, car no

entene del gasogen i a miés a miés s'ha de fer de carboner.

Del altra banda, encara que li hagués hagut costat de gasolina, en Durand no està gaire disposat a deixar-me'l perquè diu que ja ho ha refusat a d'altres que li han demanat abans de mi. Ho potser, una mica massa estricte.

Està començant el drama polític a França. Bon de Gaulle enten fer el seu caprici i no vol donar cap de les seves cartes que demanen els comunistes i que són: interior, exterior o guerra, quan aquests, com a partit més fort que és, li téien un legítim dret. No hi és en demanem una i ni una ni cap.

Com a conseqüència d'això sembla que en de Gaulle haurà de dimetir o el Partit comunista passar a l'oposició. Hi ha un gran botibull a París.

Ora (le 19.15) comuniquen que en de Gaulle a adreçat una lletra a en Félix Gouin, president de la Constituent, però el seu contingut no ha estat publicat.

Hom revela alguns detalls del 9.10 que preparaven els alemanys, el qual era un ge-

gant en relació als V. 1 i V. 2. Aquesta bomba fantàstica diuen que sobrepassa tot el que es pugui imaginar. Estava prevista per bombardejar les indústries i grans ciutats americanes. Per anar-hi s'hagués disecat a altures vertiginoses pentrant en l'espai magnètic brut entre la terra i la lluna, la qual cosa hagués fet possible bombardejar qualsevol objectiu sense cap desviació.

M'acaben de comunicar al Partit que en Ynfera (Pablo), aquell gran guerriller del P.S.U.C. i que vivia a Castelnon de Fers, prop de Terezinas, i que marxà clandestinament a Espanya per treballar-hi pel Partit, ha esset enganyat i la seva vida està en perill.

Després d'aquell cas d'en Vitini i els seus companys, d'altres n'han coigut, i tot i sentint-ho molt, cap m'ha tocat tant d'aprop com aquest, car era un noi magnífic que apreciava molt. Demà penso passar a veure la seva dona i demanar-li una foto per fer-la publicar junt amb la propaganda que farem per fracturar que aquest bandit de Franco no el fusilli.

Dissabte, dia 17 de novembre.

He anat a Servian a cercar la 'canadienne' que m'ha fet l'Elizabeth, la qual és magnífica i m'ha restat molt bé. He passat el dia amb ells agradablement i al vespre he retornat a Montpel·li, emportant-me aquesta vegada tot els llibres.

A l'arrada m'he parat a Pezenàs de d'on i he anat a Castelmon de Guers a veure la dona d'en Trépa i demanar-li la foto d'ell per publicar-la.

La lletja adreçada a en Jouin per en de Gaulle era la demissió de formar govern perquè no vol concedir als comunistes cap de les tres cartes-claus demanades per aquests.

Dilluns hi haurà reunió de la Constituent i nominació d'un altre encarregat de formar go. v. en el qual podria ésser i què és segur que serà de nou en de Gaulle, car per anar contra els comunistes fins els socialistes hi són d'acord. Un corre-giència, els comunistes tot i ésser els més nombrosos, es veuran segurament obligats a passar a l'oposició, quan, si els socialistes progressius, es podrien posar d'en de Gaulle i fer bona terra.

L'anticomunisme repren amb intensitat; en alguns per enveja, en d'altres per odi i en tots per

desd. locació oriológica.

Ben Pau Carals va declarar el dia 7 del corrent a Londres, el secretari del rei, que no retornaria més a tocar a Anglaterra mentre en Franco estés al poder.

Un cop a París, en un interviu amb el diari "Ce Soir" ha confirmat la declaració feta a Londres i la seva intenció de mantenir-la.

Aquest gest té molta significació si recordem que el gran violoncelista refusà ~~quan~~ d'anar a tocar a Alemanya i Itàlia mentre aquests països estiguessin governats pel feixisme. Ara llança la mateixa condemna sobre Anglaterra perquè té el seu, per no dir que és la gran responsable, de reparar la injustícia espanyola.

Molt bé, Mestre!

Dimenge, dia 18 de novembre.

Segons anuncien els anglesos, van a destruir 120 submarins alemanys amb la utilització d'armes atòmiques i secrets. Qui deu ésser aquests armes?

Juan le acabat la torca le sortit una estora amb en Raynaud a donar un tomb

per la fira. He vist la Laurence i m'ha dit que vindria a veure'm al diari.

Aquesta Laurence és la dona d'aquell requidor, Mazars, de Saint Martial, de tista memòria. Del dimarts o el dimecres d'aquesta setmana la vaig trobar per pura casualitat i com que tenia ganes de parlar-li sobre una sèrie de coses que havia dit després dels darrers incidents de Saint Martial, la vaig parar després d'haver-me vist i despassat i breu-ment girat mútuament ambdós.

Varem parlar poc i quedarem en què em vindria a veure malgrat que està molt lligada i vigilada. Avui en ho he tornat a dir en moment que la vingut vers mi i aprofitant que el seu marit no hi era.

Bla segurament s'creu que la vaig parar per tornar a començar com feiem en aquells temps que anava a veure-la a casa seva, és a dir, per aprofitar totes les ocasions mentre estigué allí per tornar a posseir-la. Si s'ho imagina d'equivocq. femia i tinc ganes de parlar-li a sol (està molt d'a-cors en venir a la meua cambra) perquè

vull significar-li el mal fet de la seva con-
ducta quan l'ensà a Aliphan, quasi a
quatre vents, que l'Elisabet ~~havia~~
i això segurament per descarregar sobre
una altra el seu ~~mal~~ o per su-
posicions al veure que l'Elisabet restava un
dies fent la insolència.

Dilluns, dia 19 de Novembre.

Anit vaig anar al Palais d'Hiou a ballar.
Estava amb la Lola i la Nik, les quals ambdues
anaven acompanyades.

Si tinguéssis opòrt, de fer el "corrido", no
em mancaria ocasió, car a nit sol vaig
tenir tres ocasions, amb una de les quals
quedàrem inclús de veure'ns demà. Poter
hi aniré.

Per altra banda la Rosette i la Monique
demanen perquè no vaig a veure-les. Tan-
bé vaig veure, sense volguer recordar el
passat, a aquella noia "butang" que
em servia a la Popote.

Aquesta tarda hi ha hagut a París la
consalida reunió de la Constituent i també

que en se fulle tornaria a formar govern però com que es societat fan de centre entre el M.R.P. i els comunistes, podria ésser que aquets hagin de passar a l'oposició, la qual cosa seria paradoxica.

Ha vingut a veure'm la Laurence del diari. Venia acompanyada del seu nen aprofitant que anava a fer una visita. Hem combinat per que vingui sola a la primera ocasió i llavors anirem a la nova cambra.

Ja em tornava a mirar amb aquell ull que es menja els homes.

Dimarts, dia 20 de novembre.

Avui ha començat a Nuremberg el procés dels principals caps i ministres nazis viuent, acusats per les quatre potencies comunes criminals de guerra.

els més importants caps són en Von Pa-pen, Goering, Streicher, Seyss-Inquart, Danitz, Hess i en Brownson jutjat per continuació.

Després del procés de Nelsen, o sigui del botxí d'ocupat Camp jutjat a Luxemburg, el qual ha estat molt modest, no se'el que pensarà

aquest.

Dimecres, dia 21 de novembre.

Ja hi ha govern a França. Un govern bastant de 22 ministres el qual podrà anar, pel sis mesos que té de vida. Hi ha 5 comunistes i no ha presolt ni la impresió de Boule ni els sentips de P.; bastantot, bastantot, me sembla que el P. està d'acord.

He anat a veure el "Conte d'Hoffmann" òpera que m'ha plagut molt.

He triat el primer gir a en Mundo d'acord amb les nostres famílies. Demano a ells si volen que aquesta tramesa la fagi mensual enlloc de cada mes i mig, car ni la germana d'en Mundo hi està d'acord, entenc que a casa el hi anirà bé.

Dimecres, dia 23 de novembre.

Volia restar a treballar aquest vespre, car per una cosa o per una altra, no treballo gaire per mi, i malgrat el que em sigui el Dr. Dattstein, sento la necessitat de treballar.

A l'últim^{hora} un veig decidir a anar a la Sala de Concerts a veure un prestigiador el qual fa la transmissió de pensament i l'hipnotisme a la vegada.

I noi, no me n'empenedixo pas car és un "tio". Jan prestigiador ha fet uns moffs bons, nos hem saput que sobre aquesta mena de jocs tot consisteix en habilitat i que al darrera d'aquesta hi ha sempre la trampa. El prestigiador no ha fet un: treure l'abric d'un espectador i posar-lo a la seva ajudant quan quan aquesta estava amb els braços estesos al darrera dels barrots de la cadira en la qual estava asseguda; tenir estesos també els peus i tot l'abric i collat. Doncs bé; en aquestes condicions ha posat l'espectador al costat de l'ajudant el ha rodejat d'un abricador de costura, a la poca estona l'espectador ha començat a caure com si el matessin i poc després, retirant la costura, el canvi s'havia operat d'una manera perfecta.

Com a transmissió de pensament ha fet alguns uns, molt sorprenent, però el millor ha estat l'hipnotisme: N'ha endor-

mit una colla (d'espectadors) i els hi ha fet fer tot el que ha volgut. Cal dir que alguns que no eren subjecte, el ha refusat sincerament.

Ha fet experiències amb hipnosi despert i dormint, ambdues interessantíssimes.

A un, per exemple, li ha dit que es trobava en un país molt torrid i immediatament ha començat a esbufegar de calor, sifegant-se una suor inexistent i començant a despullar tot esbufegant. S'ha tret tots les peces de roba que portava fins a deixar-se el torç nu; quan o'arriba a treure els pantalons l'ha desvetllat i en veure'ho en aquella posició, avergonyit, s'ha amagat a bastions.

A un altre li ha anguillat el cos, l'ha posat fent pont entre dos tambors, li ha pujat sobre el ventre, li ha posat una pedra de 45 Kg. sobre seu i amb una massa, un espectador fort i gran, ha tractat de trencar-li sobre, sense poder.

A un altre, a l'estat normal, li ha fet aixecar un pes d'atleta i no ha pogut. L'ha endormit, li ha ordenat de recordar la mateixa operació i ha aixecat el pes com

sí. Los una palla.

A un altre li ha dit que es trobava en un gran espectacle còmic i immediatament s'ha posat a gesticular i a riure com un em-dimoniat.

N'ha pres repetitj vegades varies d'un sol cop i els hi ha fet fer el que ha volgut; fer-los caminar, córrer, clavar-los a ferre sense pequer-se moure, assure'ls en una cadira sense pequer-se despegar aquesta del cul, delectitzat-los hi els dient, fer-los hi menjar postanagues i patates crues dient-los hi que eren pastissos i escopiunt-los despectivament quan es donaven compte de la mistificació a l'ésser deshipnotitzats, etc.

Donant-los hi quatre got, - una a cada un - els hi ha fet beure el que cada un demanava: vi, xampany, portís, menta, etc. De sobte els hi ha dit: "Beveu un bon bullint." Y ja els teny tot quatre, entre els quals una noia, bufant-se el dit i canviant el got de mà perquè es creuaven. Al moment de desvetllar-los els hi ha dit: "Esteu bevint ^{petridj} alcohol" i immediatament han elevat el líquid i vomitat el que tenien a la boca. Don fi, ha fet coses meravelloses.

M'he sortit molt content i si la prestidigitació és un sistema de trucs i trampa, l'hipnotisme és una cosa que cal estudiar-ho molt més seriósament del que ho feu sovint.

La psicologia i tottes les ciències que s'en deriven estan en embrió i pel que arribaran a ésser. La psicologia, primera de les ciències, continua essent la menys avançada. La guerra ha donat, amb la desintegració de la matèria i d'altres invencions, una nova impetuositat a les ciències cosmològiques, més les biològiques continuen a evolucionar més lentament la qual cosa fa que el desenvolupament és més aviat que abans, malgrat que el grup de les sociològiques ha estat fortament esperonat amb els treballs socials produïts o derivats de la guerra.

Dissabte, dia 24 de novembre.

He vingut a veurem la Laurence. Hem anat a la seva cambra i ens hem començat a explicar. Naturalment ho ha negat tot. Sobre el cas ~~de la Laurence~~ de l'Elizabeth dir que no és ella sinó el seu marit el que va

lleugar la noia, estranyats que estigués malalta sense que cap metge vingué a veure-la. Du fi, a la fi, ella prengué el partit del seu marit, perquè, després de la disputa, creia que, tot i estimant-me, (dir que no m'ha deixat d'estimar mai) - quant a comèdia! - jo l'havia oblidat. Est això dient-se'n, pensant en mi i no de quantes coses més.

Malgrat tot el jurament i jurament de qui novés ha estat meua i del seu marit, continuo creent que és una valenta i una lleugera i que ha cohabitats amb d'altres més que jo o el seu company; però és farsant i hipòcrita com ella sola i no ho confessarà pas.

Jo anava disposat a no tocar-la i a tal efecte l'he feta seure en el silló encloït de fer-ho en el llit-sofà. Mes després de les explicacions ha vingut, amb una excusa banal, al costat meu i a la poca estona ha començat per donar-me un petó a la gulla. Poc a poc s'ha anat apropant sense que jo reculés fins a fer una revolcada sobre el llit. M'ha posat la mà a la bragueta i per tota la regió del voltant, i menys mal que tenir la regla. Llavors, a base de cori-

cies, ha fet que siaculé.

Fa un moment que l'acabo de deixar i m'he
dit que tornarà - tal com m'hasiq imaginat - però
no estic disposat a que això es renouï. No haviq
ni d'haver pormi, m'ixò, mes em feia pena per
ella de deixar-la o de fer-la marxar així; a més, a
més voliq neutralitzar la feua llengua en l'ave-
nir a base d'una "bona acció" i, m'he deixat
emportar.

Una sento el dolor o la pena d'aquesta "bo-
na acció" que no és més que una tristq acció,
i no vull que es repeteixi. Considero que he estat
feble materialment o bo en el mal sentit, i el
meu esperit se'n ressent. Un altre fet que hi ha
contribuit és que el meu orgull que s'haviq donat
el luxe de rebre-la al diari quan m'hasiq conegut
a Sant Marsal en aquells temps de dolorosa memò-
ria, voliq fer el colofó rebent-la a casa meua o mi-
llor sit en la meua cambra la qual ha estat ad-
mirada. Finalment, he tingut ocasió de dir-li
el que creiq convenient i de recalcar-li el mal fet
que féu quan es solidaritzà amb el seu marit.

És així m'he costat la feblesa esmentada,
però, el que cal és que no es repeteixi. Amb ell,

i amb la seva família, sense la seva bestia de marit, no haguéssim renyit mai, perquè, farts i pretenciosos, són gent tractable malgrat tot. Ara s'ha acabat; per mi ella és un afer liquidat i el dia vui no és més que una vil prostitució per part meua, malgrat tot el jurament d'estima i d'amor amb el qual m'ha gratificat.

Dimanche, dia 25 de novembre.

Cada dia es troben nous documents sobre l'estreta col·laboració entre en Franco i l'Hitler. Entre els molts i secrets trobat, a Alemanya i a Itàlia, hi ha la correspondència entre els dos dictadors, secrets, naturalment. Tot això Washington ho guarda per quan sigui el moment. I quan serà aquest moment?

El procés de Nuremberg va revelar els secrets del formidable aparell dels nazis. Aquí són els minuts de la conferència secreta que tingué l'Hitler amb el seu lloctinent, el 23 de Novembre del 1939, en la qual ell exposà les grans línies de la guerra que començava.

Es tracta d'un document importantíssim en el qual dona la seva opinió sobre el home,

d'Estat de l'època, com s'ha de menar la guerra,
i la glòria que espera al III Reich, etc.

Sobre els honors d'Estat considero que només hi
ha tres que dignin de tal: Stalin, ell i en Mussolini.
Al pobre Daladier i Chamberlain ^{els truca} de crucs infects. És un
profund menyspreu pel japonès, dir que en Fran-
co li és adicte i que tots els reis i reis escandinavs
o baltànics són uns pobres nois sense energia.

Orderna després de mustar a tort i a dret,
d'issir bàrbars fins a l'extrem, de terroritzar tota
Europa, de destruir els polonesos i fer després igual
amb la U. R. S. S.

Del procés revela també l'origen de la pro-
vocació que donaren l'oasió de començar la
guerra: Foren uns criminals de dret comú ale-
manys vestit amb uniformes polonesos els quals
atacaren el poble fronterer ^{alemany} de l'Alta Silèsia. Un
cop aconseguí el resultat de la provocació, un
metge injectà una droga al criminal i després
foren afusellat.

Sense comentaris.

Com s'ha celebrat ací a Montpeller, un ho-
menatge a Ca Manuel Aznar. Jo hi he contribuït
de del diari i com que sobre el problema guerra

d' Espanya tot hi estem d' acord, ha resultat molt lluit.

Dilluns, dia 26 de novembre.

He rebut una tarja de la Maria-Feresq Alvaraz, aquella amiga de Montauban la qual marxà a Barcelona.

Dir que no m'ha escrit abans perquè no m'he tingut cos, és probable per dir. Ara ja va millor. No m'ha oblidat mai, afirma, i ja té un altre infant, un nen.

He trobat aquella noia que vaig conèixer al Palais d'Hiver. Ahir també la vaig veure quan anava amb l'aquilar, la seva muller i en Moragues, però no li vaig dir res. Hem parlat uns moments, m'ha demanat on anava. Li he dit que a treballar. Llavors, com que no sabia on anar, m'ha dit si volia que m'a. companyés. No he refusat i ha vingut fins a l'hall del diari. Un cop en ell s'apropava tant que...

Ha resultat que menja o millor sovint, a l'hotel Majestic, en el restaurant del qual menjo jo ara. Hem quedat en que l'amia a veure en la seva cambra demà.

No crec pas amar-hi, malgrat que està
força bé, i està ben feta, sense gaire pits,
poe i infermera parisiens.

L'Enric Escoda, un company de la Com-
panyia de Treballadors, m'ha escrit d'en-
torn de París quan jo el creia a Espanya.

Dimarts, dia 27 de novembre.

Com sigui que a la cambra, malgrat
haver-hi calefacció central, aquesta no funciona,
als vespres m'en vineu aní al despatx de Direcció
(Secretariat) on o hi està calent com un ou i
ben solitari. M'heu hi ha el costat en Mas-
don i la seva dona que venen gairebé
cada vespre. Parlem una estona i després
cada un a la seva llar.

Tinc, doncs, bones condicions per treba-
llar i ho vaig fer. Continuo encara lle-
gint i classificant el meu diari. En quant
sabí, com que hauré classifcat tot el que
tinc escrit sobre els meus treballs filosòfics,
allavors podré començar de nou a treballar
orientadament en aquest sentit.

Dimecres, dia 28 de novembre.

Al Teatre, del qual vine, he vist el "Barber de Sevilla" òpera còmica molt bona que encara no havia vist mai. M'ha agradat molt.

He vingut a la llotja, ulla en Benito, Gison, i la dona d'en Puppou, un company del P. Francesc que intervé en el diari, una altra dona casada amb un professor de Liceu, no gaire bonica, perquè té una mena de protuberància a la barbeta, no sé si ^{per} interrupció circumstancial o bé afeció a la pell permanent, però que és ~~una~~ ^{extremadament} simpàtica.

M'ha tocat de seure al costat d'ella i en el curs de la representació, entretots, etc, hem parlat joiosament. Jo estic de bon humor com quan tenia vint anys, i semblàvem dos flirtejadors de veritat, amb la consciència maliciosa i quasi gelosa de la dona d'en Puppou. Ben fi, entre la representació de Teatre, molt bonic i aquesta dona, he passat una hora, ben agradable.

Dimecres, dia 30 de novembre.

Ahí vaig tornar a trobar aquell pare.

sino i novament quedarem en què l'ani-
niq a veure a la seva cambra. Veni al mig-
dia i he pujat. Inmediatament m'ha fet
o m'ha ofert, de seure sobre el llit en el qual
ella es troba. Inmediatament també m'ha
magut el gest i la continuació que mena als
besos, etc., etc.

Hi havia pujat quasi per deure de mal-
de, perquè no cregués que em feia por. I no
és per el que em feia, era tòrtic i repug-
nància, car la creia, i ha resultat ésser així,
una puteta i no sé fins a quin punt sang
sexualment. M'ays mal que no he passat del
bess i encara quan he sortit he escopit de tòrtic.
En sortir i bona estona després.

pel procés de Nuremberg encara sabem
tots les maquinacions, combinacions, provo-
cacions, assassinats, etc. que els nazis foren
per arribar a declarar una "guerra justa".
Les incidències d'Àustria, de Polònia, de Txecos-
lovàquia, foren pèrfidament muntades pels
nazis. A Polònia, per exemple, el que ataq-
uaren els pobles fronterers de l'alta Silèsia eren
deuany delinqüents del dret comú, vestit

amb uniformes polonesos. Quan la provocació per declarar la guerra fou assolida, aquells alemanys foren afusellats i els nazis que muntaren el crim foren premiats.

Dissabte, dia 1er de ~~novembre~~ ^{desembre} del 1945

M'havia oblidat de dir que dijous prop-pas-sat vingué de nou a veure'm la Laurence.

Vaig fer sortir a en Roure' al meu lloc dient-li que digués que no hi era i que havia marxat per quinze dies. Així dins d'aquesta ^{vota} se n'haurà d'anar ell de Montpeller i en deixarà tranquil. Ara vaig de fer atenció que no la trobi pel carrer.

Dei a França acabar de donar la tarifa de tabac a les dones. Aquests que ja fumaven força, ara ho faran més. Les dones imiten amb molta facilitat els viciis dels homes, però la virtut les passen per alt.

A Uruguai s'ha proclamat la República federal a la majoria entre les dues cambres (Unió i nacionalitat) recentment eligides. El rei Pere s'ha quedat sense tro. És el primer que cau d'aquesta guerra.

Esperem que no serà el darrer...

He rebut una lletra de la Mouslotz
Alvarez. Sense interès.

Dimenge, dia 2 de ~~desembre~~ desembre.

Sovint parlem amb en Mardon d'afers
del diari o de la família. Abans d'ahir par-
larem largament de la seva família; avui
hem parlat del diari. Ambdós converses
són interessants.

Avui vaig anar al ball amb la fer-
maine, Jeanette i una amiga d'ella a-
nomenada Suzon. Com a amics hi havia
en Cruz i en Gillefer. Vesprada regular.

Amb la fermaine, que estiguérem
a punt d'ésser anant i venent, no
serem altra cosa que bons amics. Sense
haver-la posseït és com si ja ho haguessis
fet. I no interessa.

Dilluns, dia 3 de ~~desembre~~ desembre.

M'havia oblidat de mencionar l'arribada
d'una lletra de l'ortle junt amb dues fotos seves.
En una anterior me n'havia demanat

una a mi se veient i com que no en tenia cap, n'hi vaig enviar una bon xic vella, promentent-li que quan en tingués de més, recient n'hi transmetria una. Al mateix temps li deia que podria ésser que anés a veure-la per Nadal per que havia fet el següent propòsit:

Prendre un bitllet gratuït del diari, anar a veure la Jenerosa, en Revairan i un cop en camí, arribar-me fins a Caen per veure a ell, car en la meua anomena d'ordenar fins i tot tot els afers de l'espant i el del cor, m'agradaria tenir-li una darrera entrevista per classificar definitivament aquest cas, car avul de l'afers amb la seva germana, una explicació lleial i sincera no estaria malament, però verbalment.

Un demana una foto, per que negar-li, quan ~~es~~ en la meua anterior ja li deig clarament que no podem ésser altra cosa que amics? L'haig vist amb goig, mes com que pel que resta de l'any ja no li ha cap bitllet gratuït i no puc disposar per un viatge bona costós, es queda la triple visita per a millor ocasió.

Dimarts, dia 4 de desembre.

Quit vaig anar al Centre a veure la Mistinguet, la cèlebre cupletista d'altre temps, mes que no en va ha passat el temps per ella. El seu treball en féu una penible impressió; fou àdhuc grotesc. Y el conjunt dolent.

Fins ara de tots els turidors jutjats arreu d'Europa, només un hi ha hagut que hagi reconegut noblement els seus faltz, és en John Arney que fou locutor a la ràdio alemanya, radiant contra el seu país.

Com sigui que al començar el judici es reconegué culpable sobre tot el punt de l'acusació, l'audiència només durà 6 minuts i, naturalment, fou condemnat a mort.

La Constituent francesa comença a fer bona tasca. Dimmenge darrer, no valgué fer festa i nacionalitzà la gran banca, Banc de França inclús. El projecte fou aprovat per 521 contra 25. O més a més, es controlaran les altres banques de menys importància.

Va bé, va bé.

Avui començaré a prendre un medi

canment per veure de reduir la meua hiper-
 emotivitat. Dissabte d'aver vaig anar a veure
 un especialista i em digué que era constitucional,
 però que es podrien segurament atenuar les
 vibracions ultra-sensibles. Veurem; no hi tinc
 gaire confiança.

Dimarts, dia 5 de desembre.

Demà arriba l'Elisabeth. Com sigui que
 en Joffe i la Rosa han vingut a viure ací, ens
 crea un conflicte per la qüestió allotjament o més
 ben dit, la cambra. Si sa mare suposa, i no diu
 res, que dormim junts, m'empipa que la Rosa,
 que també ho deu suposar, perquè tenir l'oportunitat
 de verificar-ho, car és una terrina.

Dimecres, dia 7 de desembre.

El procés de Nuremberg continua de
 mostrant que, ad'enseny del cas d'Àustria,
 Txecoslovàquia, ^{V.R.G.S.} Polònia, i el nazif empuraren
 els mateixos perfid i mitjans per atacar tota
 l'Europa occidental i els Balkans, o sigui
 la totalitat de les agressions.

Dimmenge, 9 de Detembre.

Dimendres al vespre anàrem l'Elisabeth i jo a la Sala de Concerts al mitjà de clausura de la sèrie que s'han donat per tot el departament en favor de l'alliberament de Yufera i Dovich. Hi parlaren l'alcalde de la ciutat, dos consellers generals i altres representacions de partits francesos, tota la presidència de la Senyora Yufera. M'atigué molt, molt bé.

Una escala d'omiluar de l'estació d'acomiadar a la susdita esposa d'en Yufera i la delegació que va a París per fer pressió al Ministeri dels Afers Estrangers per salvar aquests dos camarades.

Per aquesta vegada l'Elis i jo anem fent com en les anteriors ocasions: dormim junts i sortim cada nit. Ahir estiguérem tota la diada junts, anant al cinema i al teatre; avui, com que jo treballo, només anirem al teatre aquest vespre.

Rellegint el Diari he retrobat la descripció d'alguns companys, circumstancials, de treball, etc., les quals m'han fet reviure i recordar cases i moments que ja tenia oblidats.

Així m'ha fet pensar que no crec haver dit gran cosa dels companys de Saint Martial amb els quals vaig treballar durant la meua estada en aquella masia. Anni em decideix a parlar-ne un xic, rememorant aquella època llunyana i propera al mateix temps.

Dos fetz dominen la meua estada allí, un d'agradable i un de desagradable. Del record de l'agradable és molt més persistent que l'altre. Vegem-los: pel millor record que em fa pensar sovint en Saint Martial, és el fet d'haver treballat molt i a gust, en els meus treballs filosòfics els quals foren a més a més, concrets allí. Aquest simpàtic record ho és més perquè des de que vaig sortir d'allí que no m'he pogut dedicar més, amb la mateixa intensitat, als dits treballs i més d'un cop emfoco la tranquil·la atenció, fera i ambient d'aquella masia. Del record dolent és la sèrie de topades ja de la família Fayol, ja meves, amb aquell regidor psicastènic, malgrat que la seua dona fos particularment amable amb mi. Venim de les baralles i dels embolics,

viu en Saint Martial perquè allí vaig treballar-hi molt i a gust en les meues coses. Fins i tot el treball camperol, jatsiq el sofriment que comportaren - morals i físics - el remunero amb sana joia, car l'atmosfera i la vida del camp és dura, més sana, pura, noble, i l'estimo.

A part de la família, el regidor paicostènic i la seva dona puteta, la qual tenia un nen que dubto forsa sigui del seu pare oficial, hi havia una sèrie d'obrers i obreres, una trentena aproximadament, dels quals vaig a tractar d'esmentar els que recordi més:

Del més antic en la missió, l'anomenat Angel, un carreter aragonès, tosc, noble i fals a la vegada, que parlava poc i que no en sabia gaire. D'aquesta vida es pot dir que no concebia més que el fumar

7.
13
s'anomenava Ciutat i el seu col·lecció el seu ac-
te exposaven contínuament el seu creti-
nisme.

Un català de Lleida, en Martínez, sortí, que
semblava íntegre i no ho era tant. Dos re-
fugiats més, l'Haro i l'Hernández, bevedors
empedernits, fumadors ídem i menjadors
ídem, ídem. Contínuament el refugiats hi
havia un comandant anomenat Jbi-
ñes, que sabia de tot i feia un pudor - l'alté
li pudor - que empertereq. L'anomena-
ven Forcail en relació indirecta amb el
perfum francès que porten aquest
nom. Don Martí un anagorís catalanitzat,
bon xicot; tenia dos corrupts - aquests francesos -
que treballaven amb ell; el gran en Paul,
un indolent que només era bo per fer l'etern
noi gran, el petit, en Serge, més espavilat
que el gran, però sap d'ambdós o'assembla-

van a llur pare.

Al començament hi havia l'Abadie, un "vivalz" possiblement pare de la ciutadania del regidor; un mensaire (cap de colla) que venia d'Abelhan, sempre arribava tard i no li donava cap importància; encara un altre de la nostra terra, s'anomenava Bisbal. La seva terra era casar coulls amb porcs. El non mensaire, en Bidous, un comunista francès, bon noi a carta cabal. Hi havia un pare i fill erpampols, els Galindo, el vell es creia un "dur" que no es deixava trepitjar per cap potrió i en canvi ho aguantava tot; el fill, un bon ninnyó de 17 anys tan alt que li deien "poteau".

Tots els comentats eren d'alguna vivien a la masia. Del veí poble de Courbes en venien uns quants més. El Dharting, pare i fill; el pare, mal caràcter, vidair, però bona persona; el fill, bon noi, hàbil en el treball i enanotat com un cadell. Un Félix, un altre esquirol com en Cintat, tan poca cosa que era incapaç de revoltar-se ni contra ell mateix; no tenia, però la mala intenció d'en Cintat.

son Mārqnes, un infelicit que no s'ho creig
i que es sabiq expavilar.

Son fi, n'hi haqui d'altre, pero ja no
tine gany d'enumerar-me més. El que n'
avote is que durant un cert temps entre una
vingtenq d'home, novis hi haieiq el regi-
str com a francis i entre una desena de
dones, la menaieiq.

Toute les deux, hi haviaien vingut les
germanes Renée i Paulette Alazard; les ger-
manes Manuela i Antonietā Ruiz, les dues
primeres grans, fortes i poc boniques i les dues
segones petites, primes i poca cosa també des
del punt de vista bella; la Manuela tingué
uns moments - mesos - en que se feu in-
teressant. Durant aquesta época en Fernand
Martinez se n' enamorā perdudament, i des-
prés el seu germā Joxep coigué en el bressol
de l'Antonietā. De Courtes en venien dues d'as-
sides: la Carme, una noia revellida, mig
cega i que no ho admété fins molt tard,
que es passava el temps parlant del seu
'fiancé' que no serā mai el marit, i
l'Antonia un vidua amb marit; la pobra

se fan li mijosq sovint a la gorja.

Joumip se totq aquesta petita colòniq
li nodajamun petit món com pertot. Dis-
cussions, enemistats, envegets, gelosis, ca-
maraderia, etc., etc. Gent senzillq, ama-
ble, sense cap atractiu intel. lectural. Jo
era amic amb tothom encara que llevat
de ls hores de treball, poc parlava ~~amb~~ amb
ells; preferia anar a escriure, llegir o es-
tudiar. Només vaig renyir seriósament
amb el regidor, amb el qual renyiren més
o menys violentament tot. A més a més, vaig
tenir al començament una petita agafada
amb el Fbànes i al cretí d'en Cintat, tip
de suportar la seva baixesa, un dia, sortint
en defensa d'en Martí, li vaig retornar la
poca amistat que li havia atorgat.

A Saint Martial li vaig patir gaur

Dimecres, dia 12 de desembre.

Al·lir toda marxà l'Elisabetz se retornà vers Servian. Mateixa impressió d'altres vegades. Si l'estima que sento per ella és potser una mica tendra, l'amor continua estant absent i quasi no puc afirmar que definitivament.

En el comentari del diumenge prop passat on parlava dels companys coneguts a Saint Martial, vaig oblidar-me vos se molt interessant, dos germans, el Bouty al gran li deien "Pepito" com renom malgrat ésser francès, i a l'altre Claude. Ambdós forse simples i poca cosa. Tota vegada que hi sóc heus veí tres més: dos vells francesos i un de mitjànat dot i paupol. Els dos francesos, dos casarrubis i envejosos, un avo

menat Charles, granos, i l'altre petit com una mala cosa (i no era pas molt bo). L'espanyol, anomenat Raimat era aragonès, anarquista que no féu res durant l'ocupació i que després només ajudà a desmarxar. Haquès volgut més que haqués, continuat sense fer res.

Dijous, dia 13 de novembre.

L'altre dia, prosat a fer lletres, en vaig fer a tots les vells coneixences de França amb les quals tinc poca o nul·la relació. Anit a l'arribar a casa al vespre, ja vaig trobar una resposta: era de l'Helène Chideau, la qual continua doltera malgrat que deu tenir de 22 a 24 anys. Celebro que m'hagi escrit perquè em permetria de saber per ella l'adreça de la mare d'en Bolleté.

Una publicarem altra volta un setmanari com ja havíem fet amb "Patrie-Taride". Aquest cop s'anomenaria "Patrie-Sud". Jo estic marregat de la vida i premsa internacional i de les qüestions publicitàries.

Dimenge, dia 16 de desembre.

Quabo el arribar de Servian on hi he anat, així com a Courbes, Alignan i Espoudeilhac, per compte del viari. He revist alguns antics companys i fins i tot he passat per Saint Martial sense aturar-m'hi.

Estant a l'anada com a la tornada he conduït el cotxe jo, un Renault amb gasólen. Vaig partir al matí i he estat a dormir a Servian.

Bona estada a casa. L'Elisabeth no fa pas grans progressos en assimilar el meu orbre. La casa que tenen ara podria estar més curada del que l'he trobada i ella en té la culpa.

Dilluns, dia 17 de desembre

Avui vaig anar a la Sala de Concerts a veure un espectacle espanyol de "variétés" en el qual hi ha un Rodriguez, aquell que fou secretari meu en la 71 Brigada de Grenelles. Per primera vegada, llevat de l'excepció d'un Josep Torre, el ballari, s'ha presentat un bon espectacle, el qual mereixia

més gent, però com que s'ha escament tant vegades el públic... A part la paràdia de dansarina beta per un home, la qual resulta de mal gust, la resta es pot presentar en qual-sevol lloc.

La Juliette Marropolis, una altra de les antigues coneixences, a la qual oïjo escriure saverament, em contesta molt amable i em diu que s'ha vaig a Marsella que el vagi a veure. Si l'Helène Chédeau continua soltera aquesta ja s'ha anat.

Altrí arriba la notícia de que França demana a Anglaterra i als Estats Units de decidir en comú la ruptura de relacions diplomàtiques amb un Franco i de reconèixer el Govern final.

Pel que fins ara ha arribat sobre el efecte d'aquella iniciativa francesa, sé que, segons el ^{ministre} ~~ministre~~ polític de Washington, els Estats Units sembla que estarien d'acord a acceptar la proposició francesa; en canvi, l'Anglaterra sembla que no l'acceptaria perquè diu que no s'vol barrejar amb els afers interiors d'Espanya.

Quina barra que tenen aquestes an-
gleros! I tant més quan es diuen treballis-
tes o socialistes. Ells que interverren allí on
hi tenen interessos, que són els grans cul-
pables de la nostra tragèdia, i ara se'n desente-
nen perquè no els hi coneix a Espanya una
República avançada. Ara se'n fosten d'allò
de què no restaria cap règim autoritari
a França, Europa ni al món. Mentre els
motx de democràcia i llibertat estan d'acord
amb els seus interessos, va bé; però que s'opo-
sen s'ha acabat tot.

Diuen que no volen interveir en els
afers interiors d'Espanya? Ara volen igno-
rar el caràcter internacional de la guerra
d'Espanya, quan un dels leïmans dels
laboristes en les últimes eleccions era aquest:
"Votar conservador, és votar en Franco."
Bandarres!

Dijous, dia 20 de desembre.

La Jenerosa m'invità a que vagi a
passar Nadal amb ells, me no pot ésser
perquè els periodistes no tenim més que un

dia de festa i demanar permís no vull fer-ho. Ho deixarem córrer per l'any nou per veure si en el curs del qual, o millor dit en el primer trimestre, vaig a veure en Rovaireau, potser l'Odette i de pas la femosa.

Vaig treballant intensament, estic ocupat tot el dia, però no avanço, i no estic content.

Dissabte, dia 22 de desembre.

Ahí em vaig comprar uns rotolats tots en cuire gràcies a un "bon" que em feu obtenir la fermaine Raymond.

En arribar a casa nit vaig trobar una lletra del meu pare sentant-me rebuda de la darrera lletra adreçada la qual estava escrita en català. Comi el hi contes i en la mateixa llengua. Al mateix els hi inlclo una fotografia de la que vaig fer fa un mes a l'aurar me a fer la de identitat.

El matí l'he passat fent comptes sobre el que em toca de la tarifa de racionament i la resta llegint. Per la tarda he escrit i

ma (le 18.20) vaig a llegir fins a l'hora de sopar. Pensava anar al teatre aquest vespre, mes em sembla que no aniré en lloc o millor dit, si, a treballar.

A Moscú hi ha actualment una nova conferència del ~~les~~ Ministre d'Affers Estrangers del S. S. U. V. Gran Bretanya i U. R. S. S. Sembla que el motiu principal és tractar de trobar una forma que permeti una bona col·laboració entre els "tres" la qual, després del fracàs de la primera conferència d'aquest gènere celebrada a Londres, es fa necessària. Els problemes més importants sobre els quals discuteixen són la qüestió atòmica, el Polkous i el cas de l'Arbaidjan pel qual els anglo-americans s'interessen molt quan abandonen la reparació que deuen a Espanya. Clar, tot el que sigui minvar la influència russa interessen de seguida, en canvi, a Espanya, com que a base de llibertat el comunisme creixeria, no volen facilitar-la perquè seria introduir el comunisme en aquesta punta d'Europa.

De tots maners després del gest de

Francia demanant als anglo-americans se
rompre amb en Franco, vint condemnacions
públicament adreçades a la reunió dels "tres"
han vingut a apoiar la del govern francès:
La Federació Sindical Mundial en nom de 70
milions d'adherents, la C. I. O. americana i
la Federació mundial de forces democràtiques
s'han adreçat als "tres" demanant que d'a-
questa reunió sortís la ruptura amb el dic-
tador espanyol.

Dels tres noms dels quals han de rompre
amb la U. R. S. S. no l'ha reconegut mai. Mal-
grat la injustícia flagrant no sóc gaire
optimista perquè rompin, sobretot i que reco-
negin al govern final. Temen per que la
democràcia a Espanya menís el socialis-
me. Vden retardar una època sociològi-
ca que és inevitable, i fan això sota la
bandera de la democràcia.

Avui, en el primer número de "Patrie
Sud", ja dic quelcom de com entenen el
anglo-americans aquesta democràcia. Car el
més gran és que actualment és que fa
una de les més grans campanyes antisovièti-

ques, campanya sorda que fins i tot comença a esdevenir pública.

Després d'aquesta guerra hi ha dos problemes que no s'ho vien d'aver pasat mai més: l'antisovietisme i l'antibemitisme, en canvi, ambdós han restat insolubles i ambdós tornen a ésser sollevats, calumniosament. Si la societat tingrés consciència de la tragèdia d'aquests dos problemes, si sabés només respectar els morts que han immolat els seus problemes, ja no existirien. L'odi, la fèbia però, és més gran que tot això.

Dimenge, dia 23 de desembre.

He estat invitat a cà l'aguiar a menjar esudella catalana i torrons d'alcant. Un àpat bo amb bona conversació i ambient.

Plans de l'àpat i després, treball com cada dimenge.

Sembla confirmar-se que el govern Giral vindrà a París al començament de l'any.

Aquest vespre vaig al teatre i, per

primera vegada, penso que en Alardou i la seva muller m'hi acompanyaran. Així li he fet prometre a ell el qual té sempre al cap el diari i no hi ha qui el tregui del departe.

Dimanche Dilluns, dia 24 deembre.

En Frances per salvar-se ell i el règim, fa esforços per crear un partit catòlic-socialista nota una aparència de M. R. P. espanyol on hi podria assumir el règim, el seu partidaris i fins i tot el magi-fascista que es troben a Espanya.

En un bon article que he redactat per l'edició de demà però al descobert aquesta nova maniobra.

Hom anuncia que les Corts republicanes es reuniran properament a París.

Demà passaré més poc divertit, les festes de Nadal que l'any passat. Estic sol. Aveni treballar car demà hi ha diari. Od sempre, però, potser me'n aniré a ballar. Fa un dia plujós i trist. Menys mal que un tros bé treballant.

Dimarts, dia 25 de desembre.

Quit vaig anat a ballar al "Venise" el cabaret? que han inaugurat recentment aci a Montpellier. Ni satisfet ni descontent, quan en vaig estar tip, me'n vaig anar a dormir.

Aoni heu treballat. A dinar he anat a còu Mardou. Com que no tinc gana per sopar, no en moc d'ací el diari fins que sigui l'hora d'anar al teatre, on cosa inoportuna, hi tingué a venir en Mardou i la seva muller.

I heu aci el Nadal d'enguany.

Dimecres, dia 26 de desembre.

He anat a dinar amb la família Leroy. Demà aniré d'anar a cercar la Micheline i la Colette per fer-les-hi visites el diari.

He escrit un nou article per "Patrie-Sud" el qual està signat, com el precedent amb el pseudònim de "Jacques Revaireau". He adoptat aquest pseudònim per la simpatia que m'inspira el meu "cosí" Albert Revaireau i un homenatge al primer francès comunista que m'apropà, quan la majoria en miraven de lluny.

Anglaterra i els Estats Units ja han contestat a la nota francesa sobre el futur de llurs relacions amb en Franco. Ambdós accepten de negociar amb França una solució comú, però Anglaterra, senyalant, que per principi, no vol interveure en els afers interiors d'aquest país, deixa la porta oberta a un fúrida d'estudi. Ben fi, crec que ambdós reports no signifiquin tot el nete que caldria esperar, si volen poderan rompre. Venrem ara si les negociacions obriran tot seguit o passaràn sí i no més.

Dijous, dia 27 de desembre del 1945.

He anat a dinar a càr Prig-Planas, aquell guerriller que per uns dies fou secretari meu. Ha resultat, des de ja fa un any, que em té molt apreci i jo li corresponc. Feia temps que havíem dit que portaríem un dia un oull i que ens el menjaríem entre tots el de casa seva. Però com que no el trobaq, ens hem menjat un pollastret en un bon arros.

He passat una bona estona parlant i menjant.

La Conferència del "Eres" de Moscou ja s'ha acabat avui a les dues de la matinada. Demà coneixerem el text oficial. Entenem ja sabem que els resultats són bons i que l'acord ha estat realitzat sobre el principal de tot el que s'havia tractat: tractat de pau amb els països vençuts, bomba atòmica, la qual sembla que serà donada al control del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, Consell de control al Japó, etc.

Bothom està content entre el anti-feixista. Nou, hi ha la Turquia que demostra la seva ocupació, car ella esperava de la desunió del tri "Grans" per treure el millor avantatge a la revisió del tractat del Dardanel·les i per refusar amb més energia tota conversació sobre una regió del sud de Geòrgia que el soviets revendiquen.

Washington revela l'existència d'una nova bomba secreta de 500 Kg. dirigida per ràdio fins a l'objectiu per un membre de l'aparell portador de l'enginy.